

Aantá-waasi

Ísu wiyómpa'a iyówana Rúku kae'-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimakáiyé. Maníkómpá'ó iyíyan-amba Yúndaa-waasiti áamáan-aai isaná Ísuma marapá'ó kunkáinka'a wenááisafesa timankúnkúmba ésa wenká'á kááísamai méraan-amban-iyé. Maníkóní ámútanko Ísuni kísau-waasiye wení aampa'ó kun-kwáásíyé fasi'aémbá timúwasa Ísun-aai aifa'á Yúndaa-waasi Yérúsaremufa'o mérowi simátímúwasa minááísáfésa timankúnkúmba ésa wenká'á kááísamai mérowi Yúndaa-waasiti marafá'á fí'on-daopimpa'a kosimátímakaawe. Minkákémbá tuwímbai fí'om-barafaka'a Yúndaa-waasiye fí'o-fí'on-kwaasiye kosimátin-tasimatin-uraawe. Rúku miyán-áái agaimakáiyé.

Aantá-waasiti kísaumo maiyáan-aai.

¹ Tíófíráasiyo maankwándááífímbá moóra-aai sénaumpo isaaó. Aifa'-wándááífímbá Maníkó Ísumba ai'marówana marapá'ó kunkáin-aaiwara kísau kumbaiyáin-aaiwara aaimó siyáin-aaiwara afufumpimbá seyaafá-kísáúmó maiyáinkwara'a komaé tamae úmai wení kísau marapá'á tai'ówana ² Maníkó kunaiyówana wiyómpa'o iyáin-aaiwara'a aifa'-wándááífímbó agaimakáunda isa'á maankwándááífínkwará'a agaimaráúmpo isaaó. Ísu kesí aantá-waasiye séna wemparí'a úmakaiye. Ísu ímba wiyómpa'o iyónka'a Maníkóní Ufaen-ámútánkóní

fasi'aénkwará'á ména aantá-waasi wení áamámba simátímakaiye. ³ Ísu pukómpinkemba iyáfasinena kae'-wáái-kánáá 40 kanaa moórá-mora-kanaa paápé uréna wenáúma kawel'-úmai aráátimuwasá awánésa sésa érai'a Ísu pukáimpinkemba iyáfasinena méraiye suwaná paápé urónka'a Maníkó wení waásimo kawáánin-aai simátíma'maena iyáiyé. ⁴ Moórá-kanaa túwaandu urésa tómbá wénowana Ísu paápé éna séna maanká'á Yérúsaremufa'a ímbo túwémba aáno mé'a kesifo kesí ámútamba timénaumnemo óraaka siyáimba wéamu'mare'o méraanana úwoi timíno. Mináái é'a simátíme'a súne. ⁵ Yóni nombá maitínkaraimbanifo kárika'a Maníkóni Ufaen-ámútánkó kumbéna óraa'a uwátinkainifo amu'maré'a méraaro Ísu siyáiyé.

Maníkó Ísumba kunaiyówana iyáin-aai.

⁶ Órífi-omapa'a Ísuwe aantá-waasiye túwaandu ésa Ísumba áisai esa sésa Fasi'aénkóo káféra Rómu-kamani-waasi ti'mátuwewa Ísareri-waasisa kawááninono suwaná ⁷ Ísu séna moórá-kanaamo tinda káféra'i aánora'iyó Maníkó wení imáyáafinkemba miyá íníye. Kawe-kánááwé sáwí-kanaawemo paápé índa Maníkó wení imáyáafinkemba miyá íníye. Miyán-kánáámó tinda kári'-aain-ifo ⁸ kemó sendá óraa'-aain-ifo ísáaro. Maníkóni Ufaen-ámútánkó kempá'ó kumínda wení fasi'aénkó tirumpimbá óraa'a uwátinkaina'a kesááiwara kentáfé'wara'a simátíme'a Yérúsaremu-naopa'e Yúndiyaa-aempa'e Sámériyaa-aempa'e seyaafá'-áémpá'á kosimátíma'mae'a nóro

⁹ Ísu simásuwowasa awánomba Maníkó Ísumba kunaiyówana ainánkó Ísumba káataguwasa ímba awánowana ¹⁰ Ísumo iyúmba wiyómpa'a karátuwesa mérowasa minúwóiyáán-úmai kae'-wáásí waén-únánkwátói úmaesarai ewaa'á méсарai ¹¹ sésa Káríri-aempaken-kwaasisono. Ímba wiyómpa'a karátuwe'a méraaro. Awánaawanamo Maníkó kunáiyáísanamo wiyómpa'o iyínten-úmai aneka'á miyáumai kumíniye siyááye.

Yúndasini kísaura'o iyámaiain-aaí.

¹² Mindárai simásúwóyasa aantá-waasi Órífi-omapa Yérúsaremu-nao'-ewaa'-omapa'a tuwésa Yérúsaremu-naopa'a kouwerésa ¹³ méron-daumpa'a afófumayaataan-daumpa'a imésa miwí Ísuni aantá-waasi mçórá-mora-waasi-tuwi'a Pítaawe Yóniye Yémisiye Ènduruwe Fírípiye Tómaasiye Pátóromiyuwe Mátíyuwe Árafíásin-ááninkon-awi'a Yémisiye moóráwigo wemá Rómu-kamani-waasi ti'mátuwanæ siyáiwain-awi'a Sáimoniye moóráwigo fí'on-Yemisin-aaninkon-awi'a Yúndasiye miyáumai-aanta-waasi ¹⁴ tatúwaandu untembá inai sé'ómbani. Minkwáásísóné tuwímbai-inintone Ísun-anówawe Ísun-áfá'awaawiye tatúwaandu urésa inai sé'ómbani.

¹⁵ Inai símasima'a wéesa moórá-kanaa sáwífa'-waasi ¹²⁰ waasi Ísuni waási tatúwaandu urówana Pítáa iyáfasinena simátimena séna ¹⁶⁻¹⁷ kesí waásisono. Naaófá'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáá síwá'nágon-awi'a Téfitimba

simámena Yúndasi-aai súwana agaimakáimba póna mináái paapé íníye. Ááema kentáásáfénawe Yúndasintafenawe Ísu kesí kísau máero séna sáántowata aantá-kisausa maiyáumne. Ánaaemba Yúndaši tí'maena túwasa Ísumba ta'óto'maesa ándáfa'a ánkaraawe. ¹⁸ Yúndasi misáwí-kísáúgóní méyámbá óntamba maiyéna maramá méyánuwasuwena mimbáráfá'á ándáma maiyéna weyááríka'a waanda'á faréna ámu'a tufáncuwana ayánaruntomba marapátá kunturáíye. ¹⁹ Yérúsaremufakenkwaasi isésa miwí tááfinkemba mimbárágón-áwí'a Akendamafa'an-íye sésa waé'mai-awí'a naae-maráfá'án-íye siyáawe. ²⁰ Énifo imó agaimakón-aufafimba Téfíti agaimaréna séna

wení naambá tu'nambá ínasa
mimpímbá ímba waási wéwaewe

agaimaréna séna moóráfa'a agaimaréna séna
wení kísaura'a moóráwigo íyámáníye

agaimaréna siyónka'a póta ²¹⁻²² moóráwigo Yúndasini kísaura'o íyámaindawimba saafá úmaisa aiyánaumne. Ísu Káráisiti pukáimpinkembo íyáfasinkain-aai weséta táásái úmai simátíma'maeta kondasá póta Yóni nombá wémaitinkowana Ísu kísau mo ómbarena maiyówata kuré-tiyeta úmae wénowanana Maníkó Ísumba kunaiyówana wiyómpa'a iyúwasa awánaraawifinkemba moóráwigomba aiyáananasa wemá Yúndasimo tukáin-kisau íyámáníye Pítáa simásuwowasa ²³ isésa kae'-wáásí túwí'a tésa moóráwigo kaumbo-áwí'ó

simánkaraawi moórá-awi'a Yósepini moórá-awi'a Pásapasini moórá-awi'a Yásítasi úwana moóráwigo-awi'a Mátáyáasi mindárai-tuwi'a tásuwesa ²⁴ inai sésa Fasi'aénkóo seyaafá'-wáásítí imáyáa awáné tirumbá tuwáné minkáé'-wáásífínkémbá nááwa Yúndasini kísau aantá-kísau iyámainiyo aráásímínata awánaano. ²⁵ Yúndasi wení kísau ifátuwena puwéna wení kísaugoni méyámbá sáwí-marupa'a kunkáiyé sésa ²⁶ inai simásuwesa kae'-wáásí túwí'a kae'-wándááifímbá agaimái anaféúmpimbá ufé'márówana moóráwigo moórá-wandaai mósá maiyéna awánómba Mátáyáasiye sésa agaimárówana aantá-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasifimba kogísau maiyáiyé.

2

Maníkóní Ufaen-ámútánkó kunkáin-aaí.

¹ Ánaaemba tómbá fáká'mai Maníkóntáfésa ísámai kaundánae sésa túwaandu un-kánáa túwasa Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo uwái seyaafá'á mimbórá-náúmpá'á túwaandu urówana ² minúwóiyáán-úwana wíyómpakemba óraa-fiyundaraamba torówasa wéisowana méron-daumpa'a kuména ówitowana ³ iyaronkáántántáá'á paapé uréna tafántafan-ena moórá-mora-waasi tinépimpá'á wété úwana ⁴ Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá óraa'a uwátinkowasa mérowana Maníkóní ámútanko fasi'aémbá timúwasa fí'o-fi'on-kwaasi-taafínkemba siyáawe.

⁵ Tómbá fáká'mai Maníkóntáfésa ísámai
 kaundánae sésa túwaandu un-kánáá túntafesa
 Yúndaa-waasi Maníkón-ímáyáá mósá márówi
 fí'o-fi'om-barafakemba Yérúsaremu-naopa'a
 tatúwaandu urówana ⁶ fiyúndáraambo torónka'a
 isésa mindámbo wéropa'a tatúwaandu uwasá
 miwí tááifinkemba wésuwasa isésa táátafesa ésa
⁷ áfáaraumai imáyáa ésa sésa wésewi seyaafá'á
 Kárírifakewi mináái wésewin-owe sésa ⁸ moórá-
 mora-waasi sésa kesááifinken-aaiye simásaraawe.
⁹ Kesáámá tuwímbai Páátiyaa-marafakewisa
 únasa tuwímbai Míndiyaa-marafakewisa únasa
 tuwímbai Írámu-marafakewisa únasa tuwímbai
 Másépótemiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai
 Yúndiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai
 Kápándósiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai
 Póntási-marafakewisa únasa tuwímbai Ésiyaa-
 marafakewisa únasa ¹⁰ tuwímbai Fírísiyaa-
 marafakewisa únasa tuwímbai Pámpíriyaa-
 marafakewisa únasa tuwímbai Ísípi-marafakewisa
 únasa tuwímbai Rípiyaa-marafakewisa Sáíríni-
 maragoni ewaakéwísá únasa tuwímbai Rómu-
 naopakewisa miyáumai-naopakemba tatúwaandu
 éta ¹¹ Rómu-naopakewisa tuwímbai Yúndaa-
 waasisa únasa tuwímbai fí'on-ampa'a tuwéta
 Yúndaa-amaan-ampata wéaraaiwaeta éniyo
 tuwímbai Kíríti-marafakewisa únasa tuwímbai
 Árériyaa-marafakewisa tatúwaandu uráunasasa
 Maníkó kawé-kísáú maiyáin-ai wésesa moórá-
 mora-waasi kesááifinkenta sewatá wéisaumne
 sésa ¹² táátafesa ésa áfááran-imayaa ésa isaisa
 ésa sésa mintántáákóní áwáuma nóra ínayo
 suwasá ¹³ tuwímbai wíyáái ésa sésa miwí uwóí'o

on-dómbá nésa uwóí'a ésa fí'o-fi'on-kwaasi-
 taaifinkemba
 wésewe siyáawe.

Pítaamo simátimakain-aai.

¹⁴ Simásúwówana aantá-waasi 11 waasi
 iyáfasinompimba Pítaa iyáfasinena túwaandu
 urón-kwaasisafena óraaka'a simátimena
 séna kesí Yúndaa-waasisono. Yérúsaremu-
 naopaken-kwaasiye fí'om-barafaken-Yundaa-
 waasiye isáaro. Kárírifakewi fí'o-fi'on-kwaasi-
 taaifinkembo wésewini áwáuma simátimumpo
 isáaro. ¹⁵ Uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a owémó
 sembá minkwáási ímba uwóí'a wéowe. Waási
 nó'waamba uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a wéofó
 káfé'a aafáyáara'-aantembanifo minkwáási ímba
 uwóí'a wéowe. Mintántáákóní áwáu maarán-
 iye. ¹⁶ Naaófá'á Maníkón-aai simátimakowin-
 awi'a Yóweri agaimaréna siyáin-aai wépaape-
 iye. Maarán-áái agaimaréna séna

¹⁷ Maníkó séna ánaaen-kanaa maará ónaumne.
 Kesí ámútambo seyaafá'-wáásímó tíménda
 kentáánintone kentiyáámúntone kesáái
 afora'á simátimenaawe. Kentí ifó'-wáásíyé
 waurán-kwáásíyé kaaimbá awánánááwe.
¹⁸ Érai'a minkánáará'á kesí ámútamba
 kesí kísau-ininakwa'o tíménda kesáái
 afora'á simátimenaawe. ¹⁹ Wiyómpa'e
 marapá'é fí'o-fi'on-kisau-waame'o ondá
 naawará iyawará óraa'-umunkwara'a
 paapé íníye. ²⁰ Aafáúgó kumeu'á ínana
 wiyónko naaerírí'a ínana miyámó ondá
 kesí fí'o-fi'on-kanaa sámó kain-kánáámó
 paapé índa ²¹ kentáfésamo Fasi'aénkówémó

síyawi sáwí'o úmimo mérempinkemba
kawe'-ámpá'á

métinkanaumne Maníkó siyáiyé

Yóweri agaimaréna siyáiyé Pítaa mináái simátimena ²² séna Ísareri-waasiono. Senda-áái isáaro. Maníkó Ísumba Násaretifakewimba fasi'aémbá amúwana simámakain-kisau maéna kawe-kísáú fí'o-fi'on-kisau-waame'o uráimba kempímbó úmba awánaraawe. ²³ Naaófá'á Maníkó imáyáamo éna miyám-biya ónaumnemo siyáinka'a pósa tuwímbai Ísumba áí'mai kembiwí tímúwa'a tufuwónae sé'a sáwí-waasi tímúwasa áí'maesa aaraa-táiyá'á tufúwana puwúmbanifo ²⁴ Maníkó pukómpinkemba iyáfasinankaraiye. Pukéna puwí-áwáúgómá ímba kanaa'á ta'ótorowana Maníkó Ísumba faú'ankowana pukómpinkemba iyáfasinkaiye. ²⁵ Mindásafena naaófá'á kentáá síwá'nágon-awi'a Téfiti Ísun-ai agaimaréna séna

aasiyaasí Fasi'aénkó kesé'a méraisa'a awánaraumne. Wemá áfomba faiyáisa'a pó'a ímba sáwí-imayaa wéune. ²⁶⁻²⁷ Mindásafe'a kesirumbá kawe'á uré'a Maníkón-áwí'a mósá wémaraumne. Púwón-aempa'a kesimambá ímba mósiyuwainone. Kesirumbá ámakaundawi ení kísau-waasi únda po pukémpa'a ímba másiyuwenana súma kawáá'a íníye. Mindásafe'a méraunda pó'a imáyáa é'a púwóndafinkemba iyáfasisinkainiye. ²⁸ Púwíndafinkemba iyáfasine maé'mae'a ínone séma kesé'a méraanda póna

kesirunkó kawé'-úmai óraa'a ína'a
ménaumne

Téfíti agaimaréna siyáíye Pítaa mináái simátimena séna ²⁹ kesí waásisono. Kentáá síwá'nágon-awi'a Téfítin-aaí afora'ó simátimunda wemó agaimakáimba ímba wesáféna siyáíye. Wemá puwúwasa utámakowa'a wení mararaambá é'a awánaraamba póna agaimakáimba ímba wesáféna siyáíye. ³⁰ Naaófá'á Maníkó séna Téfítimo kawáá ménamo uráintemba moóráwigo minákúmpákéwí anondáára'a kawáámá méíniye Maníkó siyáimba Téfíti Maníkón-aaí simátímakaiwai póna wemá séna Maníkómó siyáin-aaí érai'a paapé íniye Téfíti siyáíye. ³¹ Téfíti Maníkómó ánaaembo índa-imayaa éna séna Maníkómó iyáfasinankaiwai Káráísiti puwíndafinkemba iyáfasinainiye súntafena séna

pukén-aempa'a ímba móauwainana

áúma kawáá'a íníyemo

Téfíti súmba ³² mindá Ísuntafena siyáíye. Énifo Maníkó Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankowata éta awánaraumne. ³³ Maníkó kunáí'maena óraa'-waasi póna ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankenana wení Ufaen-ámútambá ámakaiye. Afowámó séna érai'a kesí ámútamba aménaumnemo siyáintemba ámakaisana wení ámútamba kembá símakaimba wéise'a suwáné'a wéowe Pítaa mináái simátimena séna ³⁴ Téfíti ímba wíyómpa'o iyáiwai séna

kesí Fasi'aénkóntáféna séna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á

ména'a ³⁵ ení namuro-wáásí iyáákaanasa
miwí tai'ánááwe

Téfíti siyáíye. Wemá ímba wíyómpa'o iyáiwai
póna wesáféna ímba siyáíye.

³⁶ Énifo kembiwí aaraa-táíyá'á
tufúkáawintafena Maníkó séna kemá
iyáfasinankaundawi Káráísiti éna Fasi'aénkón-
iyemo Maníkó siyáimba pósa Ísareri-waasi kawel-
úmai ísáaro Pítaa simátimuwasa ³⁷ ísómbe tirunkó
umbái tówasa Pítaane aantá-waasisafesawe sésa
sáwíta uráumpo nóra ondasáfénawa síyó suwaná
³⁸ Pítaa séna kembiwí misáwí-ímáyáá tínaaemba
uwáme'a Maníkómpá'á té'a Ísu Káráísitintafe'a
ísámai nombá máéro. Mindásafena kentí sáwí-
imayaa maitiyuwéna Maníkóní Ufaen-ámútambá
úwoi timíniye. ³⁹ Maníkó kempá'á terómó
sindawí kesí ámútamba timénaumne Maníkó
siyáimba pósa kembiwíyé kentiráátone fí'o-fi'om-
barafakewiye fasi'aén-áái

siyáíye Pítaa siyáíye.

⁴⁰ Pítaa simátimena fí'o-fi'on-aai kawel-
ááiwárá'á simátimena óraaka'a séna káfé'o sáwí-
waasi méraawimo é'a sáwí-meyamba maénááwe.
Kemá káfé'a sáwí-ampa'a tuwé'o é'a ímba sáwí-
meyamba maénááwe Pítaa súwasa ⁴¹ sáwífa'-
waasi isésa wenááisafesa érai'e sésa nombá
wémaesa minkánáá sáwífa'-waasi 3,000 waasi
Ísun-aaisafesa timánkúnkúmba uwasá Ísuni
waási sáwífa'-waasi-i'a ésa ⁴² túwaandu uwáfa'a
iyésa aantá-waasi Ísun-aai simátíma'maesa
waafán-kwáásí wéiyesa moórá-mora-waasi
wétuwa'nai-esa Ísuntafesa ísámai aráá-tomba
wénesa inái simae iyááwe.

⁴³ Inaí símaesa wéiyesa miyámó umbá aantá-waasi kawekísáú fí'o-fi'on-kisau máúwasa pósa seyaafá'nánká táátafesa uwasá ⁴⁴ Ísun-aaisafesa timankúnkúmbó uwáí mimbórá-ímáyáá wéesa túwaandu wéesa imáyáa ésa kentáási moparáwímbá waafání'an-iye sésa ⁴⁵ miwítí marawé miwítí moparáwíné fí'on-kwaasi timésa óntamba maiyésa tuwínkaa'-úmai ímbo makón-kwaasi timésa ⁴⁶ aasiyaasi-kánáá Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-daumpa'a Maníkóntáfésa ísámai túwaandu wéesa fí'owiti naaúmpimpa'a komésa Ísuntafesa ísámai aráá-tomba wénesa tirumbá kawé'-úmai mésa tómbá tuwínkaa'-úmai tíma'mai wénesa ⁴⁷ Maníkón-áwí'a mósá márówasa seyaafá'nánká tuwánésa miwísáfésa kawé'á wéowe suwaná sáwí'o urómpinkemba aasiyaasi-kánáá Fasi'aénkó tuwímbai kawé'-ámpá'á métinkowasa Ísun-aaisafesa timankúnkúmbó uwáíyé túwaandu uráawe.

3

Pítaa aísamai kawé'ó uwánkarain-ai.

¹⁻² Moórá-waasi anówa ma'ánkarompinkemba aísamai pukón-kwaasigo mérowasa aasiyaasi-kánáá áí'maesa óraa'-amaan-dankoni ontará'á áwí'a sásá'-óntará'á móankarowana ména óraa'-amaan-daumpa'o íyún-kwaasisafena óntantafena inaimó

sún-kwaasi méronka'a óraa'-amaan-daumpa'a Pítae Yóniye'a íyúyana aafáúmó andeiýónka'a Maníkómpá'á inaimó sen-kánáará'á íyúyana ³ tuwánéna séna óntamba símekaiyo súwasarai ⁴ túramba afuwésarai Pítaa séna kenkáí suwánaao

suyaná ⁵ siméyááye-imayaa éna tuwánówana
⁶ Pítaa séna óntamba ímba tokáumpo Ísuni
 fasi'aéntámbá kawe'á uwánkanaumne. Ísu
 Káraísiti Násaretifakewin-awika'a sune. Íyáfasine
 aíntao sune Pítaa simásuwena ⁷ ayáánúrapa'a
 ta'óto'mai íyáfasinankowana aísauone aísarune
 kawe'á úwana ⁸ íyáfasinkwena ásáfaraa
 táúfaraa'a éna aamoí éna Maníkón-áwi'a mósá
 wémarena mindáraise'a óraa'-amaan-daumpa'a
⁹ weyááríka'a marapá'á iyéna Maníkón-áwi'a
 mósá marówasa seyaafá'-wáásí awánésa ¹⁰ sésa
 miwá aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-dankoni
 sásá'-óntará'á ména óntan-inai símasima'o iwáin-
 iye sésa táátafesa ésa weyááríka'a marapá'ó
 iyúntafesa tiyáámba píkinésa táátafesa uráawe.

Pítaa simátímakain-ai.

¹¹ Weyááríka'a iyéna aamoí éna Pítaante
 Yóninte tine'á ta'ótorowasa seyaafá'-wáásí
 táátafesa ésa miwífá'á tóso ésa óraa'-amaan-
 daumpa'a Soromoní áúwimaimo úmakopa'a
 tóso uwaná ¹² Pítaa tuwánéna séna Ísareri-
 waasisono. Mintántáátáféna ímba táá'a íno.
 Ímba kenkáí káa'a súfífáero. Ímba kenkáísí
 fasi'aénkó kawe'-úmai arupíse úmai mékai
 wéufo ¹³ Maníkóní fasi'aénkó miyá wéisana
 minkwáásígó weyááríka'a wéniye. Miyá
 uráintafena Maníkó Ísun-awi'a mósá maréna
 kentáá síwá'ná Émbaramuwe Áísáakiye Yékopuwe
 miwítí Fasi'aénkó wení kísau-waasigon-
 awi'a Ísumba póna mósá makáiyé. Énifo
 Ísumba áí'mae'a Rómu-kamani-kawaagon-awi'a
 Páíratimpa'a kuwaná Páíratí séna faú'ankanae

súwa'a a'áo siyáawe. ¹⁴ Kawe'-wáásí arupíse úmai méron-kwaasigontafe'a a'áo sé'a moórá-waasi tufúwana puwúwasa ándáfa'a áúkon-kwaasigontafe'a faú'ankaao siyáawe. ¹⁵ Miyá uráantafe'a aúí'a úmai maé'mae'o iyawini áwáu-waasi kemá tufúwana pukáimpinkemba Maníkó iyáfasinankowakai awánarauye. ¹⁶ Awánarauyawi Ísun-awikoni fasi'aénkó aísamaimo pukáin-kwaasi fasi'ánkáísa'a wéawaraawe. Ísu kenkáísi simankúnkúmba wéuwasinkaisana minkwáási kawe'-úmai wénisa'a wéawanaawe Pítaa siyáíye.

¹⁷ Pítaa mináái simátimena séna kembiwíyé kentí kawáá-wáásísé ímba awánamai Ísumba kawe'á uré'a tufúkáawe. ¹⁸ Naaófá'á Maníkó wenáái simátimakowisafena séna simátime'a sune. Kemó iyáfasinankaandawimba sáwí'a uwánkanaawe Maníkó siyónka'a póna kembiwí Ísumbo uráamba mináái paápé uráíye. ¹⁹ Mindásafe'a kentí sáwí-imayaa tínaaemba uwáme'a Maníkómpá'á tíyana Maníkó kentí sáwí-imayaa maitiyuwáíníye. ²⁰ Moórá-mora-kanaa Fasi'aénkó wení fasi'aémbá timína'a wesé'o méraiyantafe'a kentí sáwí-imayaa tuwé'a

Maníkómpá'á teró. Maníkó túwa'nai ínkwae séna iyáfasinankaraiwaimba Ísumba ai'maráínana kumíndasafe'a kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á teró. ²¹ Ísu wíyómpa'a iméraitamba póna ánaaen-kanamo éna seyaafá-tántáá'á aúí'o índa-kanaa aneka'á marapá'á kumíníye. Naaófá'á Maníkó mináái simátimuwasa Maníkón-aaimo isón-kwaasi kawe'-wáásí isésa simátímakaawe. ²² Maníkón-aai simátimakowin-

awi'a Mósese séna Maníkó kentí Fasi'aénkó kembá kesí kísau mauwó séna si'mákainten-úmai Maníkón-aaimo simátimindawimba keándáfakemba moóráwigomba ai'maráinana wenáái simátiminasa isánááwe. ²³ Ímbo isáiyawimo éna Maníkó wení waásifinkemba ti'mátuwena tínkaminasa puwónááwe Mósese siyáiyé. ²⁴ Maníkón-aaí simátímakowin-awi'a Sámúwéri simátímakonka'a ánaaen-kwaasi simátime'ontemba maami kifé-kanaa wépaape-iyé. ²⁵ Naaófá'á Maníkó kentáá síwá'nán-awi'a Émbaramuntafena séna enándáfákén-kwáásísáféna seyaafá'-márafákén-kwáási kawé'á uwátinkanaumne Maníkó óraaka siyáiyé. Émbaramun-andafaken-kwaasi owaná póna kembiwísáféna Maníkó mináái óraaka siyáiyé. ²⁶ Miyáumai Maníkó Ísuntafena kesí kísau mauwó séna ai'marówana kempímbá kunkáiyé. Seyaafá'á kentí sáwí-imayaa tínaaemba uwámiyana aifa'á kembiwí kawé'á uwátinkaindasafena kempímbá kunkáiyé Pítaa Ísareri-waasisafena siyáiyé.

4

Pítaante Yóninte aaiḡimbó maitínkaraan-ai.

¹ Óraa'-amaan-daumpa'a Pítaae Yóniye wésimatimuyasa ámáán-kísau-waasiye ámáán-danka'o káráwiyowiye Sátúsi-amaan-aaimo sun-kwáásiyé tóso ésa ² miwí táái taisésa aaisambá suwasarái mindárai Ísu pukáimpinkembo iyáfasinkain-aaí simátímúyasa úwoi-waasi isésa sésa Ísu pukáimpinkembo iyáfasinkaintafesa

seyaafá'-wáásí pukémpinkemba íyáfasinanaawe suwasá mináái isésa karo'é sésa aaisambá sésa ³ mindárai ta'ótoresá sésa fénáimba póta aafáyáarata aafintá maitinkánaumne sésa kawáá-wáásí ándáfa'a tínkómbanifo ⁴ úwoi-waasi sáwífa'a 5,000 waasi mindárai-taaisafesa timankúnkúmba uráawe.

⁵ Aafáyáara'a aafimbá maitinkánaumne sésa waiyómba aafáyáara'a Yérúsaremu-naopa'a Yúndaa-kawaa-waasiye óraa'-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé miyáumai-waasi miwí táái isánae sésa túwaandu ésa ⁶ aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Ánásiye wení akún-ándá-wáásiyé Káyafaasiye Yóniye Árékísandaawe túwaandu ésa ⁷ Pítaante Yóninte táántowasarai tuyasá tísai esa sésa aísamaimo pukáin-kwaasi nóra urááyo. Nááwani fasi'aéná kenkáífimbá wéraisakaiya kawe'á uwánkaraayo. Nááwan-awira sékaiya kawe'á uwánkaraayo suwaná ⁸ Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana Pítaa séna Ísareri-kawaa-waasiye óraa'-waasiye isáaro. ⁹ Aísamaimo pukáin-kwaasi kawe'ó uwánkaraundasafe'a wésisai-owe. Nóra séra kawe'ó uwánkaraundasafe'a wésisai-o. ¹⁰ Afora'ó simátíménda kembiwíyé seyaafá'-Ísaréri-wáásiyé isáaro. Ísu Káráísiti Násaretifakewimba

aaraa-táiyá'á tufúwówana Maníkó
 pukómpinkemba íyáfasinankaraiwaimba
 wenáwika'a súyana wení fasi'aénkó minkwáási
 kawe'á uwánkáísana kempímbá kawe'-úmai
 méraisa'a wéawanaawe. ¹¹ Maníkón-aai
 aúfáífimba Ísun-aai agaimaréna séna
 óntan-dambo on-kwáási moóra-ontantafesa

sáwí'an-iyé sésa maisukáawe. Ánaaemba
minóntánkó áfonkaamba uráiyé

mináái Ísuntafena agaimaréna siyáiyé. ¹² We
aantemba sáwí'o úmáimo méraampinkemba
kawe'-ámpátá méwésinkaiye. Maníkó séna
wenáwíka'-aantemba wení fasi'aénkó aantemba
waási sáwí'o úmáimo méraampinkemba kawe'-
ámpá'á métinkainiye

Pítaa siyáiyé.

¹³ Pítaa mináái simátiména mindárai ímba
táá'a úwasarai óraaka simátímúyasa minkáwáá-
wáási tuwánéna táátafesa ésa mindárai úwoi-
waasiyai ímbo uwáítái'-urááyan-kwaasin-oye sésa
táátafesa ésa sésa Ísuwe'o núyantafesarai miyá
wéoye sésa ¹⁴ awánomba Pítaante Yónintepa'a
aísamai kawe'ó uwánkaroyan-kwaasi mérowasa
awánéna mindáraimo simátimiyan-aaisafesa
saafá uwááesa ifátuwesa ¹⁵ sésa máápa'a
kúmókaiyo suwasarái kúmúyasa minkáwáá-
wáási keáímbá sésa ¹⁶ mindárai nórásaawa
ónaumno.

Fí'on-kisau kawe-kísáú maiyááyamba
pósa Yérúsaremufaken-kwaasi seyaafá'á
ísáámba póta ímba karo'ésá sénaumpo ¹⁷ fí'o-
fí'on-daopaken-kwaasi ímba isáíyantafeta
mindáraisafeta simátiméta séta Ísun-
awíka'a ímba simátímékaiyosa sénaumne sésa
¹⁸ táántowasarai íyúyasa sésa Ísun-aai ímba
simátímékaiyo. Ísun-awí'a ímba sekaiyó
suwasarái ¹⁹ Pítaae Yóniye sésarai kemó miyá
simásinkaiyakaimo Maníkón-aaimo tuwékai
Maníkón-aúranka'a kawerá ínáyai ke mináái

aneka'á ísáaro. ²⁰ Keráímó awánarauyan-tantaa'e ísarauyan-tantaa'e ímba tuwáyaufo úwoi simátimeyauye suyasá ²¹⁻²² kawáá-wáásí aneka'á óraaka simátimesa sésa énifo úwoi kárúwaakaiyo siyáawe. Aísamai kawe'ó uwánkaron-kwaasi kae'-wáái-áátáiyá'á ímba weyááríka'a wénuwasarai kawe'á uwánkóyasa úwoi-waasi isésa Maníkón-áwí'a mósá maróntafesa mindárai ímbo tinkamuyamba úwoi kárúwaakaiyo siyáawe.

Fasi'ámai ménaumne sésa inaimó siyáan-aaí.

²³ Kárúwaakaiyo suwasarái Pítaae Yóniye kenti waásifa'a tésarai óraa'-amaan-kisau-waasiye

óraa'-waasiyemo sun-áái másimátímúyasa ²⁴ isésa Maníkómpá'á inai sésa Fasi'aénkóo wíyóne marawé uwí-nóné úmare miwán-arumpimbo úmakaanda-tantaa'waraka'a wégawaanone. ²⁵ Naaófá'á emá sunaná ení Ufaen-ámútánkó ení kísau-waasi kentáa síwá'nágomba Téfitimba kusimámuwana agaimaréna séna

nóintafesawa fí'om-barafakewi aaisambá sésawa nóintafesawa tufuwíyan-aaí siyááesa áúkaawe. ²⁶ Fí'om-barafaken-kawaa-waasi to'mayaa úmae tatúwaandu ésa Fasi'aénkónté wemó iyáfasinankaiwainte tiyátinkanæ siyáawe

mináái Téfiti agaimaréna siyáíye. ²⁷ Mináái paápé úwasa Yérúsaremu-naopa'a Érotiye Póntiyasi-Páíratiye fí'onkaa-waasiye Ísareri-waasiye túwaandu ésa Ísumbo tufuwíyan-aaí sésa emó iyáfasinankaandawimba ení kawe-kísáú-wáásí Ísuntafesa tufuwíyan-aaí siyáawe.

28 Naaófá'ó emó miyá ónááwemo siyáanda pósa túwaandu ésa miyá uráawe. Emó ímba miyá ónááwemo siyáandaraka ímba Ísumba tufúkáawisino. 29 Fasi'aénkóo óraa'-amaan-kisau-waasi tááimo símaimo taráíyaamba ísaraanda po súwa'nai ínonda póta ímba inkaiséta enáái úwoi óraakata simátimenaumne. 30 Ení fasi'aémbá símínata tí'o índa-waasisa asófátinkafata konó. Ení kawe-kísáú-wáásígón-áwí'a Ísuwe súnanasa wení fasi'aénkó fí'o-fi'on-kisau kawe-kísáú paápé íníye 31 inaí simásúwówana túwaandu urón-daumpa'a tora'náara'a úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífimbá óraa'a uwátinkowasa Maníkón-aai óraaka simátíma'mae kuráawe.

Moparáwímbó moóra-mora uwátímakaan-aai.

32 Ísumpa'a timankúnkúmbo uwái mimbórá-ímáyáá wéesa mésa kentí moparáwíntáfésa ímba kendé aantembaniye wésesa úwoi moóra-mora tíma'maesa kuwasá 33 aantá-waasi áfááraumai fasi'aénkwára'á mésa Ísu pukómpinkembo íyáfasinkain-aai óraaka simátíma'mae wéwesa Maníkó aantá-waasi túwa'nai úntafesa kawe-kísáú maimaé wéguwasa 34-35 Ísuni aampa'ó kuwái marawé naanémó makówi fí'on-kwaasi tímésa óntamba maiyésa aantá-waasi tímúwasa tuwínkaa'-úmai ímbo makón-kwaasi tímakaafo Ísuni aampa'ó kuwái seyaafá-tántáá'á ímba aáfáán-túwówana 36-37 moóráwígon-awí'a Yósepiwara'a miyá éna moóra-marama fí'on-kwaasigomba aména óntamba maiyéna aantá-waasi tíména wemá Rifáin-andafakewi Sáíparasi-aempakemba tamérowasa aantá-waasi moóra-awí'a simánkesa Kíríki-taaifinkemba

Páánápáasiye sésa waé'mai-awi'a tiráfaiyaiwain-iyemo suwáí minóntámbá tímakaiye.

5

Ánánáyasinte Sáfáíraante-taai.

¹ Páánápáasi minóntámbá tímúwasarai moóráwígon-awi'a Ánánáyasi úwana awaainínkón-áwí'a Sáfáíraae'a méсарai moórámarama ff'on-kwaasi tímésarai óntamba maiyésarai ² tuwináyauyo awaainínkómbá simámuwana miyá ínone súwana minóntámbá tuwínkaa'-uréna tuwímbai wesáféna maéna tuwímbai maimaéna aantá-waasi mótimena karo'á séna seyaafá'á tímúne súwana ³ Pítaa séna Ánánáyasiyo waántáwanko áisai úmai isánae sintáfé ewé sé mararákén-óntámbá seyaafá'á tímúnemo sénda Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá karo'á simánkaane. ⁴ Mimbáramá ení maramá isa tuwé óntamba maiyé ení óntamba isa tuwímbai tímé ímba sáwí'a éma mararákén-óntámbá tuwímbai tímúne ímbo sénda seyaafá'á tímúne séndama sáwí'a ómpo ímba waási aantemba karo'á simátinkaampo Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá karo'á simánkaane Pítaa súwana ⁵ Ánánáyasi iséna pu'maéna kuntúwasa minááímó ísón-kwaasi áfááraumai táátafesa uwasá ⁶ ifó'-wáási tésa puwúmba taasááúmaesa maimaésa máutaraawe.

⁷ Máwautowana awaainínkó kárika'a ména awaaiómó puwún-aaí ímba ísarena Pítaa-iyaiifa'a túwana ⁸ Pítaa séna kenkáítí mararákén-óntámbá seyaafará símakaayo súwana minínínkó séna ewé seyaafá'án-iyé karo'á súwana ⁹ Pítaa

séna enawaaikóe esé'a mimbórá-ímáyáá ékai Fasi'aénkóní ámútankomba karo'á simánkámai awánáyae siyááye. Enawaai'ó máwautaan-kwaasi tésa embá tamaimaésa máutanaawe Pítaa súwana ¹⁰ pu'maéna Pítaan-aísamaifimba kuntúwasa ifó'-wáásí tésa puwúmba taawánésa maimaésa awaaikómbó utopa'á máutowasa ¹¹ Fasi'aénkóní waásiye fí'on-kwaasiye isésa táátafesa uráawe.

Fí'o-fi'on-kisau kawé-kísúgón-aaí.

¹² Aantá-waasi waási túranka'a fí'o-fi'on-kisau kawé-kísúú maimaésa iyúwasa Ísumpa'a timankúnkúmbo uwáí óraa'-amaan-damba Soromoní áuwimai úmakopa'a aasiyaasi túwaandu uwasá ¹³⁻¹⁴ fí'o-fi'on-akwa'a sáwífa'a Fasi'aénkón-aaísafesa timankúnkúmbe ésa miwísé'a túwaandu é'ómbanifo fí'on-kwaasi tuwánésa sésa kawé'-wáásín-owe sésa táátafesa ésa ímba miwísé'a túwaandu uwasá ¹⁵ aantá-waasimo uráamba isésa tí'o ún-kwaasi taawiya'maésa marupá'á mátinkesa sésa Pítaa wéninana amankókonko taauwétáinasa asófáíwae suwasá ¹⁶ fí'o-fi'on-daopakemba tí'o ún-kwaasiwara tirumpimbá sáwí-amutambo méron-kwaasiwara'a tí'maesa Yérúsaremu-naopa'a mátinkówana Maníkó Pítaamba áwa'nai úwasa seyaafá'á asófasaraawe.

*Kawáá-wáásí aantá-waasi sáwí'o
uwátinkaraan-aaí.*

¹⁷ Miyá wéuwana aifa'-amáán-káwáágóe wení waási Sátúsi-amaan-aaimo sun-kwáásiyé sésa seyaafá'á ímba kentáásiraaima wáéfo aantá-waasi tirááíma wáéwe sésa tíyántafesa ésa ¹⁸ ta'óto'mai ándáfa'a tiyúwówana

19 mindó'wáámbó waúnka'a Fasi'aénkóní kísau-waasigo wiyómpakewi ontamá tisuwéna tí'maena máápa'a mútinkena séna 20 óraa'-amaan-daumpa'a imé'a

aú-amba waási kawel'-úmai maé'mae'o íyan-ankoni áwáuma isimátíméro súwasa 21 isésa si-yarónka'a

óraa'-amaan-daumpa'a imésa mináái simátímakaawe.

Óraa'-amaan-daumpa'a moóráfa'a wésimatimuwasa moóráfa'a aifa'-ámáán-káwáágowé wení waásiye tésa ándá-waasi-taai isánae sésa Ísareri-óraa'-waasi táántowasa tésa ámáán-danka'-i-waasisafesa sésa aantá-waasi ándáfa'a méraafo kotí'mae'a teró suwasá 22 kumbá ímba mérowasa kouwerésa tésa sésa 23 ándá-namba ontamá wisuwésa i-wáási ontará'á méraawata ontá tisuwéta awánáúndasa ímba méraawata úne suwasá 24 ámáán-kawaa-waasiye ámáán-danka'o káráwiyowiye isésa táátafesa ésa sésa mindá nórasaawa ónaumno simásuwesa sáwífa'-imayaa wéuwana 25 moóráwigo téna séna ándáfa'o mátíyukaan-kwaasi óraa'-amaan-daumpa'a mésa wésimatimewa'a tuwánáúmne súwasa 26 ámáán-danka'o káráwiyowiye wembó áwa'nai un-kwáásíyé kotí'maesa aáno úmai tésa sésa úwoi-waasi miwí táái isésa sínkamofó sésa aáno úmai 27 tí'maesa aaimó isái-wáásífa'á mátínkówana aifa'-ámáán-káwáágó 28 séna é'a simátime séta minkwáásígón-ai wenáwíka'a ímba simátíma'mae'a korósá siyáundasa isa'á é'a simátíméwasa Yérúsaremufaken-kwaasi seyaafá'á ísásaraawa'a ke karo-súfímbá sinkéta

minkwáásí tufúkáawe sewé aifa'-ámáán-káwáágó súwasa ²⁹ Pítaawe aantá-waasiye sésa Maníkón-aai aifaráán-ááígó póna waasi-taaigomba íyáákaraimba póta kentááisa ínta iséta Maníkón-aaisa iséta miyásá ónaumne. ³⁰ Kembiwí Ísumba aaraa-táiyá'á tufúwana puwúwana kentáá síwá'náti Maníkó Ísumba pukáimpinkemba íyáfasinankena ³¹ séna óraa'-waasi póna sáwí'lo úmimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métinkainiye séna ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankena Ísareri-waasi kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á tíyana kentí sáwí-imayaa maitiyuwáíníye séna Maníkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankena ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankaraiye. ³² Mináái iséta kawel'-úmaisá simátimunanasa Maníkóní Ufaen-ámútánkó mináái kawel'-úmai wésimatimiye. Maníkó wenáái ísámai kawel'ó owí wení ámútamba wétimisana Maníkóní Ufaen-ámútánkó mináái wésimatimiye aantá-waasi siyáawe.

³³ Simásúwówasa aaimó ísáán-kwaasi isésa tirunkó sáwíte'a úwasa tínkamona-imayaa uwaná ³⁴ miwífínkémbá moóráwigo íyáfasinena ámáán-kawaa-waasion-awi'a Kámérieri íyáfasinena miwí táái taráisuwena wemá Maníkón-aai aúfáífinkemba aasiyaasí simátimuwasa wenáwí'a mósá wémarowi íyáfasinena aantá-waasisafena séna kárika'a máápa'a kumónááwe súwasa máápa'a kúmúwana ³⁵ séna Ísareri-waasiono. Maaminkwáásísáfé'a miyá ónaemo síyamba éka'a imáyáa uré'a miyán-oro. ³⁶ Ááéma moóráwigon-awi'a Tíútasi

iyáfasinena séna óraa'-waasi únda pó'a kesiráái
 aantemba waenááwe súwasa sáwífa'-waasi 400
 waasi arááiwáúwana moóráwigo Tíútasimba
 tufúwana puwúwasa wembó arááiwa'maesamo
 nún-kwaasi wété ésa wení kísau ifátukaawe.
³⁷ Minkákémbá túwí'o fariyón-kanaa moóráwigo
 Kárírifakewin-awi'a Yúndasi iyáfasinena
 táántowasa sáwífa'-waasi wenarááima wa'maésa
 wéguwana moóráwigo tufúwana puwúwasa
 wembó arááiwa'maesamo nún-kwaasi wété
 uwáguraawe. ³⁸ Mindásafe'a imáyáa é'a
 maaminkwáásísómbá ímba ándáfa'a mátiyuwe'a
 ifátúwéwasa méraaro. Miwítí kisaugoni
 áwáumo marará'-wáásítí imáyáafinkembo
 énamo éna tai'áíniye. ³⁹ Miwítí kisaugoni
 áwáumo Maníkóní imáyáafinkembo ína'o é'a
 ímba kanaa'á taraisónááfo úwoi waé'wae'a
 íniye. Maníkómpákémbó ína'o é'a minkwáási
 sáwí'o uwátinke'o é'a Maníkónkwará'á sáwí'a
 uwánkanaawe Kámérieri súwasa aaimó ísáán-
 kwaasi isésa wenááisafesa ewé sésa ⁴⁰ aantá-
 waasi táántowasa iyúwasa túwiyonku'-nésa
 óraaka sésa Ísun-aaí wení fasi'aémbá ímba
 simátíméro sésa ti'mákaawe.

⁴¹ Ti'márówasa wéesa tigeasáfésa uráawisina
 Maníkó imáyáa timúwana tirunkó kawé'á
 úwasa sésa Maníkó fasi'aémbá símakaisata
 Ísuntafeta fasi'ámais méraundasa pósa sí'o
 índa-i'o uwásínkéntaanifo sirunkó kawé'á
 ínata méranaumne aantá-waasi simásuwesa
⁴² aasiyaasi-kánaá óraa'-amaan-daumpa'e
 waásiti naúmpimpa'e Ísuni ásé-aaí simátíma'mae
 wénesa Maníkómó iyáfasinankaraiwai Yúndaa-

waasisa wéamu'maraundawisa wemá Ísun-iye
sésa simátíma'maesa kuráawe.

6

Afakaeté-waasimo túwa'nai uráan-aaí.

¹ Simátíma'mae kuwasá Ísun-aaí isésa sáwífa'-
waasi wení aampa'á wéwesa méronka'a
Yúndaa-waasi fí'om-barafaken-kwaasi Kíríki-
taafinken-aaímo sun-kwáásí Yérúsaremufa'a
méron-Yúndaa-waasisafesa í'ai tinkésa
óntamba tuwínkesa Kíríki-keto'-inimba imbo
tímúnkakemba í'ai tínkówasa ² mindásafesa
aantá-waasi Ísuni aampa'ó kuwáí seyaafá'nánká
táántowasa tuwasá sésa Maníkón-aaímo
simátímunda-kisau tuwéta óntamba tuwínkaa'-
úmai tímúnda-kisau maúnafo sésa ³ kempínkémbá
afakaeté-waasi túwí'o síyata óntambo tuwinái-
kísáú timénaumne. Miwí kawé'-ímáyááwárá'-
wáásí Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífímbá
óraa'o uwátínkáín-kwaasi túwí'a síyata óntambo
tuwinái-kísáúsá timéta ⁴ kesáá Maníkómpátá
inaí wéseta Maníkón-aaí simátíma'maeta
konó aantá-waasi suwasá ⁵ ísówana tirunkó
kawé'á úwasa afakaeté-waasi túwí'o sumbá
moóráwígon-awí'a Sítífeni wemá Maníkóní
Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana
Ísuntafena imáyáa éna fasi'ówi úwana moóráwigo
Fírípi úwana moóráwigo Pórókórasi úwana
moóráwigo Náíkéna úwana moóráwigo Táímóni
úwana moóráwigo Páménasi úwana moóráwigo
Níkóráasi wemá Ántíoku-naopaken-kwaasi
éna fí'on-ampakemba Yúndaa-amaan-ampa'a
kuréna minkákémbá Ísuni aampa'ó túwai úwasa
⁶ miyáumai-waasi tí'maesa aantá-waasifa'a

tuwasá Fasi'aénkóní kísau mo maíyantafesa tine'á
ta'ótokesa Maníkómpá'á
inaí siyáawe.

⁷ Maníkón-aaí simátíma'mae kuwasá
Yérúsaremu-naopaken-kwaasi sáwífa'a Ísuni
aampa'á kuwasá Maníkóní ámáán-daumpa'a
kísau mo máún-kwaasi sáwífa'a Ísun-aaí isésa
wení aampa'á kuwasá
miyá úmae wéwesa sáwífa'-waasi-i'a uráawe.

Sítífenimbo ta'ótokaan-aaí.

⁸ Fasi'aénkó Sítífenimba áwa'nai úwana
fasi'aénkwará'á ména seyaafá'-wáásí túranka'a
fí'o-fi'on-kisau kawé-kísáú wémauwasa ⁹ moórá-
kanaa tuwímbai Sítífenimpa'a tésa karo'-ááíyé-
ímáyáá ésa wesimán-kwesiman-esa miwí Yúndaa-
waasi ésa tuwímbai Sáíríni-marafakewi uwasá
tuwímbai Árékísándiriyaa-marafakewi uwasá
tuwímbai Sírisiyaa-marafakewi uwasá tuwímbai
Ésiyaa-marafakewi miyáumai-marafaken-kwaasi
mimbórá-ámáán-dáúmpá'á mésa Sítífenimpa'a
tésa karo'-ááíyé-ímáyáá ésa wesimán-kwesiman-
umbanifo ¹⁰ Maníkóní amútanko Sítífenimba
kawé'-ímáyáá amúwana póna Sítífenin-aaigo
miwí táái iyáákwasa ¹¹ ifátuwesa wésa
aúpá'á óntamba túwaandu úmai tuwímbai-
waasi timésa sésa Sítífeni Mósesemba símai
sáwí'a uwánkena Maníkómbá símai sáwí'a
uwánkaraisata ísaraumne. Kosimátíméro suwasá
¹² minkáro'-áái tasimátímúwasa úwoi-waasiye
óraa'-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé ísówana
tirunkó sáwí'a úwasa Sítífenimo úpa'a tésa
tata'óto'mai áí'maesa áamáán-óraa'-waasifa'a
máankesa ¹³ karo'-ááímó sun-kwáásí kotí'maesa

mátínkówasa karo'á sésa minkwáásígó óraa'-
 amaan-damba símai sáwí'a úmae iyéna Móseseni
 áamáamba símai sáwí'a úmae iyéna ¹⁴ séna
 naaófá'á Mósesemo áamáambo simátímakain-
 amaamba Ísu Násaretifakewi ifátuwena fí'on-
 amaamba wésena Yúndaa-waasiti óraa'- amaan-
 damba tawísísuwainiye Sítifeni siyáíye. Miyán-
 káró'-áái suwasá ¹⁵ seyaafá'-wáásí Sítífenimbo
 awánomba wíyómpakemba Maníkóni kísau-waasi
 tóikaamba úkówasa awánaraawe.

7

*Sítifeni áamáán-óraa'-waasimo simátímakain-
 aai.*

¹ Miyá simásúwówana aifa'-ámáán-káwáágó
 Sítífenimba áísai ena séna sen-áái éraí'-
 aaiya'li karo'-áaiyá'iyó súwana ² Sítífeni séna
 kesifoísái kesuwaaísáiyo simátíménda ísáaro.
 Naaófá'á kentáá síwá'nágo Émbaramu ímba
 Éraanifa'a koméronka'a Mésópótemiyaa-
 marafa'o méronka'a Maníkó fasi'aénkwáráwí
 kuména ³ Émbaramuntafena séna ení marawará
 enamááraawara'a tiyuwé wina'á moóra-
 maramo aráánáméndafa'a koméinone súwana
⁴ ísena mimbárámá Kárindiyaa-waasiti marafá'á
 tuwéna témena Éraanifa'a tamérowana afowá
 puwúwana Maníkó ai'marówana témena
 maafá'ó méraundafa'a túwana ⁵ minkánáá
 Maníkó ímba maramó amúmba óraaka
 séna ánaaemba maambárámá enkwárá
 enaísaafitantambo iyawiwara'a timénaumne.
 Maníkómó súmba Émbaramu iyámpói ímbo

ma'ánkaronka'a mináái simámena ⁶ moórá-
 aaiwara'a séna enaísaafitantambo iyawi fí'on-
 kwaasiti marafá'á koméwasa umbai-kísáú
 tímésa sáwí'a uwátínkéwana sáwífa'-aatai 400
 aatai tai'áina'a ⁷ sáwí'o uwátinkaiyawí sáwí-
 meyamba tíménda pósa enaísaafitantambo
 iyawi mimbáramá tuwésa maafá'á tésa ken-
 ímá'yáá mósá maránááwe séna ⁸ mináái naaófá'á
 Maníkó Émbaramun tafena séna ánaaemba
 maambáramá enkwára enaísaafitantambo
 iyawiwara'a tíménaumne siyáimba mináái símai
 kááísamarena póna túma káramai araenáemba
 uwo Maníkó siyáíye.

Súwana Émbaramu ména Áísáakimba
 ma'ankéna afakaumboé-kanaa maisuwéna
 áúma káramai araenáemba uwánkowana
 Áísáaki óraa'a éna Yékopumba ma'ankéna
 áúma káramai araenáemba uwánkowana Yékopu
 óraa'a éna sísamaifakemba kae'á kumbaimái-
 iyampoi matinkéna túma káramai araenáemba
 uwátínkáfa'a kuráíye.

⁹ Miyá uwátínkáfa'a kúwasa mináfáráwáínónnda
 tífákon-awi'a Yósepintafesa sésa sínaenkewi
 ímba kentáará'á káráwiniye sésa tirumbá
 sáwí'a uwánkesa áí'maesa fí'on-kwaasiya'a
 mátinkesa óntamba máúwasa miwí Yósepimba
 áí'maesa wémesa Ísípi-marafa'a máánkówana
 Maníkó wesé'a mérowasa ¹⁰ umbai-kísáú amésa
 sáwí'o uwánkómbanifo Maníkó wesé'a ména
 áwa'nai ena kawel-ímá'yáá uwánkena wení
 umbai-tántáá'á tai'ánkowana mimbáramá Ísípi-
 marafaken-kawaago Yósepini kawel-ímá'yáá

awánéna séna Ísípi-marafa'a seyaafá'-wáásiyá'á kawe'-úmai káráwiye kesí moparáwínká'á miyán-uwo súwana wemó súntemba úwana ¹¹ ánaaemba aawaimá téna Ísípi-marafa'e Kénaani-marafa'e seyaafá'-áémpá'á aawaimá tówasa tááisafe uwaná kentáá síwá'násomba tómbá ímba miwífímbá wérowana ¹² Yékopu séna Ísípi-marafa'a tómbá wéraiye-aai isáúmpo koméyánoro séna áánintomba ti'marówasa koméyánúmaesa ¹³ tifowámpá'á tamérowana mintómbá tai'ówasa aneka'á kuwaná Yósepi miwísé'a tamaéna séna kemá Yósepi kentífáko úne súwasa pukáanesa siyáumne suwaná Ísípi-marafaken-kawaago Yósepini áwáuma iséna awaaísái tuwánówana ¹⁴⁻¹⁵ Yósepi awaaísái simátimena séna kesifombá kosimámiyana wení akúmbá tí'maena Ísípifa'a tiyó Yósepi siyé. Kosimáméro Yósepi súwana afowámá iséna wení akúmbá 75 waasi tí'maena Ísípifa'a kawe'-úmai komésa púwúwasa ¹⁶ ánaaemba miwí tisaafitomba tiyáántamba maimaésa témesa Síkémufo máutomba naaófá'ó Émbaramu Émon-anqankaken-kwaasi óntambo tímakom-barafa'a máutaraawe.

¹⁷ Énifo kentáá síwá'násomba Ísípi-marafa'a komésa sáwífa'-waasi agaiyáawe. Maníko Émbaramuntafena fasi'aén-áái séna Kénaani-marama enaisaafitantambo iyawi timénaumne siyóntemba tímínda-kanaa ampáámbó únka'a ¹⁸ moóráwigo Ísípi-marafaken-kawaago Yósepimo naaófá'ó pukóntafena wení kísau-aai ímba

ísarowi póna ¹⁹ kentáá síwá'nása umbai-kísáú tiména maimái sáwí'a wéuwatinkowasa iyámpói máápa'a tiyúwówasa pukáawe.

²⁰ Iyámpóísomba púwúwana minkánááfímbá Mósesemba kawé'-óí'wára'-iyámpói ma'ánkarena anówama aúpá'á naaúmpa'a ánkarrowana kaumbo-wiyómbá maisuwéna ²¹ máápa'a áí'maena múankarrowana Ísípifaken-kawaagon-ayáámúnko awánómba aráái tówana kesáanine séna káráwiyowana óraa'a úwasa ²² Ísípifaken-kwaasi

miwítí áwáuma simáma'maesa iyúwana Mósesé wéisena óraa'a éna wení kísaugowe wenááigowe kawé'á uráiyé.

²³ Mósesé miyá éna kae'-wáái-áátái maisuwéna kesí waási Ísareri-waasi kotuwánánae séna kúmba ²⁴ Ísípi-waasigo Ísareri-waasigomba sáwí'a uwánkowana Mósesé tuwánéna Ísareri-waasi áwa'nai ena Ísípi-waasigomba tufúwana puwúwana ²⁵ Mósesé imáyáa éna séna Maníkó minkísáúrátáféna iyáfasisinkaraimba pó'a Ísípifakemba Ísareri-waasi tí'mae'o kondá minkísáúsáfésa ewé sénááwe siyáimbanifo Ísareri-waasi ímba miyán-ímáyáá uwaná

²⁶ Mósesé kowaiyómba iyáfasinena kúmba Ísareri-waasi kaekó tíyóyana tuwánéna tíyótainda-imayaa éna séna kae'náraiyo mimbórá-náóraan-fofi tiyááyafo súwana ²⁷ aifa'ó ómbarenamo tiyón-kwaasigo Mósesemba famétuwena séna nááwa embá iyáfasinankaraisawa kentáásí kawáái'a éwa aaisá wésimasimeno. ²⁸ Fénáímbo Ísípi-waasimo

tufuwónanamo puwéwiyaintena kembá miyáwá
 ínono súwana ²⁹ Mósese iséna inkaiséna wéme
 wémena Míndiyaani-marafa'a fí'on-kwaasiti
 marafá'á koména

kae'-íyámpóí matínkaraiye.

³⁰ Mósese koména kae'-íyámpóí matinkéna
 ména kae'-wáái-áátái maisuwéna moórá-kanaa
 máásai-marafa'a wéwena Sáínai-omapa'a ewaa'ó
 wéronka'a kúwana kári-taiyakemba iyá kéna
 ímba mintái kówana Maníkóní kísau-waasigo
 wíyómpakewi mimpímbá mérowana mintái ímba
 kówana ³¹⁻³² Mósese awánéna óraa'-imayaa
 éna ewaa'á koména awánówana Maníkó séna
 enaíwá'ná Émbaramune Áísáakine Yékopune
 miwítí Maníkó úne súwana Mósese mináái
 iséna aiyayaankakemba tata'á úwana úwoifa'a
 kararówana ³³ Fasi'aénkó séna méraandafa'a
 ufaem-bárámá wéraipa'an-ifo kawe'-máráfá'ó
 méraapa'an-ifo maambárámá sáwí'a ónafainifo
 aísamai ánáamba faútuwaa. ³⁴ Ísípifa'a
 kesí waási sáwí'o wéuwatinkaawasamo ifi'ó
 wétaamba tuwánáúnda pó'a túwa'nai ónaumpo
 iyáfasinena'a ai'maráana wéme wéme Ísípifa'a
 kuré kesí waási Ísareri-waasi kótí'mae Kénaani-
 marafa'a waaó Maníkó Mósesentafena siyáíye.

³⁵ Wembá Mósesemba Ísareri-waasi tínaaemba
 uwámesa sésa nááwa embá iyáfasinankaraisawa
 kentáásí kawáái'a éwa aaisá wésimasimeno
 siyáawe. Siyáan-kwaasisafena Maníkó mináái
 siyáíye. Wembá Mósesentafena Maníkóní
 kísau-waasi wíyómpakewi kári-taiyakemba aái
 simámakaiye. Wembá Mósesemba Maníkó

kawáá-kísáú aména ai'marówana Ísípifakemba Ísareri-waasi kótí'maena Kénaani-marafa'a kuráiyé. ³⁶ Wemá Mósesema Ísípifa'a ímbo awánon-kisau fí'on-kisau maúwasa sésa úwoi tí'mae kóuwo suwaná tí'maena kúmba nonkón-áwí'a naae-nóné supa'á wéna ímbo awánon-kisau kawe-kísáú komaéna tí'maena kúmba máásai-marafa'a kae'-wáái-áátái komérowana ímbo awánon-kisau kawe-kísáú maimaéna iyáiyé. ³⁷ Wemá Mósesema simátiména séna Maníkó kembó iyáfasisinkarainten-úmai ánaaemba moóráwigomba kentísaafitantambo iyawifinkemba iyáfasinankainiyé. Maníkón-aaimo simátimindawimba iyáfasinankainiyé. ³⁸ Wemá Mósesema máásai-marafa'o Maníkóní waási Ísareri-waasimo méropa'a miwísé'a maéna kentáá síwá'násonte'a maéna Maníkóní kísau-waasi wiyómpakewi wesé'a maéna Sáinai-omapa'a imérowana Maníkóní kísau-waasigo wiyómpakewi Maníkóní amáamba simámuwana ímbo tai'áín-aai simámuwasa simátíma'maesa kuráanta wéisaumne.

³⁹ Mósesé aaimó simátimumba kentáá síwá'ná ímba isésa tínaaemba uwámesa Ísípifa'a tauweránae-imayaa uwaná ⁴⁰ ánaaemba Maníkó Mósesemba áántowana omápa'a imérowasa Mósesé awaaón-áwí'a Éronintafesa sésa Mósesé Ísípifakembo sikaiwaisa nááfara kóuraiyo. Ímbo awánáúndafata kóuraifo moórá-manikomba uwámakewata wenarááisa wáéno sésa ⁴¹ óntantamba purumaka-aráákaamba úmaresa minkáró'-máníkóní aamoimá uwánkesa póíma tufú'mai wénesa umáron-tantaatafesa

aamoí ésa tóní'a úmai wénowana ⁴² mindásafena
 Maníkó ánaaemba uwátiyuwowa wíyóne
 aafáúwé otáfésa kesí

maníkón-iyé siyáawe. Mindásafena naaófá'á

Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna séna
 Ísareri-waasisono. Máásai-marafa'a kae'-wáái-
 áátái mé'a póima tufú'mai wéne'a ímba
 kentáfé'a ísámae wé'ómbanifo ⁴³ kentí
 karo'-máníkóntáfé'a ísámai wení ampanta-
 námbá maimaé'a wénowe. Minkáro'-
 máníkón-áwí'a Mórókiye siyáawe. Okáán-
 tántáá'á úmake'a áwí'a Réfáániye wése'a
 to'maé'a wénowe. Minkáro'-káé'-máníkái
 úmare'a kesí maníkówé karo'á sé'a áwí'a
 maimaé wéiyowe. Miyámó uráantafe'a
 kentí marafákémbá ti'maráana'a wéme'a
 moórá-marafa'a áwí'a Pépíróni-marafa'a
 koméranaawe

Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna
 siyáiyé.

⁴⁴ Naaófá'á máásai-marafa'a Maníkó
 Mósesemba aráánamena Maníkóní naambó
 ampantasámbó iyamba maará ónááwe séna
 aráánamuwasa Maníkómó súntemba miyán-
 dámbá úmai maimaésa máásai-marafa'a
 né'ómbaniye. ⁴⁵ Ánaaemba miwí táánintomba
 kentáá síwá'násomba mindámbá taawiyáfúwana
 Yósúwa tí'maena Kénaani-marafa'o kúmba
 Maníkó túwa'nai ena mimbárafá'ó méron-kwaasi
 watuwówasa kóuwasa kotafiyesa mindámbá
 minká'á mámaresa mérowana ánaaemba Téfíti
 Ísareri-waasiti kawáámó mérompimba mindámbá
 úwoi wérowana ⁴⁶ Téfíti kawé'-úmai mérowana
 Maníkó aamoí uwáńkowana Téfíti Maníkómbá

áísai ena séna ení naambá ónaum ína ónaumno. Emá Yékopuni Maníkómá po ewé sina'ó é'a ení naambá ónaumne súwana ⁴⁷ Maníkó séna emá ímba ínompó enááninko Soromoní kesí naambá íníye siyáimbanifo ⁴⁸ Maníkó wíyómpa'lo méraimba waásimo úmakaan-daumpa'a ímba méraiye. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna séna

⁴⁹ Fasi'aénkó séna wíyómpa'a káráwiye'a marará'á káráwiyumpo úmárénda-naumpa'a ímba úwoi marapá'á kumbénaumne.

⁵⁰ Kesáfé'a mintántáá'á seyaafá'á úmakaumne Fasi'aénkó siyáiyé agaimaréna siyáiyé Sítífeni siyáiyé.

Sítífeni mináái simátimena aaimó isón-kwaasisafena simátimena séna ⁵¹ kembiwí tirunté'a wémare'a pó'a Maníkóní aampa'ó ímbo arááíwáén-kwaasiyaamba é'a Maníkón-ai isáámbanifo ímba isámai kawé'á wéowe. Kentíwá'násomba Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá tínaaembo uwáme'ontemba kemá miyá wéowe. ⁵² Kentíwá'násomba Maníkón-ai simátíma'maesa wéguwai seyaafá'-wáási sáwí'a uwátinkesa Maníkóní kawé-kísáú-wáási kumíníye-aaimo simátímakowi tínkamuwasa pukáawe. Ánaaemba wemá kumúwa'a pintaru'á úmai tufúwana pukáiyé. ⁵³ Énifo wíyómpakewi Maníkóní áamámba simátímakowa'a kembiwí isaraambanifo ímba isámai kawé'á uráawe Sítífeni siyáiyé.

Sítífenimba óntantambo tufúkáan-ai.

54 Sítífeni minááímó simátimumba aaimó ísón-kwaasi áfááraumai tirunkó kásí'a úwasa tiyántafesa uwaná 55 Sítífenimba Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana wiyómpa'o awánómba Maníkóní sámó kaimbá wérowana Ísu Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mérowana Sítífeni awánéna 56 séna awánaaro. Wiyómba tuwínkaa'-isaná Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á Ísu waasi úranko méraimba wéawiyaumne súwasa 57 miwí wenáái ímba isánae sésa tááka'a awááesa óraaka'a aai sésa Sítífenimba tuwaantantésa 58 ta'ótokesa taawiya'maésa naaókoni awáí'fá'á mátuwesa óntamba maiyésa tufúkáawe. Sítífenintafesa karo'-ááímó siyáawi paákákén-únánkwátói faútúwówana ifó'-wáásígón-áwí'a Sóro minúnánkwátói káráwiyowasa 59 Sítífenimba óntantamba tufúwana Fasi'aénkónká'á inai'fínkémbá séna Ísu Fasi'aénkóo kesimambá kumbáína'a púwóno séna 60 arauntaúmbá faiyéna óraaka'a séna Fasi'aénkóo sáwí'a wéuwasinkaafó miwí ímba anondáá sáwí'a uwátinkaa'o Sítífeni simásuwena pukáíye.

8

Sóro Ísuni waasi sáwí'o uwátínkarain-aaí.

1-3 Sítífenimbo tufúmba Sóron-arunko aamoí uráífo tuwímbai Maníkón-aaisafesa fasi'owí Sítífenin-áúma maimaésa máutesa óraa'-ifi'a towaná Sóro Ísuni aampa'ó kuwái tínkantanae séna kúmba naaúmpimpakemba aarakwá'á kotafisímai ándáfa'a tityupa'a kúwasa Yérúsaremufa'a Ísuni aampa'ó kuwái aifarí'ena

sáwí'a uwátinkowasa wété uwasá aantá-waasi aantemba Yérúsaremufa'a mérowasa fí'on-kwaasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásí Yúndiyaa-aempa'e Sámériyaa-aempa'e wété uráawe.

Sámériyaafa'a ásé-aaimo kosimátimakaan-aii.

⁴ Ísuni aampa'ó kuwái wété ésa Ísuni ásé-aii kosimátima'maesa kuráawe. ⁵ Fírípi Sámériyaa-naopa'o kúmba kosimátimena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwai amu'maráúndawisaamo é'o kunkáimba wemá Ísun-iyé ⁶ Fírípi simátimuwasa kawel'-úmai isówana ímbo awánaron-kisau maúwasa awánowana ⁷ sáwí-amutamba tirumpimbó mérowisafena aai súwasa sáwí-amutamba wáá'a túmaesa kóuwasa waási kawel'-úmai mérowana tíyayaambo pukón-kwaasi asófatinrowasa kawel'-úmai mérowana ⁸ Sámériyaafaken-kwaasi áfááraumai tirunkó kawel'á uráiyé.

⁹ Sámériyaa-naopa'a moóráwígon-awi'a Sáímoni óraa'-waasi úne séna aitambá éna fintó úmaena wéiyuwasa táátafesa ésa ¹⁰ óraa'-waasiye úwoi-waasiye wemó úmba awánéna wenaráái waésa sésa Maníkóní fasi'aénkóe wení fasi'aénkóe'a awaiyarí'a uráiyé karo'á suwaná ¹¹ ayáátáaka'a aitambá éna fintó úmaena wéguwasa wenaráái waésa táátafesa uráafo ¹² ánaaemba Fírípi Maníkóní ásé-aii kosimátimena Maníkó wení waásimo kawáánin-kanaa kosimátimena Ísu Káraísitin-aii kosimátimuwasa isésa érai'e sésa timankúnkúmba uwaná Fírípi minákwá'á nombá maitinkówana ¹³ Sáímoniwará'a amankúnkúmba úntafena Fírípi nombá maiyankówana Fírípiye wénuwana ímbo awánón-kisau maúwana awánéna áátafena uráiyé.

14 Miyámó Sámériyaafa'lo úmba Yérúsaremufa'a aantá-waasi mésa Sámériyaafaken-kwaasi Maníkóní ásé-aaí isésa minááímó méta'otokaan-aaí isésa Pítaante Yóninte ti'márówasarai wémesarai 15 Sámériyaafa'a komésarai Ísuni aampa'ó kuwáísáfésarai inaifínkémbá sésarai Maníkóní

Ufaen-ámútámbá maenááwe siyááye. 16 Fírípi nombó maitinkónka'a Fasi'aénkó Ísuntafena ísámai nombá maitinkówana Maníkóní Ufaen-ámútámbá ímbo maiyónka'a pósarai Pítaae Yóniye inaifínkémbá sésarai 17 tiyáámba ta'ótóróyana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumúwasa maiyáawe.

18 Aantá-waasiyai tiyáámba ta'ótóróyana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumbaúwasa máúmba Sáímoni awánéna fasi'aémbá méyámbaranae séna Pítaante Yónintetafena séna óntamba maékai 19 mifásí'aémbá símekaiyo. Kemá fí'on-kwaasi siyáámba ta'ótóráanana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumbaínkwae súwana 20 Pítaa séna Maníkó úwoimo wétimintantaatafe óntantamba méyánónae sénda po ení óntankwara ewará'á iyafímbá tai'áyááye. 21 Maníkón-aúranka'a ení imáyáa ímba arupise ímbá pó maankísáú kenkáísí kísau ímba súwa'nai ínone. 22 Ení sáwí-imayaagomba ánaaemba uwáme Fasi'aénkómbá áísai inaná ení sáwí-imayaagon-anondaa maiyauwáíniye. 23 Maníkó ímba fasi'aémbá ámakaintafe enarumbá sáwí'a uwásínkaanana ení sáwí-imayaago óraa'a éna embá ta'ótokaiye Pítaa súwana 24 Sáímoni Pítaante Yónintetafena séna súwa'nai ekai

Fasi'aénkómbá inaifínkémbá áisai íyana emó sènda misáwí-tántáákó ímba kempá'á tíno Sáímoni siyáiyè.

²⁵ Súwasarai Pítaae Yóniye Fasi'aénkón-aaí simátimesarai Ísuwe'lo né'óyan-aaí simátimesarai Yérúsaremufa'a kónae sésarai aampa'á wéwesarai Sámériyaa-aempa'a naaó'-nao'a Maníkóní ásé-aaí simátíma'maesarai kurááye.

Fírípinte Ítíópíyaafaken-kwaasigonte-taai.

²⁶⁻²⁸ Mindárai Yérúsaremufa'a kuyaná Fírípi Sámériyaafa'a mérowana óraa'-waasigo Ítíópíyaa-marafakewi éna Ítíópíyaa-waasiti kawáá-ínínkón-áwí'a Káándésini óntanka'lo káráwiyowi Maníkón-ímáyáá éna Yérúsaremufa'a wémèna Maníkón-áwí'a mósá maréna kouweréna wení táómpimba óraa-poigo tafísímaena nún-taompimba kúmba Fasi'aénkóní kísau-waasigo wiyómpakewi Fírípintafèna séna íyáfasine Yérúsaremufakemba Késaafa'lo kon-ámpá'á waaó súwana iséna íyáfasinèna minámpá'á wémèna máásai-marafa'lo kúmba Ítíópíyaa-marafaken-óraa'-waasi wení táómpimba wéwèna aúfáífimba toráumai awánéna naaófá'ó Maníkón-aaímo simátímakowin-awí'a Áísáya agaimakón-aaí toráumai awánómba ²⁹ Maníkóní Ufaen-ámútánkó Fírípintafèna séna wení táónkoni ewaa'á waaó súwana ³⁰ awaantanténa kúmba Áísáya agaimakón-aaí toráumai wéawanowana Fírípi iséna áisai ena séna minááígóní áwáuma ísaraano súwana ³¹ séna é'a moóráwigo simásimina'la isánaumpo kesí táómpimba íyátaao

súwana Fírípi mintáómpimba íyátena imaúwana
³² mináúfáífínkén-áái torauséna séna

sipisípi áyáumo karánae owanamó ímbo wáá'lo
 tintembá minkwáásígó ímba aaí siyáíye.
 Sipisípi tufuwónae owanamó ímbo wáá'lo
 tintembá minkwáásígó ímba aaí siyáíye.
³³ Wenáwí'a múra tuwésa sáwí'a úmai
 aaifimbá maiyánkaraawe. Wení waási
 sáwí-kisau maiyésa tufúwówana marapá'ó
 mérain-kanaa taí'áraiye. Mindásafesa
 miwítí sáwí-kisau ímba kanaa'á aforá
 simátimenaawe

agaimaréna siyáíye. ³⁴ Ítíópíyaafaken-
 kwaasigo mináái toráusuwena Fírípimba
 áíšai ena séna Maníkón-aaimo simátimakowi
 nááwantafenawa mináái siyáíyo. Wesáfénawa
 siyái fí'owantafenawa siyáíyo súwana ³⁵ Fírípi
 Maníkón-aai aúfáífínkembo toráumaimo
 simámakainten-úmai Ísuni ásé-aai wésimamena
³⁶ aampa'á kuyambá nombó wéroka'a wésarai
 uyaná Ítíópíyaafaken-kwaasigo séna nombó
 wérainka'a maisinkáínkwae sé'a únana nóinkowa
 aambá fasiyíyo súwana ³⁷ Fírípi séna Ísumpa'lo
 arumbó amé wenááísafe amankúnkúmbo
 ina'ó é'a nombá maiyánkáano súwana séna
 Ísu Káráisitintafe'a érai'a Maníkón-áánimban-
 iye sune séna ³⁸ táómbo to'maé kúwaintafena
 séna táóm̃pa ta'ótoraaó súwana ta'ótorowasarai
 Fírípiye Ítíópíyaafaken-kwaasigoe nompímbá
 kunkésarai Fírípi nombá maiyankéna ³⁹ iyúyana
 Fasi'aénkóní ámútanko Fírípimba kunáí'maena
 kóúwana Ítíópíyaafaken-kwaasigo awánóm̃ba
 ímba mérowana wení naaópa'a wéna aamoí

uráiyē. ⁴⁰ Fasi'aénkóní ámútanko Fírípimba kunáí'maena Ásítóti-naopa'a máankowana Fírípi mináémpá'-náópa'a Maníkóní ásé-aaí simátíma'maena Sísááríyaa-naopa'a kuráiyē.

9

Sóro Ísun-aaísafena amankúnkúmbo uráin-aaí.

¹ Minkánáá Sóro Fasi'aénkóní aampa'ó kuwáísáfēna arumbá sáwí'a éna tínkamonaé símasima'a éna aifa'-ámáán-káwáágómpá'á ² koáísai ena séna aúfái agai-símína'a maimaé'a Támásikasi-naopa'o Yúndaa-amaan-daumpimpa'o méraan-kwaasiti óraa'-waasi mátimeno súwana ewé séna mináái agaimaréna séna Sóro Ísuni aampa'ó wíyawi saafá éna ta'óto'maena témena Yérúsaremu'fa'a ándáfa'a mátiyuwainiye séna agaimaréna súwana ³ Sóro mináúfái maimaé wémena Támásikasi-naopa'a ewaa'ó kúmbe wíyómpakemba sámó kaimbá aafáyáuraantantaa'a tuwówana kuména aúgáyáagaya úwana ⁴ tanaa fówana aai'gó aantemba séna Sóroo nóra séwa kembá sáwí'a wéono súwana ⁵ séna emá nááwa sénó súwana kemá Ísu sumpo kembá sáwí'a uwásinkaampo ⁶ iyáfasine Támásikasi-naopa'a koménana moóráwigomo síndantemba miyán-owo súwasa ⁷ Sóroe'o kunkwáásí ímba aaí sumbá mésa ímba waási ane'á awánésa aaimó sún-aantemba ísówana ⁸ Sóro iyáfasinomba aúramba ímba kawé'-úmai awánówasa waási ayáán-to'maesa Támásikasi-naopa'a máánkarowana ⁹ kaumbo-nó'wáámbá waéna ímba aúramba awánéna tóné noné ímba naráiyē.

10 Sóro kaumbo waúwana moóráwigo Támásikasifa'a ména Ísuni aampa'ó kúwain-awi'a Ánánáyasi aúramba aréna kaainkáámbá awánómba Fasi'aénkó simámena séna Ánánáyasiyo súwana oó Fasi'aénkóo kemá úne súwana ¹¹ íyáfasinema aampa'á waaó. Minánkón-áwí'a arupísemo uráin-ampa'a kuré Yúndasini naaúmpa'a wée moóráwigo Táásási-naopakewin-awi'a Sóromba koawánaao. We inai wésiye. ¹² Kaainkáámbá awánarainka'a moóráwigon-awi'a Ánánáyasi téna ane'á ta'ótóráísana aúramba kawe'-úmai awánaraiye Fasi'aénkó súwana ¹³ Ánánáyasi séna Fasi'aénkóo sáwífa'-waasi wenáái simásímakaawe. Yérúsaremufa'a ení waási sáwí'lo uwátínkarain-aaí simásímakaawe. ¹⁴ Aifa'-ámáán-káwáágó aúfái agaimái ámisana en-ímáyáámó mósá máraán-kwaasi ándáfa'lo tiyuwáíndasafena Támásikasifa'a tiyáíye súwana ¹⁵ Fasi'aénkó séna kesí kísau áménana kesáái kosimátin-tasimatimba fí'on-daopaken-kwaasiye kawáá-wáásiyé kesí waási Ísareri-waasiye kosimátin-tasimatimba ínifo íyáfasine wempá'á winaná ¹⁶ kesí kísau Sóro wémainasa waási sáwí'la uwánkanaawe. Mindásafe'la ke aráánamenaumne Fasi'aénkó siyáíye.

17 Súwana Ánánáyasi iséna wéna sún-daumpa'a iyéna Sóro ane'á ayáámba ta'ótorena séna Sóroo kesí waásiyo. Aampa'á wéte Fasi'aénkó Ísumba awánaraandawi si'maráísa'la túne. Aúramba kawe'-úmai awánenana Maníkóní Ufaen-ámútánkó arumpimbá óraa'lo uwánkaindasafena si'maráísa'la túne súwana

18 Sóron-aúrampinkemba aerambá tákúwana aúramba kawel'-úmai awánéna iyáfasinowana Ánánáyasi nombá maiyankówana 19 tómbá násuwena áúgoma kawel'á uráiyé.

Sóro Támásikasifa'o simátímakain-aaí.

Sóro Támásikasifa'a tuwímbai-no'waamba waéna Ísuni aampa'ó kuwáísé'a ména 20 minúwóiyáán-úwana áamáán-daumpa'a iména Ísun-aaí simátiména séna érai'a Ísu Maníkón-áánimban-iye súwasa 21 wenáái ísón-kwaasi táátafesa ésa moóra-mora-waasi tísai-isai esa sésa Yérúsaremufa'a Ísun-imayaamo mósá máráán-kwaasi tínkamemayain-kwaasin-iye. Ísun-imayaamo mósá máráán-kwaasi tí'mae ándáfa'a áamáán-kawaa-waasiya'o mátinkanæ séna maanká'ó tiyáin-kwaasin-iye. Ísumpa'a téna méraiye sésa táátafesa uráawe.

22 Suwaná Sóro óraaka simátíma'mæ iyéna séna érai'a Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba amu'maráúndawisa Ísun-iye séna wenááigo iyúwasa Támásikasifaken-Yundaa-waasi isésa wembá ímba anondáá simámakaawe.

23 Ímba anondáá sumbá sáwífa'-no'waamba waéa túwaandu ésa Sóromba tufuwónæ séna 24 tufuwíyanesa nó'waane wááwáiyé Támásikasi-naokoni óntan-kusaigoni aumépa'a mésa ontará'á takaráwi-karawi wéuwana moóráwigo iséna tufuwónæ-aaímo sumbá kosímámuwasa 25 moóra-no'waamba Ísuni aampa'ó kuwáí

Sóromba áí'maesa pofafímbá fáitumaresa óntan-kusaigoni afaapimbá túsúsuwesa ándára'a ta'ótoresá tówówana kuméména marapá'á múra tuwéna kóuraiye.

Sóro Yérúsaremu'lo komérain-aaí.

²⁶ Sóro Yérúsaremu-naopa'a wéména wéna séna Ísuni aampa'ó kowísé'a mérénae'a túne súwasa miwí sésa Ísun-aaí ímba ísaraiwai karo'á siyé sésa wenáároí inkáísúwana ²⁷ moóráwigon-awi'a Páánápási Sóron-aaí iséna kawé'á úwana áí'maena aantá-waasifa'a wéna Sóron-aaí kosimátiména séna Sóro Támásikasi-ampa'lo wéwenamo Fasi'aénkómbó awánówana aaimó simámakain-aaí simátiména Sóro Támásikasi-naopa'lo Ísun-aimo óraaka'lo simátíma'maenamo kuráin-aaí simátimuwasa ²⁸ iséna érai'e suwaná Sóro miwísé'a ména Ísuni fasi'aémbá wérowana Yérúsaremu-naopa'lo Ísun-aaí óraaka kosimátintasimatin-éna ²⁹ fí'on-Yundaa-waasi Kíriki-waasi-taafinkembo sun-kwáásí simátimuwasa aaí wesimán-kwesiman-éna tufuwónae sésa ³⁰ sumbá Ísuni aampa'ó kuwáí iséna Sóromba áí'maesa wéména Sísááriyaa-naopa'a máankesa sésa Táásási-naopa'a waaó sésa ai'márówana mindáópa'a kóuraiye.

³¹ Kóúwasa Ísuni aampa'ó kun-kwáásímó tínkamumba étínkówasa aáno úmai wempa'á ména Yúndiyaa-aempa'e Káíriri-aempa'e Sámériyaa-aempa'e Ísuni aampa'ó kuwáí aáno úmai wempa'á mérowana Maníkóní Ufaenámútánkó túwa'nai úwasa fasi'ámai ména Ísun-aaí simátímúwasa iséna érai'e sésa sáwífa'l-

waasi-í'la ésa Fasi'aénkón-áwí'la mósá marésa wenaísamaifimba méraawe.

Pítaa Ríndaa-naopa'o kuráin-aii.

³² Pítaa naaó'-nao'la wénena Maníkóní waási tuwánáíndasafena Ríndaa-naopa'o kúmba ³³ moóráwigon-awí'la Íniyasi ímba aíntamai wénena afakaumboé-aatai naaúmpa'-aantemba maé'mae'la wéuwana ³⁴ Pítaa awánéna séna Íniyasiyo Ísu Káráísiti asófankaifo iyáfasinke ení wandaaí fawasaaó súwana iyáfasinkwena kúwasa ³⁵ Ríndaa-naopaken-kwaasiye Séróni-naopaken-kwaasiye seyaafá'á awánéna Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

Pítaa Yópaa-naopa'o kuráin-aii.

³⁶ Yópaa-naopa'la moórá-ininkon-awí'la Tápítaa Kíríki-waasi-taaifinkemba mináwí'á Tókáasiye wésewe. Wemá Ísuni aampa'ó kún-inimba aasiyaasí kawé-kísáú wémaena moparáwímbá ímbo makón-kwaasi túwa'nai úwaimba ³⁷ áí'la úwana puwúwasa wenáúma nombá pé'ankesa maimaésa afófumayaatanaan-daumpa'la móankaraawe. ³⁸ Yópaa-naopakemba Ríndaa-naopa'la ewaa'á pósa Yópaafaken-kwaasi Ísuni waási Pítaa Ríndaafa'la taméron-aii isésa kae'-wáásí tí'márówasarai Pítaamba kosimámesarai sésa awaantanté kempátá tiyó sésa sí'marááwakai túye suyaná ³⁹ Pítaa iyáfasinena mindáraise kúwasa áí'maesa minínímbá puwúwasa matuwé méron-daumpa'la afófumayaatanaan-daumpa'la iyúwasa Pítaampa'la keto'-íníntómbá tatúwaandu urésa ifi'á tésa

sésa Tókáasi ímba pukáinka'o farú-simakain-unankwatoiyé sésa aráánámúwana ⁴⁰ awánéna séna máápa kárúwaaro súwasa kúmúwana Pítaa kífaena Fasi'aénkómpá'á inái simásuwena méwae'mai minínímbá awánéna séna Tápítaao íyáfasinaao súwana aúramba éna Pítaamba awánéna íyáfasinena mérowana ⁴¹ Pítaa koisáuwankena Ísuni aampa'ó kun-kwáásiyé keto'-íniné táántowasa aúmó arómba iawánésa ⁴² Yópaa-naopa'a kosimátíma'maesa kuwasá isésa sáwífa'-waasi Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba uwaná ⁴³ Pítaa Yópaa-naopa'a sáwífa'-no'waamba waéna moóráwígon-awí'a Sáimoni wení naaúmpa'a mérowana minkwáásígó waan-ásisambo wení kisaumo maún-kwaasigoni naaúmpa'a méraiye.

10

Pítaa Kóníríyasini naaúmpa'o iyáin-ai.

¹ Sísaáriyaa-naopa'a moóráwígon-awí'a Kóníríyasi ména Rómufakemba sáwífa'a 100 i-waasiya'o káráwiyowi mérowasa miní-wáási túwí'a Ítáari-i-waasiye sésa uwaná ² Kóníríyasi Maníkón-aaisafena fasi'ámai ména wení akúnté'a Maníkón-ímáyáá éna áwí'a mósá maréna Yúndaa-waasimo ímbo moparáwímbó makón-kwaasi túwa'nai ena Maníkómpá'á inái símaena iyúmba ³ moórá-kanaa fenómpinka'a inái wésuwana Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi aúranka'a paápé úwana kawé'-úmai awánówana séna Kóníríyasiyo súwana ⁴ áá'a úwana

aúramba afuwéna séna Fasi'aénkóo nóran-
 aaiya simásiminewa sénó súwana emó inaimó
 séndawiye waásimo túwa'nai óndawiye Maníkón-
 aúranka'a kawé'ó óndasafena Maníkó en-ímáyáá
 imbá pó ⁵ ení waási ti'márénasa Yópaa-naopa'a
 moóráwígon-awi'a Sáímoni Pítaamba koaiyáaro.
⁶ Wení araámáó Sáímonini naaúmpa'a ména
 minkwáásígó waan-ási-kisaumo máin-kwaasigoni
 naaúmpa'a uwí-nónkóní áwáífa'-naumpakemba
 koaiyáaro ⁷ simásuwena áwiyokuwana Kóníríyasi
 wení kisaumo máún-kwaasifinkemba kae'-
 wáásiyáiyé moórá-i-waasi Maníkón-ímáyáá mósá
 marówinte'a miyáumai-waasiyau táántowasa
⁸ tuwaná wíyómpakewimo simámakon-ai
 simátimena séna miyáumai Yópaa-naopakemba
 koaiyáaro séna ti'mákaiye.

⁹ Ti'marówasa aampa'á kówaesa wémesa
 Yópaa-naopa'a ewaa'ó kumbá wááwái Pítaa
 naan-afófora'a iména Maníkómpá'á inai
 wésuwana ¹⁰ áái tówana tómbá nánae súwasa
 tómbá wéagauwana kainkáámbá awánómba
¹¹ wíyómba tuwínkaa'-úwana mimpínkémbá
 óraa'-ampanta éiyain-araiya'a ta'ótoresá
 túwówana kuménama marapá'á kumúwana
 awánómba ¹² minámpántáfímbá waí-waane
 póiyé iyaankafayaané numawé fí'o-fi'on-kwai-
 waane mérowana ¹³ aaigó aantemba séna
 Pítaao íyáfasinke tufú'mai agandaaó súwana
¹⁴ Pítaa séna Fasi'aénkóo ímbanifo kentáási
 áamámba Yúndaa-waasisa miyán-tántáá'á
 aambá fáí'makaawata póta ínta wénaumne
 súwana ¹⁵ minááígó aantemba aneka'á séna

Maníkó kawe-tántáá'émó siyáin-tantaatafe ímba aambá fáí'makaawe siyó súwana ¹⁶ kaumbo-í'a kaainkáámbá awánówana wíyómpa'a minámpántá iyáíye.

¹⁷ Iyúwana Pítaa minkááínkáán-ááígóní áwáuma nórawa'iyó súmba Kóníríyasimo ti'marón-kwaasi Sáímonini naambá taawánésa ontará'á tamésa ¹⁸ táántesa sésa Sáímoni Pítaa maandáúmpará méraiyo suwaná ¹⁹ Pítaa minkááínkáán-ááígóní áwáuma saafá úwana Maníkóní ámútanko séna kaumbo-wáásí embá ayaafái úmaesa tefo ²⁰ iyáfasine kumuwó. Kemá ti'maráúnasa tefo ímba kae'-ímáyáán-uwo. Úwoi miwísé'a waaó súwana ²¹ Pítaa kuména minkwáásísáféna séna wésiyaafaa-on-kwaasi úmpo nóintafera wésiyaafaaó súwasa ²² kentáásí kawáágón-áwí'a Kóníríyasi si'maráísata empátá túne. Wemá kawe'-wáásí Maníkón-ímáyáá éna áwí'a mósá máráisasa pósa Yúndaa-waasi seyaafá'á wentáfésa kawe'-wáásíyé wésewe. Moóráwigo Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi kusimáména séna ti'márénasa Pítaamba Yópaa-naopakemba koaiyéwana empá'á téna aai tasína isaaó sisatá túne suwaná ²³ Pítaa tí'maena naaúmpa'a tinkówasa wáúmba aafáyáara'a Pítaa iyáfasinena miwísé'a kuráíye.

Miwísé'a kúwasa Yópaa-naopakemba Ísuni aampa'ó kun-kwáásí tuwímbai awíyo'maesa ²⁴ aampa'á kówaesa wémesa Sísááríyaa-naopa'o kumbá Kóníríyasi wenamááraawe wení waásiye táántowasa tatúwaandu urésa Pítaamba

amu'makówana ²⁵ Pítáa Kóníríyasini naambó wéronka'a ontará'á kúwana Kóníríyasi aamoí éna óraakon-iyé séna aísamaifimba kífauwana ²⁶ Pítáa séna emó óndanten-kwaasi úmpo iyáfasinaao séna iyáfasinakena ²⁷ aai simáma'maena Kóníríyasiye'a naaúmpa'o iyúmba sáwífa'-waasi túwaandu urómba ituwánéna ²⁸ séna kentáásí áamámba ísaraawe. Yúndaawaa-sisa fí'onkaa-waasise ímba moórárata taankarotámaisá wémaumne. Miwítí naaúmpata ínta wégundarata Maníkó aráásimena seyaafá'-wáásí ímba sáwí-waasin-owe siyáisa'a awánaraunda póta ímba sáwí-waasiyemo sendá úwoi kawé'-úmai ménaumne. ²⁹ Mindásafesa sáántaamba ímba a'áo súnnda túmpo nóntafera sáántaraao Pítáa súwana ³⁰ Kóníríyasi séna éiyaindo'waamba wa'éla káfékaamba fénáímpinka'a kesí naaúmpa'a inai súnana minúwóiyáámbá moóráwigo sámó kain-únánkwátói uréna súranka'a kumbéna ³¹ séna Kóníríyasiyo emó inaimó sémo waási túwa'nai ema Maníkón-aúránka'a kawé'ó óndasafena Maníkó en-ímáyáá ímbá pó ³² ti'márénasa Yópaa-naopa'a moóráwígon-awi'a Sáímoni Pítaamba koaiyáaro. Araámáó Sáímonini naaúmpa'a méraiye. Waanási-kisaumo máín-kwaasigoni naaúmpakemba uwí-nónkóní áwáífa'-naumpakemba koaiyáaro súwa'a ³³ minúwóiyáán-úmai ti'maráúnasa embá koaiyáawa kawé'-úmai téne. Kesáá Maníkón-aúránka'a túwaandu éta Fasi'aénkó simámakain-aaí simásiminkwae séta amu'makáunasa téne Kóníríyasi siyáíye.

Pítaamo simátímakain-aaí.

34 Kóníríyasi súwana Pítáa séna káfé'a wéisaumne. Érai'a Maníkó ímba Yúndaa-waasi aantemba wégarawifo 35 seyaafá'-áempákén-kwáási Maníkón-aúranka'a arupíse úmai kawé'-úmai méraawi Maníkó miwí aamoí wéuwatinkaiye. 36 Maníkó Ísu Káráisitimba ai'marówana Ísareri-waasisafena ásé-ai simátímakaimba é'a ísaraawe. Ísu Káráisiti seyaafá'-wáásítí Fasi'aénkón-iyé. Minásé-ááísáfésa érai'emo síyawi tirumbá kawé'-úmai wempa'ó méraiyamba 37 kemá ísaraawe. Yóni simátimena séna kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á té'a nombá maenááwe siyáimba Ísun-ai aifa'á Káríri-aempakemba tiyéna Yúndiyaa-marafa'a wété uráiyé. 38 Ísu Násaretifakewin-ai ísaraawe. Maníkó wení Ufaen-ámútámbá Ísumba ámakowana wempímbá óraa'a uwáńkowana Maníkó fasi'aémbá aména wesé'a mérontafena naaó'-nao'a kawé-kísáú wété éna waántáwankomo ta'ótoron-kwaasi kawé'á uwátínkáfa'a kuráiyé. 39 Yúndiyaa-marafa'a Yérúsaremu-naopa'a kísau maiyáimba awánaraumne. Wembá aaraa-táiyá'á aiyayaampimba tufúsúmarowana puwéna 40 kaumbo-kánáá maisuwówana Maníkó Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankowana paápé únta kesúrandesa awáraumpo 41 ímba seyaafá'-wáási awánaraawe. Maníkó simátíméromo siyáinta Ísunta awánéta pukómpinkembo iyáfasinonka'a tóné noné weséta naráumne. 42 Ísu óraaka'a simásimena séna Maníkó imáyáa siména pukén-kwaasiye túmó arén-kwaasiye aafimbá maitinkáínone siyé simátíméro Ísu siyáiyé.

43 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi Ísun-aii simátimesa sésa wenááisafesa timankúnkúmbo iyawi Ísuni fasi'aénká'á Maníkó miwítí sáwí-imayaa maitiyuwáiniye naaófá'á siyáawe Pítaa siyáaye.

44 Pítaa mináái simátimuwana wéison-kwaasifimba Maníkóní Ufaen-ámútánkó miséyááfápimbá kumbéna ⁴⁵⁻⁴⁶ Maníkóní Ufaen-ámútánkó kumúwasa fí'o-fi'on-aaifinkemba Maníkón-áwí'a mósá márówasa Yúndaa-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásí Pítaa-iyaise'a Yópaafakembo tuwáiyé táatafesa ésa sésa Maníkó fí'onkaa-waasiwara'a wení ámútamba úwoi wétimiye sésa táatafesa uwaná Pítaa séna ⁴⁷ Maníkó wení Ufaen-ámútántáámó símakaintenta miwíwára'á wétimimba póta nombó maíyamba ímba aambá faiyónaumpo úwoi nombá maenááfo ⁴⁸ maitínkáaro súwasa Ísu Káráísitintafesa ísámaj nombá maitínkówasa Pítaantafesa sésa tuwímbai-no'waamba keséta wainone suwaná miyá uráiyé.

11

Yérúsaremu'fa'a Pítaamo simátímakain-aii.

¹ Fí'onkaa-waasi Ísun-aii isésa ta'ótokaawemo sumbá aantá-waasiye Ísuni aampa'ó kuwái Yúndiyaa-marafaken-kwaasiye mináái isésa mérowana ² Pítaa Yérúsaremu-naopa'a kúwasa tuwímbai-waasi aaisambá aéesa Yúndaa-waasi túma kárámai araenáembo wéontemba fí'onkaa-waasiwara'a miyá orómó siyón-kwaasi Pítaamba aaisambá aéesa ³ sésa emá fí'onkaa-waasiti naaúmpa'a iwaé ímbo

túmo kárámai araenáémbo úmakaan-kwaasiti
naaúmpakemba tómbá imandaráne suwaná
⁴ Pítaa seyaafá-tántáá'ó uráimba simátimena
⁵ séna Yópaa-naopa'a mé'a Maníkómpá'á inaimó
séwándara'a kaainkáámbá awánááwánana
wiyómpakemba óraa'-ampanta éiyain-araiya'a
ta'ótoresá túwówana kuména méraawandara'a
kumúwa'a ⁶ mimpímbá afuwé'a awánááwánda
póiyé waí-waane iyaankafayaané numawé
mérowa'a awánááwánana ⁷ aagó aantemba
séna Pítaao iyáfasinke tufú'mai agandaaó
súwa'a isé'a ⁸ sé'a Fasi'aénkóo ímbanifo kentáásí
ámáamba miyán-tántáá'á aambá fáí'makaawata
póta ímba wénaumne séwánana ⁹ minááigó
aantemba aneká'á séna Maníkó kawé-tántáá'é
siyáin-tantaatafe ímba aambá fáí'makaawe
siyó súwa'a ¹⁰ kaumbo-í'a kaainkáámbá
awánááwánana wiyómpa'a minámpántá iyáiyé.
¹¹ Minúwóiyáámbá Sísáaríyaafakemba kaumbo-
wáásí kentáá'a ti'marówi tumbá ¹² Maníkóní
ámútanko simásimena séna ímba kae'-ímáyáá indá
miwísé'a waaó súwa'a kówánasa Yópaafakemba
maankwáásí afa'mórée-waasi Ísun-aaimo ísááwi
suwíyórówata Sísáaríyaa-naopata Kóniríyasini
naaúmpata kówánana ¹³ simásimena séna
Maníkóní kísau-waasigo wiyómpakewi kesí
naaúmpa'a kumbérais'a awánáúnana séna
ti'márénasa Yópaa-naopakemba moóráwígon-
awí'a Sáímoni Pítaamba koaiyéwana ¹⁴ téna
aai tawésimatimina'a ewará ení akúnkwará'á
seyaafá'á wéisewana Maníkó sáwí'o úmaimo
méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye
wiyómpakewi siyáiyé Kóniríyasi súwa'a ¹⁵ aai

wésewanana Maníkóní Ufaen-ámútánkó aifa'ó kentááfimbó kunkáintemba miwífimbá miyá úwa'a ¹⁶ awáné'a moóra-aaí sáaka'a makáumne. Ááema Fasi'aénkó séna Yóni nombó maitínkaraimbanifo Maníkóní Ufaen-ámútánkó kuména kempimbá óraa'a uwátinkainiye Fasi'aénkó siyáin-aaí sáaka'a makáumne. ¹⁷ Énifo kesáa Fasi'aénkó Ísu Káraísitin-aaísafeta simankúnkúnta ówánanasa Maníkó wení ámútambo símakaintenta fí'onkaa-waasi miwí miyá owa'á awánaraumpo kemá Ísuni kísau-waasi pó'a nombó máumba ímba aambá faiyówánasa úwoi nombá maiyáawe Pítaa súwasa ¹⁸ mináái isésa aaisambó áumba ifátuwesa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa Maníkó miyá éna ímba Yúndaa-waasi aantemba aaisá wésimasimifo fí'onkaa-waasiwara'a wésimatimisasawara'a miwítí sáwí-imayaa tínaaemba uwámesa Maníkómpá'á tésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe siyáawe.

Ántiokufakemba Ísuni waási-tai.

¹⁹ Ááema Sítifenimba tufúwana puwúwasa fí'on-kwaasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásí sáwí'a uwátínkówasa wété uráamba tuwímbai Fínísiyaa-marafa'a kuwasá tuwímbai Sáíparasi-marafa'a kuwasá tuwímbai Ántioku-naopa'a kuwasá miwí minkáumbó-máráfá'ó méron-kwaasi Yúndaa-waasi aantemba Ísun-aaí kosimátimesa ²⁰ miwífínkémbá tuwímbai Sáíparasi-marafakewi tuwímbai Sáírini-marafakewi miwí Ántioku-naopa'o koméronka'a Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiyewara'a Fasi'aénkó Ísuni ásé-aaí kosimátimuwana ²¹ Fasi'aénkóní fasi'aémbá

miwísé'a wérowasa sáwífa'-waasi Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa wempá'á tiyáawe.

²² Ántiokufaken-kwaasi Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa wempá'ó tiyáan-aai suwasá Fasi'aénkóní waási Yérúsaremufa'o méron-kwaasi mináái isésa Páánápáasimba ai'márówana Ántioku-naopa'a wémena ²³ koména Maníkó kawel'ó uwátínkaromba tuwánéna aamoí éna óraaka simátiména séna kentirumbá fasi'ámai Fasi'aénkóntáfé'a méraaro séna ²⁴ Páánápáasi kawel'-wáási úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwáankowana Fasi'aénkómpá'á amankúnkúmba fasi'ámai éna aai simátíma'maena iyúwasa sáwífa'-waasi isésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

²⁵ Uwaná Páánápáasi Sóromba ayaafái úmaena Táásási-naopa'o kúmba ²⁶ koawánéna koái'maena Ántiokufa'a tésarai moórá-aatai tamaisuwésarai Fasi'aénkóní waásise'a mésarai sáwífa'-waasi tatúwaandu untembá Ísun-aai simátíma'maesarai iyúyasa Ísuni aampa'ó kuwáísáfésa sésa Káráísitini waásiye suwaná aifa'á Ántiokufa'a mináái paapé uráiyé.

²⁷ Mináái paapé úwana minkánáa tuwímbai Maníkón-aaimo simátímakowi Yérúsaremufa'a tuwésa wémesa Ántiokufa'a kuwaná ²⁸ miwífínkémbá moóráwígon-awi'a Ákápáasi iyáfasinena Maníkóní ámútanko wesé'a mérowana séna óraa'-aawai seyaafá'-áémpá'á táíniye siyónka'a póna ánaaemba Rómu-kamaniti kawáágón-áwí'a Kíróndíyasi méronka'a

minááwái paápé uráiyē. Ákápáasi mináái súwasa
 29 isésa Ísuni aampa'ó kuwái moórá-mora sésa
 óntamba túwaandu úmai Ísun-aaimo isááwi
 Yúndiyaa-marafa'ó méraan-kwaasi timénae
 sésa 30 miyá ésa minóntámbá Páánápásinte
 Sóronte tímúwasarai maimaésarai wémesarai
 Fasi'aénkóní waásiti
 óraa'-waasi mátímakaaye.

12

Aneka'á sáwí'lo uwátínkaraan-aai.

1 Minkánáá Érotin-anáwainko araámáo
 Éroti Yúndaa-waasiti kawáágó ména Ísuni
 aampa'ó kuwái tuwímbai sáwí'a uwátinkena
 2 moóráwigomba ai'marówana Yóni awaaón-
 áwí'a Yémisimba kota'ótokena anuwarambá
 kambísásuwowana puwúwasa 3 Yúndaa-waasi
 aamoí uwaná Éroti awánéna aamoí uwásinkaiwae
 séna moóráwigomba ai'marówana Pítaamba
 kota'ótokaiye. Yúndaa-waasi ímbo intóráin-
 tantaa'wara-pereti agáún-kanaa Pítaamba
 kota'óto'maena 4 ándáfa'a máánkowasa
 siyáánkain-úmai afa'móráe-i-waasi wenká'á
 káráwiyowasa éiyain-eiyain-kwaasi kóyááka-
 tayaaka úmai káráwiyuwasa Éroti séna Maníkó
 Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánón-kánáa tai'áina'a
 Pítaamba áí'mae'a Yúndaa-waasi túranka'a
 aafimbá maenké'a tufuwónaumnemo súmba
 5 Pítaa ándáfa'a mérowasa Fasi'aénkóní waási
 Fasi'aénkómpá'á inai símai Pítaamba áwa'nai
 uráawe.

Pítaamba ándáfakembo faú'ánkarain-aai.

6 Inai sésa Pítaantafesa ísámai áisai uwaná
 aafáyáaraamba Éroti Yúndaa-waasi túranka'a
 Pítaamba aiifimbá maiyankánaumne súwana
 káfé'-no'waankaamba Pítaamba aiyayaanka'a
 kárá'umakesa kae'-í-wáásí séfasefa'a méroyana
 Pítaa aún-kwaigúwasarai kae'-í-wáásí ontará'á
 káráwiyoyana ⁷ minúwóiyáámbá Fasi'aénkóní
 kísau-waasigo wiyómpakewi kumúwana ándá-
 naumpa'a sán-kówana Pítaan-ayóiyá'á tufuwéna
 aúsúwana iyáfasinowana séna úwoiya iyáfasinaao
 súwana Pítaa ayáámpinken-anda weyáárika'a
 faú'wena marapá'á kumúwana ⁸ wiyómpakewi
 séna ení á'wáánkau uré enaísamai ánáamba
 maimái uwó súwana miyá úwana ení paákákén-
 únánkwátói kuférénakai kesékai koyó súwana
 9 Pítaa ándá-naumpakemba wenánaaemba
 kuména ímba waásin-iyé-imayaa uráifo
 kaaimbá awánáúmne-imayaa éna ¹⁰ i-wáásímó
 méron-ontara'a kúwáákesarai minkákémbá
 moórá-ontara'a i-wáásímó méron-ontara'a
 kúwáákesarai minkákémbá ándáfakembo
 naaópa'o kónae owasamó titinkáán-ontara'a
 fasi'aén-óntará'á kúmúyana weyáárika'a
 tigúwasarai kuwákárúwesarai aampa'á kuyaná
 minúwóiyáámbá wiyómpakewi Pítaamba auwéna
 áwiyokuwana ¹¹ Pítaa imáyáa éna séna ímba
 kaaimbá awánáúmbo érai'a Fasi'aénkó wení
 kísau-waasigomba ai'maráísana kuména Éroti
 sínkamine isaná ayáámpinkemba kuntafísuwaisa'a
 túne. Yúndaa-waasiwara'a sínkamonaesamo
 ombá kuntafísuwaisa'a túne Pítaa siyáiyé.

12 Pítaa minímáyáá uwásuwena Máriaani

naambó wéropa'a wéna Yóni-Máakaaní anówani
 naambó wéropa'a kúwasa sáwífa'-waasi
 mindáúmpá'á túwaandu ésa Pítaantafesa
 ísámai Fasi'aénkómpá'á inai wésuwana
 13 mindánkóní ontamá paupau súwana moórá-
 arasi mindáúmpá'ó kisaumo maún-arasigon-
 awi'a Róta ontará'á kuména 14 séna nááwa'ono
 súwana Pítaa séna kemá úne súwana Pítaan-
 amóísáúmba iséna kunaamoí éna ímbo ontamó
 tiyankómba awaantanténa sáwífa'-waasi
 isimátiména séna Pítaa ontará'á méraiye
 súwasa 15 miwí sésa emá uwóí'a éma karo'á
 séne suwaná minárásígó aneka'á séna érai'a
 Pítaa ontará'á méraiye súwasa miwí sésa
 Pítaan-amankon-iyé 16 suwaná Pítaa ontamá
 óraaka'a paupau súwasa iséna ontá kuntiyésa
 awánomba wemá Pítaa úwasa táátafesa uwaná
 17 káikarewa'a simátíméno simásuwéna séna
 Fasi'aénkó ándáfakemba kembá sí'maena
 aampa'á másiyuwaifo Yémísine Ísun-aaimo
 ísáán-kwaasiye kosimátíméro Pítaa simátiména
 tiyuwéna fí'on-daopa'a kuráiyé.

18 Kúwasa aafáyáara'a i-wáásí Pítaambo
 káráwiyowi awánomba ímba mérowasa kantúmba
 marésa Pítaa nááfara kóuraiyo suwaná 19 Éroti
 iséna Pítaamba ayaafái oró súwasa ayaafái
 uwááesa ifátuwowana Éroti miní-wáásí aafimbá
 maitinkéna séna tínkamoro séna tuwímbai
 tí'marówasa tínkamuwasa púwúwana Éroti
 miyá uwásuwéna Yúndiyaa-marafa'a tuwéna
 kuméména Sísááríyaa-naopa'a kumbéraiye.

Érotimo pukáin-aaí.

20 Éroti Sáíndóni-naopaken-kwaasiye Táyaanaopaken-kwaasiye áfááraumai aaisambá tiyúwasa minkáé'-náópaken-kwaasi tatúwaandu ésa sésa Érotimo káráwiyai-marafakemba kentáásí tómbá wémaumne sésa mináái símai kawel'á ónae sésa Érotimpa'o tumbá wení naaka'ó káráwiyowin-awi'a Párásitasimba másimamuwana isówasa minááisambá másimai tukáawe.

21 Minkákémbá Éroti óraa-kaŋaa úwana wenká'ó káráwiyowini unáánkwátói úmaena káráwiyowi maé'mae'lo úpa'a iména ayáátáá'-aai wésuwasa 22 Érotimba símai arumbá torésa sésa ímba waásigo sífó maníkó siyé óraaka suwaná 23 Éroti minááisáféna ímba Fasi'aénkó úmpo úwoi-waasi úne séna aúpá'á tuwówana maníkóní kísau-waasigo wiyómpakewi tufúwana ufónkwanko arumbá unkutúwana pukáiyé.

24 Puwúwasa Fasi'aénkóní waási Maníkón-aaí kosimáatin-tasimatin-uwasá isésa érai'e sésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

25 Ántíokufaken-kwaasi Yérúsaremufaken-kwaasisafesa óntamba timénaumne siyómba pósarai Páánápáasiye Sóroe wétimuyana minkísáú tai'ówasarai ifó'-wáásígón-áwí'a Yóni-Máákaamba áí'maesarai Yérúsaremufa'a tuwésarai wémesarai Ántíokufa'a kurááye.

13

Maníkó Páánápáasinte Sóronte kísau mo tímakain-aaí.

1 Ántíoku-naopa'a Fasi'aénkóní waásifinkemba Maníkón-aaí wésimatimen-kwaasiye uwáítái'lo un-kwáásíyé mésa moóráwigo-awí'a Páánápáasi úwana moóráwigo fafután-kwáásígón-áwí'a Símiyoni úwana moóráwigo Sáírini-marafaken-kwaasigon-awí'a Rúsiyasi úwana moóráwigo-awí'a Mánéyeni wemá Éroti kawáágóní naaúmpa'lo maé'éiwai úwana moóráwigo Sóro úwana úmai mésa ² moóra-kanaa Fasi'aénkóní waási Maníkón-ímáyáá mósá marésa tómbá ímba nésa inái aantembo sunká'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó simátimena séna Páánápáasinte Sóronte kesí kísaura'a íyáfasintinkaraumpo mindárai tiyúwáaro súwasa ³ tómbá ímbo nombá inái aantemba sésa Maníkóní kísaurai máíwae sésa tine'á tiyáántamba ta'ótoresá ti'márówasarai kurááye.

Sáíparasi-marafa'lo kosimátímakaayan-aaí.

4 Maníkóní Ufaen-ámútánkó Páánápáasinte Sóronte ti'marówasarai Yóni-Máákaamba áí'maesarai Ántíoku-naopa'a tuwésarai Sérúsiyaa-naopa'a kumésarai uwí-nónkóní afufumpim-báráfá'á áwí'a Sáíparasi-marafa'a kónae sésarai nompín-táómba ta'ótoresarai íyátesarai wémesarai ⁵ Sáíparasi-marafa'a Sárámisi-naopa'a mindómpín-táómpinkemba kumésarai Yúndaa-waasiti ámáán-daumpimpa'a Maníkón-aaí simátíma'maesarai kuyaná Yóni-Mááka túwa'nai úmaena kúwasarai ⁶ kawel-áái simátíma'maesa marapá'á wémesa Péfosi-naopa'a kuwaná moóráwigo mindáoopa'a Yúndaa-waasigo ména wenáwí'a Pááyísási

Kíríki-taafinken-awi'a Érímasi aitambá éna fintómó ún-kwaasi póna karo'á séna Maníkón-
 aai simátimundawi úne súwana ⁷ moóráwigo kámáni-kawaagon-awi'a Sésiasi-Porasi ména
 kawel'ímáyááwára'-wáásí póna Maníkón-
 aai isánae séna Páánápáasinte Sóronte táántowana
 Érímasi aitambá éna fintómó ún-kwaasigo
 kámáni-kawaagoe aasiyaasí maé'mae'o úwai
 mérowana kámáni-kawaago Páánápáasinte
 Sóronte táántowasarai tuyaná Érímasiwarala
 téna ⁸ mindárai-taai tasímai taráisuwena kámáni-
 kawaago Ísun-aaisafena amankúnkúmba ifó
 séna mindárai-taai tasímai taráisuwowana
⁹ Sóro moórá-awi'a Póro Maníkóní Ufaen-
 ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana Póro
 fintómó ún-kwaasigomba káá'a afuwéna ¹⁰ séna
 waántáwankon-aráá'a po kawel'-ánkóní namuro-
 wáásí éma seyaafá-sáwí-ímáyáágó empímbá
 óraa'a uwánkáimba po Fasi'aénkóní kawel'-ámbá
 sáwí'o úmae iyóndasafena ¹¹ káfé'a Fasi'aénkó ení
 méyámbá amína aúramba kafí'wína tuwímbai-
 kanaa sámó káínda ímba awánáínone Póro
 súwana minúwóiyáámbá Érímasin-aúrampa'a
 kumeu'á uwágúwana siyáán-to'maesamo níyane
 séna waási tiyaafáí úmae wénuwana ¹² kámáni-
 kawaago Fasi'aénkón-
 aai iséna áátafena éna Fasi'aénkómó
 úmba awánéna séna Fasi'aénkón-
 aai érai'-aain-iyé séna amankúnkúmba uráiyé.

*Písíndiyaa-marafa'a
 kurááyan-
 aai.*

Ántíoku-naopa'o

¹³ Póro wesé'o wénuwaise Péfosi-naopa'a
 tuwésa nompín-táómba ta'ótoresá iyátesa

wémesa Pámpíriyaa-marafa'a Pékaa-naopa'a mindómpín-táómpinkemba kúmúwana Yóni-Máaka tiyuwéna Yérúsaremufa'a kóúwasarai
 14 mindárai marapá'á wémesarai Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a wésarai Yúndaa-waasi áamáan-aaimo ísón-kanaara'a Yúndaa-amaandaumpa'a mara'á iméroyasa 15 aúfáífinkemba Maníkóní áamáamba Mósesé agaimakómba simátimesa Maníkón-aaimo simátímakowi agaimakón-aai simátímúwasa Yúndaa-amaankawaa-waasi moóráwigomba ai'márówana mindáraifa'a téna séna kentáásí waásiyaiyo aaimó wérainakaimo ékai kentáásí imáyáa símai asésinkaakaiyo súwana 16 Póro iyáfasinena séna ísáaro. Kesí Ísareri-waasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-imáyáámó mósá marááwiye ísáaro. 17 Naaófá'á Ísareri-waasiti Maníkó kentáa síwá'násafena séna kesí waásin-owe súwasa fí'on-kwaasiti marafá'á Ísípi-marafa'a mésa sáwífa'-waasi agáúwana Maníkó wení óraafasi'aemba wérontafena Ísípifakemba tí'maena 18 máásai-marafa'a mátinkowasa sáwífa'-aatai 40 aatai wénesa aasiyaasí Maníkóntáfésa sáwímayaa umbánifo Maníkó miwiyá'á káráwiyena ímba tiyuwówasa 19 Kénaani-marafa'a afakaeté-marafaken-kwaasi moóra-mora úmai mérowana Maníkó tínkambaena wéiyuwasa tuwímbai putásowana miwítí maramá maimaéna wení waási Ísareri-waasi mátimuwasa 20 mimbárafá'á mésa sáwífa'-aatai 450 aatai maiyáawe.

450 aatai máúwana Maníkó moóra-mora-waasi kawáá-kísáúrá'á iyáfasintinkafa'a

kúwana Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Sámúwéri iyámauwasa miyán-káwáá-wáási tai'ásowasa ²¹ Ísareri-waasi Maníkó ímba kentáará'á káráwiyinkwae sésa kentááfinkémbá moóráwigomo éna kentáará'á káráwiniye suwaná Maníkó séna Pénisaminin-andafakewi Kísín-ááninkon-awi'a Sóro káráwiyi-kisau máiniye súwana minkísáú wémaena 40 aatai maisuwówana ²² Maníkó minkísáú Sóropakemba Yésín-ááninkon-awi'a Téfitimba amúwana maúwana séna Téfiti kemó súndantemba wéifo aamoí uwánkaumne Maníkó siyáiyé. ²³ Naaófá'á Maníkó séna Téfitin-andafakembo ánaaembo iyáfasinankaandawi wemó éna Ísareri-waasi sáwí'o úmaimo mérempinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye siyáimba Ísuntafena minéráí'-áái siyáiyé. ²⁴ Ísu ímba seyaafá'-wáási túranka'o paapé urónka'a Yóni nombó maitinkówi seyaafá'-Ísaréri-wáásísáféna simátimena séna kentí sáwí-imayaa tínaaembo uwáme'o Maníkómpá'ó tíya'o é'a nombá maitinkánaumne súwasa miyá uwaná nombá maitinkéna ²⁵ wení kísau ampáánká'á tai'áíne úwana simátimena séna kentí imáyáagomo kentáfé'o nááwa'iyomo sembá wéamu'maraawi ímba kemá úmpo kesínaaembo tíndawi wemá óraako kembá iyáákaraifo wemó aaimó síndara'o kemó sendá sáwí'an-iyé Yóni siyáiyé

Póro siyáiyé.

²⁶ Póro simátimena séna kesí waási Émbaramun-andafaken-kwaasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-ímáyáá mósá máraáwiye ísáaro. Sáwí'o

úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'ó
 métínkáimba kentáásáféna Maníkó siyáíye.
 27 Yérúsaremufaken-kwaasiye miwítí kawáá-
 wáásiyé sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-
 ámpá'á métínkainiyemo siyáin-aaí Ísuntafesamo
 siyáamba ímba imáyáa uráawe. Aasiyaasi-
 kánáá amáán-aaimo ísón-kanaa Maníkón-aaimo
 simátímakowi agaimakón-aaí aúfáífinkemba
 toráumai suwasá isésa Ísuntafesamo siyáamba
 ímba imáyáa uráafo tufúwana pukáifo
 mináúfáífínkén-áái paápé uráíye. 28 Tufuwíyan-
 ambo saafá umbá ímba sáwí'a uróntafesa
 Páíratintafesa úwoi sésa tufuwínone siyáawe.
 29 Maníkón-aaí aúfáífimba Ísun-aaí agaimakómba
 seyaafá'á miyá uwasá aaraa-táiyákémbá
 maimái óntan-aifimba máutamakowana
 30 Maníkó pukómpinkemba iyáfasinankowana
 31 ayáátááka'a moórá-mora-kanaa wení waási
 túranka'a paápé uráíye. Ímbo tufúkónka'a
 Kárírifakemba Yérúsaremufa'a wesé'o kuráawi
 pukómpinkemba iyáfasinenamo moórá-mora-
 kanaamo paápé urómba minkwáásí awánésa
 sésa awánáúndasaawe isáúndasaawe Ísareri-
 waasi kosimátíma'maeta kónae sésa kuráamba
 minkísáú paaí wémaewe. 32-33 Páánápáasiyekai
 minásé-áái simátíméyanekai túye. Maníkó
 kentáá síwá'násafena miyá ónaumnemo siyáimba
 kesáámó méraunda-kanaafinta miyá éna Ísumba
 pukómpinkemba iyáfasinankaraiye. Mináái imó
 agaimakón-aufáifimba kaepímbá agaimaréna
 séna
 emá kesáánimba óna'a
 kesí kísaura'a ánkaraumne

agaimaréna siyáiyé. ³⁴ Maníkó wembá
pukómpinkemba íyáfasinankaraimba póna ímba
aneka'á puwínana áúma kawáá'índasafena
Maníkó séna

Téfitintafe sé'a érai'a kawé'á uwánkanaumne
siyáundantemba embá kawé'á
uwánkanaumne

Maníkó siyáiyé. ³⁵ Moóráfa'a imó agaimakón-
aufaifimba agaimaréna séna

Maníkó wení kawé-kísáú-wáásígómbá
ímba auwáínana áúma kawáá'íníye

agaimaréna siyáiyé. ³⁶ Mináái ímba
Téfitintafena siyáifo Téfiti Maníkóní kísau
wémaena puwúwasa maimaésa aiwá'námo
utámakompimba máutamarrowana áúma
kawáá'uraifo ³⁷ Maníkó Ísumba pukómpinkemba
íyáfasinankarowimba wenáúma ímba
kawáá'uraiye Póro siyáiyé.

³⁸ Póro simátimena séna kesí waásisono.

Ísámai kawé'án-oro. Ísu pukómpinkemba
íyáfasinankaraiwaintafena waásiti aoisaambá
maitiyuwáíníye Maníkó siyáiyé. Minááímó
simátimunda ísámai kawé'án-oro. ³⁹ Maníkó
Mósesembo simámakain-amaambo arááíwáéwimo
ombá minámáánkó kentí aoisaambá ímba
maitiyuwáínana arupíse úmai méraawin-
owe Maníkó ímba sínífo Ísumo éna
wenááisafesa timankúnkúmbo iyawiti aoisaambá
maitiyuwáínana miwísáféna arupíse úmai
méraawin-owe Maníkó síníye. ⁴⁰ Miyáumai
Maníkón-aaimo simátímakowi siyáan-aaigo
kempá'á tifó sé'a káráwimai kawé'án-oro.

41 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi
 agaimarésa sésa érai'-aaisafe'a símai sáwí'o on-kwáásí ísáaro.
 Kembiwímó méraiyan-kanaa kísau máenda
 minkísáúmó awáné'o ímbo kempá'ó té'o
 é'a úwoi puwónááwe. Minkísáúsáfésamo
 simátimiya'a minááísáfésa ímba
 timankúnkúmba ónááwe
 sésa agaimarésa siyáawe. Mináái kempá'á tifó
 sé'a káráwimai kawé'án-oro Póro siyáaye.

42 Mináái simátimena Póroe Páánápásiye
 áamáán-daumpakemba máápa'a kumónae uyasá
 waási sésa aneka'á áamáán-aaimo ísáán-kanaa
 tinakai mináái másíyata ísáano ⁴³ simásuwesa
 máápa'a kúmúwasa sáwífa'-waasi Yúndaa-
 waasiye fi'onkaa-waasi Yúndaa-amaan-ampa'o
 kuwáiyé Póronte Páánápásinte tirááiwa'maesa
 kuwasarái sésarai Maníkó úwoi kawé'á
 uwátinkainifo fasi'ámai wení aampa'á koró
 siyááye.

44 Suyaná Yúndaa-waasi áamáán-aaimo ísón-
 kanaa túwasa mindáópaken-kwaasi seyaafá'á
 Fasi'aénkón-ai isánae sésa Yúndaa-amaan-
 daumpa'a imérowasa ⁴⁵ Yúndaa-waasi tuwánésa
 tirunkó sáwí'a úwasa mináái arááiwáéfo sésa
 Póronte Páánápásinte karaánáa'a tinkésa karo'-
 áái séye sésa símai taráísúwasarai ⁴⁶ miwí táároi
 ímbo inkáísúyamba óraaka sésarai aifa'á érai'a
 Maníkón-ai simátimuyamba mináái tínaemba
 uwáme'a ímba sínkáíye sembá pó'a aú'lo úmaimo
 maé'mae'o ondá uwófi'a ónaumne-imayaa ombá

pókai tauwerékai fí'onkaa-waasi Maníkón-
aai kosimátimeyauye. ⁴⁷ Ááéma Fasi'aénkó
simásimenasa séna

emá fí'onkaa-waasi sáma kátinke kesáái
simátímínasa kesí aambá awánáiyá'a

seyaafá'-máráfákén-kwáásí sáwí'o úmaimo
méraampinkemba kawe'-ámpá'á
métinkanaumne

Maníkó mináái simásímakaimba pókai fí'onkaa-
waasi wenáái kosimátimeyauye Póro siyáiyé.

⁴⁸ Póro súwasa fí'onkaa-waasi isésa
Fasi'aénkón-aaisafesa aamoí ésa tirunkó kawe'á
úwana Maníkó séna kesí waási é'a aúí'a úmai
maé'mae'a ónááwe súwasa miwí Fasi'aénkón-
aaisafesa timankúnkúmba uráawe.

⁴⁹ Fasi'aénkómpá'á timankúnkúmba ésa
mimbárafá'á Fasi'aénkón-aai kosimátin-
tasimatin-uwasá sáwífa'-waasi isówasa
⁵⁰ Yúndaa-waasi Póronte Páánápáasinte tirumbá
sáwí'a uwátinkesa aare túwí'o wéron-inimba
Yúndaa-amaan-aaimo fasi'ámaimo méron-
inine mindáópaken-oraa'-waasiye tirumbá
tórówasa Póronte Páánápáasinte sáwí'a
uwátinkesa aaisambá tiyésa miwítí marafákémbá
ti'mátuwowasarai ⁵¹ Maníkó minkwáásí
ímba aamoí uwátinkainiye-aiyowai'a ésarai
tísamaifakem-barama uwá'maresarai Ántíoku-
naopa'a tuwésarai Áíkóníyamu-naopa'a kuyasá
⁵² Ántíoku-naopa'a Ísuni aampa'ó kun-kwáásí
mérowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífímbá
óraa'a uwátinkowana tirunkó kawe'á uráiyé.

14

Póroe Páánápáasiye Áíkóniyamu-naopa'o kurááyan-ai.

¹ Póroe Páánápáasiye Áíkóniyamu-naopa'a wésarai ááémo urááyantemba Yúndaa-amaandaumpa'a imésarai ásé-ai óraaka simátímúyasa isésa sáwifa'-waasi Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá

² tuwímbai-Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa tínaaemba uwámesa ímbo timankúnkúmba uwái Póronte Páánápáasinte sáwí-ai simátínkówasa fí'onkaa-waasi isésa mindáraiye Ísun-aaimo ísówiye tirumbá sáwí'a uwátínkówasa ³ mindárai ayáátááka'a mindáópa'a mésarai miwí táároi ímbo inkáísúyamba Fasi'aénkón-ai óraaka simátímúyana Fasi'aénkó waási úwoi kaweló uwátínkáimba awánáiwae séna mindárai wení fasi'aembá timúwasarai ímbo awánaron-kisau kawekísáú máúyasa ⁴ mindáópakewi kaeká tuwínkaa'-ésa tuwímbai Yúndaa-waasi-taaisafesa érai'e suwasá tuwímbai aantá-waasi-taaisafesa érai'e siyáawe.

⁵ Suwasá fí'onkaa-waasiye Yúndaa-waasiye miwítí óraa'-waasiye túwaandu ésa tínkamona-ai sésa óntantamba Póronte Páánápáasinte tínkamona suwasarái ⁶ mináái isésarai kaweló iyapa'e sésarai Ríkióniyaa-marafa'a wésarai Rísítara-naopa'e Tépi-naopa'e fí'o-fi'on-daopa'e ⁷ ásé-ai simátíma'maesarai kurááye.

Rísítarafa'e Tépifa'emo kurááyan-ai.

8 Moóráwigo Rísítara-naopa'a anówan-
 arumpinkemba aísamai sáwí'o uwáguromba
 ma'ánkarowana ímba aintómba ááémo maúnka'a
 ména 9 Póro wésimatimun-aaí iséna érai'-aaí
 wésimba póna kawel'á uwásinkainiye-imayaa
 úwana Póro minímáyáámó úmba awánéna aráá'a
 afuwéna 10 óraaka séna koku'á iyáfasinaao
 súwana iyáfasinkwena aamoí éna weyáárika'a
 marapá'ó kúmba 11 sáwífa'-waasi Póromo
 úmba awánéna miwí tááfinkemba Ríkióniyaa-
 taafinkemba sésa kentáásí maníkórái waásiyaan-
 úmai marapá'á kentááfímbá kumbéraye sésa
 12 miwítí maníkón-áwí'a mindárai simátinkesa
 sésa Páánápáasintafesa Súsiye sésa Pórontafesa
 aaisé'o simátímíwaiye sésa Émísiye siyáawe.
 13 Marukón-awáífa'á minkáró'-máníkón-
 áwí'a Súsi wení amáán-damba wérowana
 minkáró'-máníkóntáféna ísámai póí'o uwándon-
 kwasigo purumakamá wémaena mowáán-
 aramba wétarare úmaena mindáókoni kusai-
 óntará'á mó marówasa sáwífa'-waasi miwítí
 maníkóntáfésamo póí'o uwándaantemba
 miyáumai Ísuni aantá-waasiyaiya'a póí'a
 uwándánaemo 14 sun-áái isésarai sáwí'an-
 iye sésarai kentí unáánkwátói tafétuwesarai
 tuwaantantésarai sáwífa'-waasifimba komésarai
 óraaka sésarai 15 kenkáí nóra ónaera wéoo.
 Kerái kemó onten-kwáásí úye. Ásé-aaí
 tasimatimuyamba miyán-káró'ó ombá tuwé'a
 érai'-Manikompa'a teró. Érai'-Maniko wíyóne
 marawé uwí-nóné mimpímbó wérain-tantaa'e
 úmarena fasi'aénkwáráwí méraiye. 16 Ááéma
 Maníkó úwoi tíyukowa'a kentí imáyáfinkemba

seyaafá'-áémpákén-kwáásí wénesa ¹⁷ miyá é'éímbanifo Maníkó méraiye síwae séna aaí sisaná aa'á téna tónkó kawé'á isa'á wéne'a tirumpin-áámóí wéowe. Miyáumai awáné'a miyámó im-báníkó méraiye síwae séna Maníkó kawé'-í'a wéiye ¹⁸ mindárai mináái suyasá seyaafá'-wáásí fasiyésa mindáraiya'a póí'a uwándánae suwasarái ímba miyán-oro símai tufímbaesarai íyúyasa ifátukaawe.

¹⁹ Ifátuwowasa tuwímbai-Yundaa-waasi Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopakene tuwímbai Áíkóniyamu- naopakene tésa seyaafá'-wáásí tirumbá tórówasa isésa Póromba óntantamba tufuwésa é'a púwíye-imayaa ésa tafisímaesa mindáókoni awáífá'á mátúwówasa ²⁰ Ísuni aampa'ó kuwáí taúkúresa awánowana iyáfasinena mindáópa'a wéna kowaúmba aafáyáara'a iyáfasinesarai Póroe Páápápáasiye mindáópa'a tuwésarai Tépi-naopa'a kurááye.

Síriyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a aneka'ó kurááyan-aaí.

²¹ Póroe Páánápáasiye Tépi-naopa'a ásé-aaí kosimátímúyasa isésa érai'e sésa Ísuni aampa'á kuwasarái mindárai Rísítara-naopa'a aneka'á kurésarai minkákémbá Áíkóniyamu-naopa'a kurésarai minkákémbá Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a aneka'á kurésarai ²² miyá úmae wénesarai Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmbo uwáí miwítí imáyáa fasi'átinkesarai sésarai Ísuni aampa'á fasi'ámai koró sésarai Maníkó

wení waásimo kawáánipa'o kónae sé'o é'a minámpá'á umbaimó tain-ámpá'á kónááwe sésarai ²³ miyáumai mindáópaka'a wénesarai Fasi'aénkóní waásifinkemba miwítí óraa'-waasi iyáfasintinkafa'a kuyasá Maníkón-ímáyáá ésa ímba tómbá nésa inai aantemba wésesa mindárai Fasi'aénkómpá'á timankúnkumbo uwáísáfésarai Fasi'aénkó káráwitinkamae iyíniye simátímakaaye.

²⁴ Simátimesarai Písíndiyaa-marafa'a kóyáákesarai Pámpíriyaa-marafa'a wésarai ²⁵ Pékaa-naopa'a komésarai ásé-aai kosimátimesarai minkákémbá Átériyaa-naopa'a kumésarai ²⁶ nompín-táómba ta'ótoresarai iyátesarai témesarai Síriyaa-marafa'a Ántíokunaopa'a aneká tiyááye. Ááéma mindáópa'a Fasi'aénkóní waási mindáraisafesa Maníkó túwa'nai úmaena iyínífo wení kísau komáékaiyo siyówasarai minkísáú komaisuwésarai tiyááye.

²⁷ Ántíokufa'a tuyasá Fasi'aénkóní waási tatúwaandu uwasarái Maníkómó simátimuntebo urááyan-aai sésarai Ísuni aampa'ó fí'onkaa-waasi aráátímúyasa minááísáfésa timankúnkúmba ésa minámpá'á kowé-áái tasimátimesarai ²⁸ mindáópa'a Ísun-aaimo ísówi ayáátááka'a méraaye.

15

Yérúsaremufa'a túwaandu ésamo siyáan-aai.

1 Ántíoku-naopa'a méroyasa tuwímbai Yúndiyaa-marafakemba Ántíoku-naopa'a komésa Ísun-aaimo ísówisafesa sésa Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo ímbo isé'o túmo kárámai araenáémbo íyanamo éna Fasi'aénkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á ímba métinkainiye suwasarái 2 Póroe Páánápáasiye minááisáfesarai aaisambá tiyésarai wesimán-kwesiman-esa Ántíokufakewi Ísun-aaimo ísówi sésa Yérúsaremufa'a aantá-waasiye Fasi'aénkóni waásiti óraa'-waasiye minááisáfé'a kotísai oro sésa Póroe Páánápáasiye tuwímbai-waasiye ti'márówasa kuráawe.

3 Fasi'aénkóni waási ti'márówasa wémesa Fínísiyaa-marafa'e Sámériyaa-marafa'e naaó'-nao'a komérowasa Ísun-aaimo ísówi túwaandu urówi simátimesa sésa fí'onkaa-waasi Ísun-aai isésa timankúnkúmba ésa méraawe suwasá isésa tirunkó kawel'á úwasa 4 naaó'-nao'a simátimesa wémesa Yérúsaremu-naopa'a komérowasa aantá-waasiye Fasi'aénkóni waásiye miwítí óraa'-waasiye tiyáamba timésa aamoí uwasá Maníkó kisaumo tímakain-kisaumo maiyáan-aai másimatimuwasa 5 isésa tuwímbai Ísun-aaisafesa timankúnkúmba umbánifo amáán-kawaa-waasiti aampa'ó kuwáí iyáfasinesa sésa fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba owí Mósesé simátímakon-amaamba isésa túma kárámai araenáémbo orómá kosimatíméro suwasá 6 aantá-waasiye óraa'-waasiye sésa mináái túwaandu uréta imáyáa úmaisá senó siyáawe.

7 Uwasá túwaandu urésa ayáátáaka'a mináái

suwaná Pítáa íyáfasinena séna kesí waásisono. Fí'onkaa-waasi ásé-aaí isésa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba íwae séna ááema Maníkó kempínkémbá íyáfasisinkena si'marówa'a kosimátimewanasa isésa érai'e siyáawe. Kemá mináái é'a ísaraawe. ⁸ Maníkó seyaafá'-wáásítí imáyáa tuwánéna fí'onkaa-waasisafena séna kesí waásin-owe séna Ufaen-ámútámbó símakainten-úmai miwíwára'ó tímakaimba awánaraumne. ⁹ Maníkó Yúndaa-waasisa fí'on-amba ímba aráásimenasa fí'onkaa-waasi ínta fí'on-amba aráátimena wéifo Maníkó seyaafá'-wáásísá mimbórá-ántá wéaraasimiye. Miwí Ísun-aaisafesa timankúnkúmbó ontáféna miwítí sáwí-imayaa maitiyuwéna kawé'-ímáyáá uwátínkaraiye. ¹⁰ Mósesen-aaigo kentáá síwá'nása umbái tiyówasa ímba kanaa'á arááiwaawe. Kentááwára'á miyá isatá ínta kanaatá wéaraaiwaumne. Mindásafesa fí'onkaa-waasi Ísuni aampa'ó kowísáfésamo Mósesen-aaí arááiwaéro síyasamo ésa umbai-ámbá arááiwaenaawe. Miyámó íyanamo éna Maníkó aaisambá sína'a ímba miyá ónááwe. ¹¹ Fasi'aénkó Ísu úwoi súwa'nai enasa sáwí'o úmáimo méraundafinkenta kawé'-ámpátá méwésinkaiye. Minááisáféta érai'esa sénáisiye miyámó wéintenta fí'onkaa-waasiwara'a miyá wéiye Pítáa siyáaye.

¹² Pítáa súwasa isésa seyaafá'nánká érai'a siyé sésa ímba aaí suwasaráí Póroe Páánápáasiye Maníkó tímakain-kisau fí'onkaa-waasifimbo minkísáú maiyááyan-aaí simátimesarai Maníkóní kísau ímbo awánaraan-kisau kawé-kísáúmó

maiyaáyan-aaí ¹³ simátímúyana Yémísi séna kesí waásisono. Kesáái isáaro. ¹⁴ Ááéma Maníkó fi'onkaa-waasisafena imáyáa éna minkwáásifínkémbá tuwímbai íyáfasintinkena séna kesí waásin-owemo siyáin-aaí Pítáa káfé'a simásímakaiye. ¹⁵ Maníkón-aaí simátímakowi mináái aúfáifimba agaimarésa sésa

¹⁶ Fasi'aénkó séna ánaaemba kumé'a Téfitini naambó tawísísukaamba kunuwásuwanaumne. Sáwí-tantaa'wara'a kawe'ó kunuwásúwáanda pósa ¹⁷ fi'onkaa-waasi kempá'á ténááwe. Kesí waásin-owe sendawí kempá'á ténááwe séna

¹⁸ Fasi'aénkó mináái naaófá'á siyáimba isaná káfé'wara'a miyá wésiye Yémísi siyáíye.

¹⁹ Yémísi simátimena séna Fasi'aénkó siyáin-aaísafe'a imáyáa é'a sé'a fi'onkaa-waasi Maníkómpá'ó ten-kwáásí umbai-kísáú ímba timénaumpo ²⁰ aúfái agaimái timéta séta karo'-máníkontáfésa imáyáa ésa pói'o uwándaamba mimpóí ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Póíma tufú'newana wení naaemá ímbo kumíndamo úwoimo wérain'a mimpóí ímba naaró. Naaewará'á ímba naaró. Mináái aúfáifimba agaimaráumpo toráumai isáaro. ²¹ Ááémo maé'ón-kwaasiye káfé'o méraan-kwaasiye ayáátááka'a aasiyaasí amáán-aaímo isáán-kanaa mináái Mósesen-aaí simátíma'maesa kuráawe. Mindásafeta aúfáifimba agaimaráumpo toráumai isáaro Yémísi siyáíye.

Aúfái agaimái fi'onkaa-waasimo tímakaan-aaí.

22 Súwasa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiye miwítí óraa'-waasiye sésa kanaámpóta kentááfímbá tuwímbai ti'maráanasasa Póroe Páánápáasiye Ántíokufa'o wiyapa'a miwisé'a wíwae sésa miwífínkémbá kae'-wáásí túwí'a mósá makáan-kwaasiyai-tuwi'o sumbá moóráwigo Sáírásí úwana moóráwigo kae'-áwí'á Yúndasi Pásapasiye úmai ²³ aúfái timésa ti'marówasa kuráawe. Mináúfáífímbá agaimarésa maará siyáawe. Kesáá kentí waásisa úne. Aantá-waasiye óraa'-waasiye moórá-aaí sénaumpo kentáásí waási isáaro. Fí'onkaa-waasi Ántíokunaopa'e Síriyaa-marafa'e Sírisiyaa-marafa'o méraan-kwaasi isáaro. ²⁴ Kentááfínkémbá tuwímbai kempá'á wésa ímbo simátímakaunda-aaí miwítí imáyáfinkemba kosimátímúwa'a isé'a tirunkó sáwí'a úwa'a umbaimó taráanta iséta ²⁵⁻²⁶ túwaandu uréta imáyáa éta mimbórá-áái símai kae'-wáásí iyáfasintinketa ti'maráúnasasa Páánápáasiye Póroe'a migóye. Mindárai kesí waásisa siruntá tímakaundanaraiye sínkamiyakai puwúyafó-imayaa ímba ésarai Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kísau wémauye-imayaa ésarai fasi'ámai wémaeye. ²⁷ Yúndasinte Sáírásinte ti'maráúnasarai migóyamba pósarai aúfáífinken-aaíwara simátimiyán-aaíwara'a mimbórá-áái pósarai kosimátimeyaaye. ²⁸ Maníkóní Ufaen-ámútánkówé kesááwé mimbórá-áái símaisa ímba umbai-ááisá simátimumpo maanáúfáífínkén-áái simátimundasa isáaro. ²⁹ Karo'-máníkóntáfésa imáyáa ésa póí'o uwándaamba mimpóí ímba naaró. Naaemá ímba naaró. Póímo tufú'newana wení naaemó ímbo kumíndamo úwoimo wéraina'a

mimpóí ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Kesáámó sùnda-aaimo isé'o é'a kawelá ónááwe. Mináái tai'áiyé. Aúfái agaimái timésa siyáawe.

³⁰ Suwasá mináúfái timésa ti'márówasa maimaé wémesa Ántíoku-naopa'a kuwasá Fasi'aénkóní waási túwaandu urówasa mátímúwasa ³¹ mináúfáifinkémbá toráumai simátímúwasa kawel-áái isésa tirunkó kawelá úwasarai ³² Yúndasiye Sáírasiye Maníkón-aai simátímakoyan-kwaasi ésa ayáátáaka'a simátimesarai miwítí imáyáa arupise uwátímúyasa isésa fasi'owasarái ³³ tuwímbai-no'waamba miwísé'a méroyasa Ísun-aaimo ísówi sésa é'a kanaán-ifo ti'mákaan-kwaasifa'a kawel-áái kosimátímekaiyo suwaná ³⁴ Sáírasi fí'on-imayaa éna mindáópa'a mérowasarai ³⁵ Póroe Páánápáasiye ayáátáaka'a Ántíokufa mésarai mindáraise'a tuwímbai-waasi mésa Fasi'aénkón-aai simátima'maesa kuráawe.

Póroe Páánápáasiye'a tuwínkaa'o urááyan-aai.

³⁶ Ánaaemba Póro Páánápásintafena séna naaó'-nao'a Fasi'aénkón-aaimo simátímakauyamba Ísun-aaimo ísaraawi kawerá úmaiya méraawai tuwánamaekai kóyae Póro súwana ³⁷ Páánápási séna Yóni-Máakaamba áí'mekai kóyae súwana ³⁸ Póro séna weséta téwáyana Pámpíriyaa-marafa'a kenkái másiyuwena wení naaópa'a tauwékáimba pókai ímba áí'mekai kóyauye Póro súwana ³⁹ minááísáféna kaorésarai aaisa simásuwesarai mindárai tuwínkaa'-uyaná

Páánápáasi Yóni-Máákaamba áí'maena nompín-táomba ta'ótoresarai íyátesarai wémesarai Sáíparasi-marafa'a kuyaná ⁴⁰ Póro Sáírásimba aiyówasa Ísun-aaimo ísówi inai simásuwesa sésa Fasi'aénkó úwoi kawé'á uwátinkainifo kokaiyó suwaná Sáírásimba áí'maena kúmba ⁴¹ Síriyaa-marafa'e Síriyaa-marafa'e naaó'-nao'a wénesarai Fasi'aénkóní waási túwa'nai úmaesarai kuyasá kawé'á uráawe.

16

Tímóti mindáraise'o kuráin-aai.

¹ Póroe Sáírásiye miyá úmaesa Tépi-naopa'e Rísítara-naopa'e kuyaná moóráwígon-awí'a Tímóti mindáópa'a ména Ísuni aampa'ó kúwai úwana anówa Ísuni aampa'ó kún-ininko Yúndaa-ininko úwana afowá Kíríki-waasi úwasa ² Rísítara-naopakene Áikóniyamu-naopakene Ísun-aaimo ísówi Tímótin-awí'a mósá makáawe. ³ Afowá Kíríki-waasi éna áuma ímba káramai araenáemba urómba pósa Yúndaa-waasi mináémpá'ó méraan-kwaasi miyán-áái ísówana Póro séna Fasi'aénkóní kísaura'a Tímótimba aiyánae séna Yúndaa-waasi aamoí íwae séna Tímótimba áuma karéna ⁴ áí'maena naaó'-nao'a wénesa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasiye Yérúsaremufa'o siyáan-aai Fasi'aénkóní waásisafesa simátíma'mae wésa sésa mináái ísáaro suwasá ⁵ Fasi'aénkóní waási Ísumpa'a fasi'ámai mésa fí'on-kwaasi simátíma'maesa kuwasá ísésa aasiyaasi-kánáa tuwímbai Ísun-aaisafesa timankúnkúmba úmae wéwesa sáwífa'-waasi-i'a uráawe.

Póro kaainkáámbó awánarain-ai.

⁶ Pórowe Sáírásiye Tímótiye Fírísiyaa-marafa'e Kárésíyaa-marafa'e wénesa Ésiyaa-marafa'a ásé-aii kosimátimenae sumbá Maníkóní Ufaen-ámútánkó ímba kónááwe súwasa ⁷ isésa wémesa Misiyaa-maragoni ófímbá kurésa Pítíníyaa-marafa'a kónae sésa uwaná Ísuni ámútanko ímba kónááwe súwasa ⁸ isésa wémesa Misiyaa-marafa'a kóyáákesa wémesa Tóróasi-naopa'a kúmúwana ⁹ nó'waamba Póro kaainkáámbá awánówana Máséndóniyaa-marafaken-kwaasigo koku'á taména séna Máséndóniyaafa'a tasúwa'nai uwo óraaka súwana ¹⁰ Póro awánéna simásimuwata iyáfasineta séta Máséndóniyaa-waasisa ásé-aaisa kosimátiméndaafena Maníkó wésaantaisata Máséndóniyaafa'a kónaesá siyáumne.

Ríndíyaa Ísumpa'o tiyáin-ai.

¹¹ Miyá séta Tóróasi-naopa'a nompín-táomba ta'ótoreta iyáteta kówánanasa mindómpín-táónko arupíya'a kúwata Sámóteresi-marafa'a kowaéwándasa aafáyáara'a wémeta Níápórisi-naopa'a marapá kúwateta ¹² minkákémbá Fírípái-naopa'a marapátá kuráumne. Mindá Máséndóniyaa-marafa'a óraa'-naopa'a Rómu-kamani-waasimo káráwiyon-daopa'a tuwímbaino'waamba kówaeta ¹³ Yúndaawasi amáán-aaimo isón-kanaa úwata imáyáa éta Yúndaawasi nonáwáifa'a túwaandu ésa inai wésesa owé séta naaópa'a tuwéta nonáwáifa'o kumówándasa aaresómbá túwaandu urópata kumbéta simátimewanasasa ¹⁴ isésa uwaná moórá-ininko Táyátáira-naopaken-ininkon-awi'a Ríndíyaa wení

kísau óraan-tantaa'a ampantará'á tásuwena wétimena óntamba wémaena wemá Maníkón-ímáyáá éna wenáwí'o mósá marón-ininko Fasi'aénkó imáyáa amúwana Póron-aaí kawe'-úmai isówana ¹⁵ minínínkówára wení akúnkwará'á nombá maitinkówana minínínkó séna kentáfé sé'a Fasi'aénkón-aaísafena amankúnkúmba éna Ísumpa'a fasi'ámai mérain-ininkon-iye sé'a kesí naaúmpa'a taméranaawe óraaka súwata wení naaúmpata kuráumne.

Póroe Sáírásiye ándáfa'o méraayan-aaí.

¹⁶ Moórá-arasi kisaumo maún-arasigomba tuwímbai-waasi óntamba tuwésa méyánuraan-arasigomba sáwí-amutanko wenarumpimbá mérowana tuwímbai-waasifa'o ánaaembo paápé índa-aaí simátimuwasa óntambo ámúmba wembó méyámbakaan-kwaasi timúwasa maé'ómbaniye. Moórá-kanaa inai wésupa'a kumówánanasa minárásígó suwánénasa ¹⁷ Póronte kenté sirááíwa'mae wéwena óraaka séna Maníkó wiyómpa'o méraiwaini kisaumo máén-kwaasin-owe. Maníkó sáwí'o úmáimo méraampinkemba kawe'-ámpá'á métínkáín-aaimo simátíméwin-owe minárásígó séna ¹⁸ sáwífa-kanaa arááíwa'mae wénena miyá súwana Póron-arunko umbaí tówana métausena wenarumpimbó mérosawi-amutankontafena séna Ísu Káráisitini fasi'aémbó wéraintafe'a óraaka súne. Minárásí auwé kóuwo súwana minúwóiyáámbá auwéna kóúwasa ¹⁹ minárásímó méyánuraawi awánésa tirunkó sáwí'a úwasa sésa ímba óraa'-ontamba maénaumne sésa Póronte Sáírásinte

tiyáánkwanða tafisímaesa marupá'á kawáá-wáásiyá'á tiyésa ²⁰ Rómu-kamani-waasiya'a tésa sésa maandárai Yúndaawasiyai kentáási naaópa'a sáwí-kisau wémaeye. ²¹ Kentáási áamámba taraisésarai fi'on-ampa'-amaamba wéseye. Maandárimo séyan-amaamba ínta arááiwaenaumpo Rómu-waasiti áamánta arááiwaenaumne suwasá ²² sáwífa'-waasi taúkúresa óraaka sésa érai'e suwasá kawáá-wáási mindáraití unáánkwtóí tafétuwesa sésa kunánaantamba tínkamoro suwasá ²³ áfááraumai tínkamabaresa tafisímaesa ándáfa'a fáfúsúsuwesa ándáfa'o káráwiyon-kwaasigontafesa sésa ontará'á káráwimai mindárai kawel'án-uwo suwaná ²⁴ afufumpin-dáúmpá'á mófafususuwena tísamiyai taaí imaiyéna faráátamai ándásamba kárá'umarowasarai méraaye.

²⁵ Mésarai nó'waan-afufuntamba Póroe Sáírásiye inái wésesarai Maníkómpá'á imá wésuyasa ándáfa'o méron-kwaasi isówana ²⁶ minúwóiyáámbá óraa'-marima tówana naamayáámba korekááre uwágúwana seyaafá'-óntá tigúwana ándáfa'o méron-kwaasi tíyayaampimpaken-anda weyáárika'a awákúwasa ²⁷ ándá-naumpa'o káráwiyowi aúmá waiguréna iyáfasinena awánómba ontá tigurówana iyáawanena séna ándá-waasi kóuraawe-imayaa éna óraa'-waasigon-aaroi inkaiséna wení paepáé'a mósá taúkéna wenáúfimba fagai fáíndasafena úwana ²⁸ Póro awánéna óraaka séna ímba miyán-uwo. Kesáa seyaafátá úwoisa méraumne súwana ²⁹ ándá-

naumpa'o káráwiyowi wení waásisafena séna ómbá kúra-simero súwasa kúra'-amuwana minúwóiyáán-úmai ándá-naumpa'o iyúmba aiyayaankakemba tata'á úwana óraakorai óye séna Póronte Sáírásinte tísamaifimba kífaena ³⁰ iyáfasinena tí'maena máápa'a kumbéna séna nóra onanawá sáwí'o úmimo méraundafinkemba Maníkó kawé'-ámpá'á mésinkainiyo súwasarai ³¹ mindárai sésarai Fasi'aénkó Ísu Maníkómpákémbó kunkáiwaintafe amankúnkúmba inaná ewé ení akúné sáwí'o úmimo mérempinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye simámesarai ³² minkwáásísómbá Fasi'aénkón-ai simátímúyasa isésa ³³ mindó'wáán-afufuntamba ándá-naumpa'o káráwiyowi tí'maena tirósáaumpa'-afima wénonkwitiyuwena minkánáá wewé wení waásiye nombá maiyáawe.

³⁴ Nombá maéna Póronte Sáírásinte tí'maena wení naaúmpa'a mátínkarena tómbá timúwasarai wénoyasa wewé wení akúné Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwaná tirunkó kawé'á uráiyé.

³⁵ Mérowasa aafáyáara'a Rómu-kawaa-waasi i-wáásí ti'márowasa ándá-naumpa'a wésa sésa mindárai faútínkénasarai kókaiyo suwaná ³⁶ ándá-naumpa'o káráwiyowi Pórontafena séna Rómu-kawaa-waasi

i-wáásí ti'marááwasa tésa sésa Póronte Sáírásinte faútínkaao sefó faútínkágnakai tirunkó kawé'á ínakai kokaiyó súwana ³⁷ Póro i-wáásísáféna séna ímba kawé'-áái sésa

kempímbá ímba wérain-ai símai kunánaantamba sínkamesa ándáfa'a fafúsúsukaawe. Rómu-waasiti aúfái tokáuyan-kwaasi úyasa sínkamomba sáwí'a ésa minamáámbá taráíyaawe. Káfé'a aúpá'á faúsínkéyan-imayaa owakái ímba miyá óyauye-imayaa ékai Rómu-kawaa-waasi kempá'á tésa ontá tatisúwéwakai kóyauye Póro súwasa ³⁸ i-wáásí isésa kouwerésa Póron-ai tasimátimesa Rómu-waasiti aúfái tokááyan-kwaasin-oye simátímúwasa isésa táátafesa ésa ³⁹ ándá-naumpa'a komésa sésa kerái Rómu-waasiti aúfáíma tokááyan-kwaasi óyata ímba ísareta úwoisa tínkankaunda mindá sáwíta éta tínkankaumne sésa tí'maesa máápa'a kumésa aáno úmai sésa kentáásí naaópa'a tuwékai kokaiyó suwasarái ⁴⁰ Póroe Sáírásiye ándáfa'a tuwésarai Rítiyaani naaúmpa'a kuyasá Ísun-aaimo ísówi túwaandu urówasarai miwítí imáyáa kawé'á uwátinkesarai tiyuwésarai kurááye.

17

Tésáróníkaa-naopa'o koméraayan-ai.

¹ Póroe Sáírásiye wésarai Ámpíporisi-naopa'e Ápóróniyaa-naopa'e kóyáákesarai Tésáróníkaa-naopa'a kuyaná mindáópa'a Yúndaa-waasiti ámáán-damba wérowana ² Póro úntemba Yúndaa-waasi ámáán-aaimo sunká'á ámáán-daumpa'a iména Maníkón-ai aúfáífinken-ai simátimumba ámáán-aaimo ísón-kanaara'a kaumbo-íká simátimena ³ séna aúfáífinkemba séna Maníkómó íyáfasinankaraiwimba áí'o índa-í'a uwánkaiyana puwéna íyáfasinainiye siyáimba minááígóní áwáuma afora'á simátimune. Mináái

Ísuntafesa siyáawe Póro súwasa ⁴ isésa Yúndaa-waasi tuwímbai minááísáfésa timankúnkúmba ésa Póronte Sáírásinte tirááiwaesa Kíríki-waasi Maníkón-ímáyáá mósá márówiye sáwifa'-inimba túwí'o wéron-ininte miyáumai-sawifa'-waasi arááiwakaawe.

⁵ Arááíwáúwasa Yúndaa-waasi tuwánésa tirunkó sáwí'a úwasa sésa mináái arááíwáéfo sésa sáwí-waasi kafóná-waasi táántowasa tamésa tiyánae-aai simátímúwasa Yésónini naambá taúkúmaresa Póronte Sáírásinte tata'óto'maeta seyaafá'-wáási túranka'a aafintá maitinkánae sésa tiyaafái umbá ⁶ ímba méroyasa Yésóniye Ísun-aaimo ísówi tuwímbai tafisímaesa mindáópaken-kawaa-waasiya'a mátinkesa óraaka sésa Póroe Sáírásiye sáwí-aai wémaresarai seyaafá'-máráfá'á wétesarai káfé'a maanká'wárá'á kentáási naaópa'a taméraayana ⁷ Yésóni wení naaúmpa'a mátínkaraiye. Rómu-aifa-kawaagoni ámáámba taraisésa sésa kentáará'ó káráwiyaiwai Ísun-iyé wésewe suwasá ⁸ seyaafá'-wáásíyé kámánikawaa-waasiye isésa tirunkó sáwí'a úwasa tiyái-ímáyáá uwasá ⁹ kawáá-wáásí Yésónimpin-kwimái tuwímbai-waasisafesa sésa óntamba simíyata faútínkáana'a ti'mátuwaaro suwasá óntamba tímúwasa faútínkówasarai kurááye.

Périya-naopa'o kuráan-aai.

¹⁰ Faútínkówasarai kuyasá mindó'wáámbá Ísun-aaimo ísówi Póronte Sáírásinte tínkamofó sésa ti'márówasarai Périya-naopa'a

wémesarai kuyambá Yúndaa-waasiti áamándaumpa'a imésarai Ísun-ai simátímúyasa ¹¹ minkwáásisómbá ímba Tésáróníkaa-waasiyaamba ésa kawé'-ímáyáá ésa Póron-ai kawé'-úmai isésa aasiyaasi-kánáá Maníkón-ai aúfáífimba toráumai isésa sésa Póro éraira wési karorá síyó sésa aasiyaasi-kánáá Maníkón-ai aúfáífimba toráumai awánomba ¹² Yúndaa-waasi sáwífa Ísun-aisafesa érai'e sésa timankúnkúmba uwasá Kíríki-inimba túwí'o wéron-inimba sáwífa Ísun-aisafesa timankúnkúmba uwasá Kíríki-waasi sáwífa Ísun-aisafesa timankúnkúmba uwasá ¹³ Póro Périya-naopa'a Maníkón-ai simátímíyemo sun-áái Yúndaa-waasi Tésáróníkaafaken-kwaasi isésa Périya-naopa'a tésa miwí tirumbá torésa suwasá isésa Póromba aaisambá aéesa tufuwónae suwasá ¹⁴ minúwóiyáámbá Ísun-aiimo ísówi Pórontafesa tufúwófo sésa uwí-nómpá'á kumuwo suwaná kumúwasarainifo Sáírásiye Tímótiye mindáópa'a méroyasa ¹⁵ Póromba áí'maesa kumémesa Áténisi-naopa'a múauwesa kunuwerésa miwítí naaópa'a iyésa Sáírásinte Tímótinte isimátimesa sésa minúwóiyáán-úmai kúmókaiyo Póro siyé isimátímakaawe.

Póro Áténisi-naopa'o mérain-ai.

¹⁶ Póro Áténisi-naopa'a kuména Sáírásinte Tímótinte wétimu'marena awánómba mindáópaken-kwaasi sáwífa'a karo'-máníkómbá úmaka miwán-áwí'a mósá wémarowana Póro tuwánéna arunkó umbái tówana ¹⁷ Yúndaa-waasiti áamándaumpa'a iména Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-ímáyáámó

mósá márówiye isimátimena Maníkóní ásé-
 aai isimátimena aasiyaasi-kánáá mimbárúpá'ó
 méron-kwaasi Maníkón-aai simátíma'maena
 iyúwasa ¹⁸ Épíkúriyaan-aai ísámaesa kuwáiyé
 Sítóikin-aai ísámaesa kuwáiyé Pórompa'a tésa
 wesimán-kwesiman-esa tuwímbai sésa aaisé'ó
 símae nín-kwaasi nóintafenawa siyó suwasá
 tuwímbai sésa fí'om-barafakem-banikontafena
 siyé sumbá Póro Ísun-aai séna pukáimpinkemba
 iyáfasinkaiye simátímakaintafesa mináái suwasá
¹⁹ Póromba áí'maesa kawáá-wáásímó túwaandu
 ésamo tuwímbai-aaimo símaimo kawé'-un-
 áémpá'á áwí'a Áríópagasi-aempa'a Póromba
 áí'maesa máankesa sésa aú-aaimo simátimenda-
 aai simásímínata ísáano. ²⁰ Kesáá minááísá
 ísáúnda minááígó fí'oran-ifo aneka'á minááígóní
 áwáuma simásímínata ísáano sésa ²¹ Áténisi-
 naopaken-kwaasiye fí'om-barafaken-kwaasi
 mindáópa'ó taméron-kwaasiye aasiyaasi-
 kánáá túwaandu ésa aú-aai aantemba wésewe.
 Mindásafesa minááígóní áwáuma simásímínata
 ísáano siyáawe.

²² Suwaná Póro iyáfasinena Áríópagasifa'a
 túwaandu un-kwáásísáféna séna Áténisi-
 naopaken- kwaasi ísáaro. Monotáfé'ó
 fasi'ámaimo méraawi é'a tuwánaraumne. ²³ Kentí
 naaópa'a wéne'a tuwánáúna'a tuwímbai-tantaa'a
 úmake'a miwán-áwí'ó mósá wémaraamba
 tuwánaraumne. Óntan-taarera'a aúfái
 agaimaréna séna ímbo awánáúnda-manikontafe'a
 maanóntán-táaré úmakaumne agaimarénamo
 siyáimba úwa'a awánaraumne. Mimbáníkómbá
 ímbo awánaam-banikon-aai simátimune. ²⁴ Wemá
 wiyóne marawé mimpímbó wérain-tantaa'e

úmarena seyaafá-tántááká'á káráwiyena ímba
 waásimo úmakaan-daumpa'a méraiye. ²⁵ Weyáá
 waásimo méraawini áwáugo éna táama tiména
 seyaafá'-wáásiyá'á káráwiyena wempímbá
 ímbo aawaimó taiwái éna ímbo waási wembá
 áwa'nai owín-iyé. ²⁶ Maníkó aifa'á moórá-waasi
 úmakowasa wempínkémbá fí'o-fi'on-kwaasi
 sáwífa'a paápé urésa seyaafá'-máráfá'á wété
 uráawe. Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá'-
 márámá tuwín-tiména seyaafá'-wáásítí kanaamá
 makáiyé. ²⁷ Kembá siyaafái úmai suwánáíwae
 séna Maníkó miyá uráiyé. Wemá ímba némpa'a
 méraifo ewaa'á méraimba póta awánánaumne.
²⁸ Moóráwigo séna wemá méraisata póta kesáá
 méraumne siyáiyé. Kempínkémbá moóráwigo
 agaimaréna séna érai'a wení iyámpóisa úne
 agaimaréna siyáiyé. ²⁹ Maníkóní iyámpóisa
 póta waásimo kentí imáyáafinkembo óntambo
 úmaken-tantaatafetaamo éta kesifowésá ímba
 sénaumne. ³⁰ Ááémo miwí mésamo sáwí'o
 umbá Maníkó miwísáféna ímba sáwífa'-aai
 siyáifo káfé'a seyaafá'-máráfákén-kwáásísáféna
 séna sáwí-amba tuwé'a kempá'á teró Maníkó
 wésiye. ³¹ Wení imáyáafinkemba seyaafá'-wáási
 aafimbó maitinkáínda-kanaa tíniye. Aafimbó
 maisinkáínda-waasisa é'a iyáfasinankaraiye.
 Pukáimpinkemba iyáfasinankaraimba pósa érai'a
 wemá aafimbá maisinkáíniye sénááwe Póro
 siyáiyé.

³² Pukáimpinkemba iyáfasinankaraiye súmba
 isésa tuwímbai karaánáá'a suwasá tuwímbai
 sésa moórá-kanaamo índa simásímínata isáano

suwaná ³³ Póro tiyuwéna kóúwasa ³⁴ tuwímbai arááiwa'maesa wésa wenáái isésa Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo umbá miwífinkémbá moóráwígon-awi'a Táyónisiyasi Áríópagasi kánísórugo úwana moóra-ininkon-awi'a Támárisi-iyai minkáé'náraise úmai tuwímbaifin-kwimái Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uráawe.

18

Póro Kórinti-naopa'o komérain-ai.

¹ Póro Áténisi-naopa'a simátimena tiyuwéna Kórinti-naopa'a komérowana ² moóra Yúndaa-waasigon-awi'a Ákwíra mérowana wembá anówa Póntási-marafa'a ména ma'ánkarowana ména óraa'a éna Itáári-marafa'a Rómu-naopa'a koména awaainínkón-áwí'a Pírísiraae méroyana mimbárafá'ó káráwiyon-kawaagon-awi'a Kóróndiyasi Yúndaa-waasi aaisambá tí'mai Rómufakemba tí'mátuwowasa kuwasarái Ákwíraae Pírísiraae Kórinti-naopa'a koméroyana Póro mindáraifa'a wéna ³ wení moóra-kisau-waasifa'a póna mindáraise koména ampantánámbá ésa óntamba wémaesa ⁴ Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaa túntemba Póro Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa iména Yúndaa-waasiye Kíríki-waasiye Ísun-aaisafesa érai'e sésa wempá'á tíwae séna

Ísun-ai simátíma'maena iyáiyé.

⁵ Simátimunka'a Sáírásiye Tímótiye Máséndóniyaa-marafa'a tuwésarai Kórinti-naopa'a kúmúyana Póro aasiyaasi-kánáá kawé'-áái simátíma'mae wéiyena Yúndaa-waasisafena

séna Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa amu'maráúndawisa wemá Ísun-iye súwasa ⁶ wenáái taraisésa sáwí-aaí simánkówana wení unáánkwátóiyakemba kankambá fapifí éna séna Maníkó sáwí'o íyampinkembo kawel-ámpá'ó ímbo métinkainda kentí áwáugo ína'a sáwí'a ónááwe. Kemá ímba sáwí'a uwátinkaumpo keyáárika'a sáwí'o ontáfé tiyuwé'a fi'onkaa-waasifa'a kosimátíma'mae'a kónaumne Póro simátimena ⁷ tiyuwéna moórá-waasigoni naaúmpa'a komérowana mindáúmpákén-kwáásígón-áwí'a Tísíyasi-Yásítasi wemá fi'onkaa-waasigo éna Maníkón-ímáyáá mósá marówi úwana wení naambá Yúndaa-waasiti ámáán-dankoni ewaa'á wérowana Póro mindáúmpá'á koména kawel-áái kosimátíma'maena iyúwana ⁸ moóráwígon-awí'a Kírísipasi Yúndaa-waasiti ámáán-danka'-oraa'-waasigo Fasi'aénkón-aaisafena amankúnkúmba úwasa wení akúnkwará'á timankúnkúmba uwasá Kórinti-naopaken-kwaasi sáwífa'nanka Póron-aaí isésa Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa nombá maiyáawe.

⁹⁻¹⁰ Nombá máúwana moórá-no'waamba Póro kaainkáámbá awánówana Fasi'aénkó séna ímba áá'a íno. Kemá esé'a méraumpo ímbo ifátúwénda kesáái úwoi simátíma'mae waaó. Mindáópakemba sáwífa'nanka kesáái isésa kesí waási-i'a íyamba

pósa ímba sáwí'a uwánkanaawe Fasi'aénkó súwana ¹¹ Póro mindáópa moórá-aatai úmai afa'móráe-wiyomba ména Maníkón-aaí simátíma'maena iyáíye.

12 Simátimuwana ánaaemba Rómu-kamanigon-awí'a Káriyo Ákáyaa-marafa'o káráwiyonka'a Yúndaa-waasi Póromba ta'óto'maesa Káriyompa'a wésa 13 sésa maankwáásígó tuwímbai-aii simátimena Maníkómpá'ó iyíyan-amba moórá-ankwara'a wéaraatimiye. Minááígó kentáásí áamámba wétaraisiye suwaná 14 Póro sénæ súwana Káriyo Yúndaa-waasisafena séna minkwáásígó kámáni-waasi-taaimo sáwí'o énamo sáwí-kisaumo máínkaka kentáái káfé'a kawé'-úmai isáúsina. 15 Énifo kentááiye kentúwí'e kenti áamáán-aantentafe'a tásisai ontáfé'a ifátuwe'a keyáárika mináái másimai kawé'án-oro. Kemá ímba miyán-áái isánaumne séna 16 aaimó sínáúmpákémbá ti'mátuwowasa 17 moóráwigon-awí'a Sósíténisi Yúndaa-waasiti áamáán-danka'-oraa'-waasigomba ta'ótokesa aaimó ísón-dankoni ewaa'á tufúwana Káriyo mindásafena ímbo imáyáamo úmba ifátukaiye.

Póro Antíokufa'a aneka'ó kuráin-aii.

18 Póro Kórinti-naopa'a ayáátáaka'a Ísun-aaimo ísówise'a ména tiyuwéna séna Pírísiraante Ákwíraante'a tí'maena Síriyaa-marafa'a kónæ séna Sénkíríyaa-naopa'a kumbéna Maníkóntáféna érai'-aii séna a'nóntáu seyaa'afá'á kárásuwena mindárai tí'maena nompín-táómba ta'ótoresá iyátesa wémesa 19 Éfésási-naopa'a mindómpín-táómpinkemba marapá'á kumésa Póro Pírísiraante Ákwíraante minká tiyuwéna Yúndaa-waasiti áamáán-daumpa'a iména aai wesimán-kwesiman-uwasa 20 miwí sésa ayáátáaka'a keséta mérainone suwaná

a'áo kanaán-ifo méwaro ²¹ séna Maníkómó ewé sénamo si'maráina'o é'a kouweránaumne séna nompín-táómba ta'ótorena iyátena Éfésási-naopa'a tuwéna wéména ²² Sísááriyaa-naopa'a mindómpín-táómpinkemba marapá'á kunkéna Yérúsaremufa'a marapá'á iyéna Fasi'aénkóní waásisafena kawé'-áái simátiména Síriyaa-marafa'a Ántioku-naopa'a koména ²³ tuwímbaino'waamba waitinkéna tiyuwéna Kárésiyyaa-aempa'a Fírísiyaa-aempa'a naaó'-nao'a wénéna Ísun-aaimo ísówisaféna simátíma'maéna iyúwasa fasi'ámai méraawe.

Moóráwígon-awí'a Ápórosin-aii.

²⁴ Moórá Yúndaa-waasígon-awí'a Ápórosi wemá Árékísándiriyaaafaken-kwaasi Éfésási-naopa'a taméraiye. Wemá Maníkón-aii kawé'-úmai iséna aúfáifinken-gai kawé'-úmai simátíma'maéna iyúwana ²⁵ moóráwigo Fasi'aénkóní aampa'ó kun-áái simámakowana aamoí éna óraaka simátiména Ísun-aii arupíse úmai simátíma'mae iyéna Yóni nombó maitinkón-aii aantemba iséna Ísuni waási nombó maitinkón-aii ímbo isómbe ²⁶ Éfésási-naopa'a taména Yúndaa-waasiti áamáán-daumpa'a óraaka simátímuwasarai Pírísiraae Ákwíraae'a isésarai áí'maesarai kentí naaúmpa'a máankesarai Maníkóní aampa'ó kun-áái seyaafá'-áái kawé'-úmai simámakaaye.

²⁷ Simámuyana Ápórosi iséna séna Ákáyyaamarafa'a kónae súwasa Éfésási-naopakén-

kwaasi Ísun-aaimo ísówi áwa'nai ónaumne sésa aúfái agai-áménasa Ísun-aaimo ísááwi Ákáyaa-marafa'lo méraawi mátímínasa kawe'á uwánkáaro suwaná mináúfái maimaéna wémena kúmba Maníkó úwoi áwa'nai úwana Ísuni aampa'ó kuwái túwa'nai ena ²⁸ afora'á Yúndaa-waasiise aai wesimán-kwesiman-ena Maníkón-aai aúfáifinken-aai simátimena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba wéamu'maraundawisa wemá Ísun-iyé súmba wenááigo miwí tááigomba iyáákwana miyáumai Ísuni aampa'ó kuwái túwa'nai uráiyé.

19

Póro Éfésási-naopa'lo kuráin-aai.

¹ Ápórosi Kórinti-naopa'a mérowana Póro afufumpim-báráfá'á wémena Éfésási-naopa'lo kúmba Ísuni aampa'ó kun-kwáásí mérowana ² Póro tuwánéna tísai ena séna Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba uráan-kanaa éra Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentirumpimbá kumbéraiyo súwasa miwí sésa ímbaniye. Maníkóní Ufaen-ámútánkón-aaisa ínta ísaraumne suwaná ³ Póro séna nóran-aaiya wésesawa nombá maitínkarao súwasa miwí sésa Yónimo simátímakain-aai simásimesasa nombá maisínkaraawe suwaná ⁴ Póro séna Yóni séna sáwí-imayaa tínaaemba uwásuwe'a Maníkómpá'á teró súwasa miyá uwaná nombá maitinkéna séna moóráwigo kesínaaembo tındawin-aaisafe'a timankúnkúmba oro Yóni siyáiyé. Miwántáféna Ísuwe siyáiyé Póro súwasa ⁵ miwí isésa Fasi'aénkó

Ísuntafesa ísámai nombá máúwana ⁶ Póro tine'á ayáamba ta'ótorowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífimbá óraa'a uwátinkowasa fí'o-fi'on-kwaasi-taaifinkemba sésa Maníkón-aaí simátimesa ⁷ sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi miyá uráawe.

⁸ Miyá uwaná Póro miwísé'a ména kaumbo-wiyónká'á Yúndaa-waasiti áamáán-daumpa'a iyéna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí óraaka simátíma'maena iyúwasa ⁹ tuwímbai tirunté'a marésa minááísáfésa ímba érai'e sésa seyaafá'-wáásí túranka'a Fasi'aénkóní aantafésa símai sáwí'a uwaná Póro tiyuwéna Ísuni aampa'ó kun-kwáásí tí'maena moóráwigon-awi'a Tíránasi túwaandu un-dámbó úmakopa'a mótínkarena aasiyaasi-kánáá Fasi'aénkón-aaí simátíma'mae iyéna ¹⁰ kae'-áátái maisuwówasa Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Ésiyaa-marafa'o méron-kwaasi seyaafá'á Fasi'aénkón-aaí ísaraawe.

Sífan-ááninton-taai.

¹¹ Fasi'aénkón-aaí ísówana Maníkó Póromba fasi'aémbá amúwana ímbo awáron-kisau fí'on-kisau maúwasa ¹² tuwímbai-waasisomba ampantasámbá Póron-ane'á to'maésa miwítí waásimo tí'o úwai tine'á máto'marowasa asófowasa miwítí waási tirumpimbó sáwí-amutambo mérowi miyá máuwatinkowasa sáwí-amutamba kóuwasa ¹³ tuwímbai-Yúndaa-waasi wénesa waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyu'mae wénesa sáwí-amutantafeta óraaka séta Ísun-awika'o Póro sín-áwíká'á kórosa sune suwaná ¹⁴ moóráwigon-awi'a Sífa Yúndaa-amaan-kawaa-waasigon-áánintomba afakaeté

mésa miyán-kísáú wémauwana ¹⁵ sáwí-amutanko simátimena séna kemá Ísune Pórone wétuwanaumpo kemá nááwiya'o súwana ¹⁶ sáwí-amutanko arumpimbó méron-kwaasigo tínkamuwana naaemá kumúwana unáánkwátói tarátiyuwena mináfákáété-waasi iyáákéna famétuwowasa unáánkwátói-iyaimba máápa'a kumúwasa ¹⁷ Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye seyaafá'á Éfésási-naopaken-kwaasi mináái isésa táátafesa ésa Fasi'aénkó

Ísun-awi'a mósá makáawe.

¹⁸ Sáwífa'-waasi méronka'a Ísun-aaisafesa timankúnkumbo uwái tésa waási túranka'a paapé ésa sésa sáwí'a uráumne sésa ¹⁹ miwífínkémbá titambá ésa fintómó non-kwáásí miwítí aúfái-wandaai tamaiyésa titambá ésa fintómó non-áái wérontafesa tamaimái iyafímbá agaisuwésa mináúfái-wándááimó méyánuraamba sáwífa'-waasi tíyayaamba faikámai minóntámbá 50,000 kina tuwésa ²⁰ miyá óraa-fasi'aembo umbá pósa Fasi'aénkón-ai simátíma'maesa kuwaná wété éna iyáákaraiye.

Éfésásifa'a óraaka'-oraaka'o siyáan-ai.

²¹ Miyá uwaná Póro séna Máséndóniyaa-marafa'e Ákáyaa-marafa'e wéne'a Fasi'aénkón-ai simátíma'mae nónae'e séna minkákémbá Yérúsaremufa'a kuré'a Rómu-naopa'a kónaumne séna ²² Tímótinte Érásítasinte áwa'nai íyan-kwaasiyai tí'marówasarai Máséndóniyaa-marafa'a kuyaná Ésiyaa-marafa'a weyáá méraiye.

23 Mérowasa minkánáá Éfésási-naopaken-kwaasi Fasi'aénkóní aampa'ó kuwáisáfésa tirumbá sáwí'a uwátinkesa mindáópakemba óraaka'-oraaka'a suwaná 24 moóráwígon-awi'a Témítiriyasi minkwáásígó óntantamba úmakena miwítí karo'-máníkóní kári'-amaan-dane séna minkáró'-mání-ínínkón-áwí'a Átémisiye sésa wení kísau-waasisomba úmakowasa sáwífa'-waasi óntamba mátimesa minkáró'-máníkóní naambá méyánuwana 25 Témítiriyasi mimbórá-kísáú wémaun-kwaasi táántowasa tatúwaandu uwaná simátimena séna kesáá óraa'-ontamba minkísáúrakéntá wémaumne. 26 Énifo Póro séna waásimo úmáráamba karo'-mání'á wéumaraawemo sin-áái Ésiyaa-marafa'a Éfésási-naopaken-kwaasiye fí'o-fí'on-daopaken-kwaasiye isésa érai'e wésewe. Kemá Póron-aaí é'a ísaraawe. 27 Póron-aaigo kentáásí kísau mo sáwí'o índasafena wéiye. Ímba miyá aantembanifo Ésiyaa-marafaken-kwaasiye seyaafá'-máráfákén-kwáásiyé kentáásí maní'-ínínkón-áwí'a Átémisi mósá wémaraamba Póron-aaigo Átémisini ámáán-damba sáwísankaamba símai uwásukaimba póna wenáwíko kumíníye siyáíye.

28 Súwasa mináái isésa tirunkó sáwí'a úwasa aaisambá sésa óraaka'-oraaka'a sésa Éfésási-naopaken-kwaasi kentáásí Átémisin-awi'a óraa'a wéiye sésa 29 aaemái suwasá mindáópa'a tésa óraaka'-oraaka'a sésa Póroe'o núyan-kwaasi Máséndóniyaafaken-kwaasiyai moóráwígon-awi'a Káyási úwana moóráwígon-awi'a Árísítakasi mindárai tafisímaesa túwaandu urópa'a

mátínkówana ³⁰ Póro seyaafá'-wáásímó túwaandu íyapa'a iyónae súwasa Ísuni aampa'ó kuwái ímba waaó sésa ta'ótórówasa ³¹ mimbárafákén-óráá'-wáási tuwímbai Póroni waási pósa aaí tuwésa sáwífa'-waasimo túwaandu íyapa'a ímba iyuwó Pórontafesa siyáawe.

³² Suwasá túwaandu un-kwáásísómbá miwítí imáyáa aupiri ésa fí'o-fi'on-aaí sésa tuwímbai sésa nóran-aaisafetaawa tatúwaandu uráumno-imayaa uwasá ³³ Yúndaa-waasi miwífínkémbá moóráwígon-awi'a Árékísandaamba túranka'a máánkówasa tuwímbai óraaka sésa emá aaí siyó suwaná miwí táái taraisónae séna ayáamba mósá tuwówasa ³⁴ awánomba Yúndaa-waasi úntafesa mimbórá-áái ayáátáaka'a tafísímai óraaka sésa Éfésási-

naopaken-kwaasi kentáási Átémísin-awi'a óraa'a wéiye siyáawe.

³⁵ Óraaka suwaná mindáópaken-oraal-waasigo aúfáimo agauwai tuwááwí éna séna Éfésási-waasiono. Seyaafá'nánkátá awánáúnda Átémísini amáán-damba kawáánéta fí'onka'ma'mai-ontambo wiyómpakemba marapá'ó kunkáin-ontamba kawáánúne. ³⁶ Mináái ímba kanaa'á taraisónááfo seyaafá aseré'a ímba sáwí'an-oro. ³⁷ Mindárai amáán-daumpakemba ímba umémbá ésarai kentáási maní'-íníntáfésarai ímba símai sáwí'a uráaya'a úwoi tí'mae'a maanká'á tiyáawe. ³⁸ Témítiriyasiye wení kísau-waasiye aaí simátinkanae sésamo ésa aaimó simátinkai-kanaa úwoi wéraiye.

Óraa'-waasi méraamba pósa aaí símai kawe'á uwátinkanaawe. ³⁹ Énifo kembiwímó fí'on-aaimo wéraina'o é'a seyaafá'-wáásímó túwaandu ompímbá símai kawe'á uwásuwanaawe. ⁴⁰ Kesáámó aafintáámó méraandasa káfé'o tiyáananasaamo Rómu-kamani-waasi tésamo tásisai ésasaamo nóin-aaiyakena tiyááomo síyata kesáámó senda-ááisá ímba wéraiye. ⁴¹ Aúfáimo agaún-kwaasigo simátimena túwaandu urón-kwaasi ti'mátuwowasa kóuraawe.

20

Póro Máséndoniyaa-marafa'e Kíríki-marafa'emo kuráin-aaí.

¹ Miwí táái tai'ówana Póro Ísuni aampa'ó kun-kwáásí táántowasa tuwaná miwítí imáyáa símai kawe'á uwátinkena séna Ísun-aaí aantemba maimái tirumpímbá máráaro séna énifo méwaro séna tiyuwéna Máséndoniyaa-marafa'a wémena ² mifá'á naaó'-nao'a wénena Ísuni aampa'ó kun-kwáásísáféna áfááraumai simátíma'maena núwasa tirunkó kawe'á úwana tiyuwéna Kíríki-marafa'a wémena ³ koména kaumbo-wiyómbá maisuwéna nompín-táómpimba Síriyaa-marafa'a kónae séna úwasa Yúnda-a-waasi wembó tufuwónae sumbá iséna ifátuwena Máséndoniyaa-marafa'a marapá'á kónaumne súwasa ⁴ maaráumai-waasi moóráwigo Périya-naopakewi Pírasin-ááninkon-awi'a Sópata úwana Tésáróníkaa-naopakendarai túwí'a Árísítakasiye Sékandasiye uyaná Tépi-naopakewin-awi'a Káyási úwana Ésiyaa-marafakendarai túwí'a Tíkíkaasiye Tárófímasiye uyaná Tímóti úwasa

úmai Póroe!a wésa ⁵ aifa'á Tóróasi-naopa!a komésa kentáásimu!a makówata ⁶ Yúndaa-waasimo ímbo intóráín-tantaa!wara-peretimo agáún-kanaamo tai'ónka!a Fírípái-naopakemba nompín-táómba ta'ótoreta iyáteta wémeta séfataase-no!waamba mindómpín-táómpimba kówaeta Tóróasi-naopa!a marapá kúwateta aifa'ó komésamo kentáásimu'o makón-kwaasiseta kométa

moórá-sondaasa maiyáumne.

*Yútíkásimba
íyáfasinankarain-aii.*

pukáimpinkembo

⁷ Sondaará'á Ísuntafeta ísámai tómbá néta aráá-tombo naandasáféta túwaandu uráawanana Póro aafáyáa kónae séna simátíma!maena nó!waan-afufuntambo iyúmba ⁸ afófumayaatanaan-daumpa!a méta sáwífa!-omba kúra!maketa méraawanana ⁹ moórá-ifokon-awi!a Yútíkási naan-afaapimbá imérowana Póro Ísun-aii simátíma!mae wéiyuwana Yútíkásimba aúgáfaa!a úwana aúnkwéna meminkákémbá tanaa féna marapá'á kuntufamúwasa kunkésa awánomba puwúwasa uwaná ¹⁰ Póro kuména kunkífaena tapéna awánéna séna ímba imáyáan-oro. Pukéna aúnaraiye simátimena ¹¹ mindáúmpá'á iyéna Ísuntafena ísámai tómbá tafámbai timúwasa nowaná Póro simátíma!mae wéiyuwana siyarówana tiyuwéna kúwasa ¹² puwúwanamo íyáfasinankon-kwaasigomba áí!maesa wení naaúmpa!a máankesa tirunkó kawé'á uráiyé.

Póro Máíritasi-naopa'o kuráin-aii.

13 Úwana Póro simásimenasa séna kembiwí nompín-táómpimba Ásosi-naopa'a wéwiya'a kemá marapá'á wéme'a Ásosi-naopakemba nompín-táómba ta'ótore'a iyáte'a konó súwata aifa'á kunkéta nompín-táómba ta'ótoreta iyáteta wémeta Ásosi-naopa'a kówánanasa
 14 Póro marapá'á wéména Ásosi-naopa'a kuréna nompín-táómba ta'ótorowata kóai'maeta wémeta Mítíríni-naopa'a kówaeta 15 siyarówata wémeta Káyosi-marafa'a kóyáákaawanana fenówata kówaeta aafáyáarata wémeta Sémósi-marafa'a kóyáákaawanana fenówata kówaeta aafáyáara'a wémeta Máiritasi-naopa'a kówánanasa 16 tómbá fáká'mai Maníkóntáfésa ísámai kaundánae sésamo túwaandu un-kánaá ampáánká'á tíne úwana Póro séna minúwóiyáámbá Yérúsaremu-naopa'a kuré'a mintánómbá komandánae séna nompín-táómpimba Éfésási-naopa'a kóyáákanaumpo Ésiyaa-marafa'a ímba ayáátááka'a ménaumne súwata Máiritasi-naopata kuráumne.

Póro Éfésásifaken-kwaasisafena méwaromo siyáin-aai.

17 Máiritasi-naopata kówánanasa Póro moóráwigomba ai'marówana Éfésási-naopa'a wéména Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi kosimátiména séna Póro wétaantaifo teró siyáiyé súwasa 18 tuwaná simátiména séna kesáái ísáaro. Kesí aifa-kánaá Ésiyaa-marafa'a kesé'a komé'a kemó ówánda suwánaraawe. 19 Yúndaa-waasi sínkamiyanesa suwaná sirunkó umbái tówa'a ímba imáyáa é'a Fasi'aénkóní kísau-waasigo

úne sé'a wenaísamaifimba mé'a wení kísau maiyáumne. ²⁰ Ímba aúpá'á tuwé'a seyaafá'-áái úwoi simátíme'a kembó túwa'nai í-áái túwaandu umpíné kentí naaúmpa'e simátíma'mae'o iyáunda é'a ísaraawe. ²¹ Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye áfááraumai simátíme sé'a sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á té'a Fasi'aénkó Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba oro simátíma'mae'a iyáumne. ²² Énifo Maníkóní Ufaen-ámútánkó Yérúsaremufa'a waaó simásímakaimba pó'a miyá ónaumne. Kesine'ó paápé índasafe'a ímbo isáúnda úwoi kúne. ²³ Seyaafá'-náópa'o kúnda Maníkóní Ufaen-ámútánkó óraaka simásimena séna umbai-tántáá'á uwánkesa ándáfa'a máankanaawemo simásímímba mindá aantemba ísaraumne. ²⁴ Sínkamiya'o púwóndara'a ímba káráwiyaumpo Fasi'aénkó Ísumo símakain-kísau maimái taí'ásuwanaumne. Maníkó úwoi súwa'nai in-áái ásé-aaí simátíma'mae'o iyúnda-kísau maimái taí'ásuwanaumne.

²⁵ Minkísáúmó maiyáunda kembiwífímbá wéne'a Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí simátímakaumpo ánaaembo é'a kembó ímbo suwánáiyamba ken-ísaraumne. ²⁶⁻²⁷ Ímbo inkaisówánda Maníkón-aaí seyaafá'-áái simátímakaunda pósa kembiwífínkémbó tuwímbaimo kesááimo ímbo isésamo Maníkómpá'ó ímbo tésamo ombá ímba kesí áwáugon-ifo kentí áwáugo ína'a miyá iyantafe'a mináái káfé'a óraaka simátímune. ²⁸ Maníkó ááninkomba ai'marówana kuména kumpuwéna wení naaesámbó méyánuwasukaimba Fasi'aénkóní waásin-oyo káráwiyoro. Maníkóní

Ufaen-ámútánkó kembá íyáfasintinkaraifo kentúwawaa'wara Fasi'aénkóní waásiya'wara'a kawel-úmai káráwiyoro. Sipisípiya'o káráwiyonten-úmai káráwiyoro. ²⁹ Áwáífiyaamo índa-iyamba téna sipisípi tafámaimo wáráántemba kemá kónasa waási tésa tasáwí'a ónááwe. ³⁰ Moórá-kanaa tínasa kembiwífinkémbá tuwímbai íyáfasinesa Ísuni aampa'ó kon-kwáásítí imáyáa tafisénae sésa karo'-áái síyasa tuwímbai érai'e sésa arááiwaenaawe. ³¹ Mindásafe'a káráwimai kawel'án-oro. Kaumbo-áátái kesé'a mére'a moórá-mora sirumbá uwátinke'a aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane aasiyaasi simátínkáfa'a iyáumne. Minááísáfé'a imáyáa

úmai kawel'án-oro.

³² Kawel'á íyana Maníkó káráwitinkamae iyína'a méraaro. Wenááigo fasi'átinkainiye. Wení waásimo kawel'ó uwátínkáántemba kembiwíwará'á kawel'á uwátinkainiye.

³³ Óntantafe'e unáánkwátóisafe'e

fí'owiti moparáwintáfé'e ímba súraniyamba úne. ³⁴ Kísau wémae'a minóntántámbá ímbo makáunda-tantaa'a méwémae'a kembó súwa'nai on-kwáásítí tóné unáánkwátóiyé maitimé'a úne. Miyámó ówánda é'a suwánaraawe. ³⁵ Fasi'aén-kísáúmó maéwánda suwánaraafo miyá é'a aamoisaén-kwáásí túwa'nai ónááwe. Fasi'aénkó Ísumo siyáin-aaí imáyáan-oro. Wemá séna wémaewi tirunkó kawel'á imbánifo tímatuwaawi tirunkó kaweté'a wéiye Ísu

siyáin-aaí Póro siyáiyé.

³⁶ Póro simásuwena kífaena minóráá'-wáásiyé Fasi'aénkómpá'á inai simásuwowasa ³⁷ seyaafá'-wáásí áfááran-ifi'a tésa Póromba tataparésa aaweyáá uwánkesa uwaná ³⁸ Póro séna ánaaembo é'a ímba suwánánááwe sún-aaisafena tirunkó umbai tówasa nompín-táómpimba múaukaawe.

21

Póro Yérúsaremufa'o kuráin-ai.

¹ Múauwowata minkwáásísáféta méwaro séta tiyuwéta nompín-táómpimba iyáteta arupise úmaisá wémeta Kósi-naopa'a kóyááketa wémeta kówaeta aafáyáara'a Rósi-naopa'a kóyááketa wémeta Pátaraa-naopa'a kuréta marapá'á kuméta ² awánááwándasa Fínisiyaa-marafa'o wínda-nompín-taomba wérowata mimpímbá iyáteta wémeta ³ Sáíparasi-marama siyáánaepa'a wérowata kóyááketa wémeta Síriyaa-marafa'o kówándasa Táyaa-naopa'a moparáwímbá mówétuwowata marapá'á kumówánasasa ⁴ Ísuni aampa'ó kuwái mérowata tuwánéta moóra-sondaa miwísé'a méraawanasasa sésa Maníkóní ámútanko simátímakain-ai Póromba simámesa sésa tufúwófo Yérúsaremufa'a ímba waaó simáma'mae iyúwata ⁵ miwísé'o méraawandakanaa tai'ówata mindáópa'a tuwéta kówánasasa minkwáásísómbá miwítí aare-iyámpóise'a sí'maesasa naaópa'a tuwésa uwi-nómpá'á kúmúwata kífaeta Maníkómpá'á inai simásuweta ówánasasa ⁶ kentáásáfésa énifo koró suwatá miwísáféta énifo méwataao simásuweta nompín-táómpimba iyátaawanasasa miwí kunuwerésa miwítí

naaópa'a iyáawe.

7 Miwítí naaópa'a iyúwata nompín-táómpimba Táyaa-naopata tuwéta Tórémesi-naopata marapá'ó kondasáféta Ísun-aaimo ísówi tuwánéta siyáánta timéta moórá-no'waamba miwísé'a waéta 8 iyáfasineta marapá'á wémeta Sísááriyaa-naopa'o kówándasa ááéma aantá-waasi afakaeté-waasi Ísuni kisaumo tímakowifinkemba moóráwígon-awi'a Fírípini naaúmpata iméraawanana wemá Ísun-aaimo simátimuwai mérowasa 9 éiyain-ayaamumba mésa ímba waií maiyésa úwoi mésa Maníkón-aii wésimatimesa tifowáe'a mérowata 10 tuwímbai-no'waamba mindáúmpátá waéwánanasa moóráwigo Maníkón-aaimo simátimuwain-awi'a Ákápáasi Yúndiyaa-marafakemba 11 kuména Póroni á'wáánkau kumbaiyéna wení aiyayaanka'a kárá'umai aiyowái'a úmai aráánamena séna Maníkóní Ufaen-ámútánkó séna maaná'wáánkáúgóní afowámó Yérúsaremufa'o iyínasamo ésa Yúndaa-waasi ta'óto'mai miyáumai kárá'uwankeša aí'maesa fí'onkaa-waasi mátimenaawe Maníkóní Ufaen-ámútánkó siyáíye Akápáasi kusúwata 12 iséta kesétaamo méron-kwaasise'a Pórontafeta séta Yérúsaremufa'a ímba iyuwó óraaka séwánanasa 13 Póro séna nóntafera ifi'á téra kae'-ímáyáá uwásínkááwanawa kesirunkó umbai wétaiyo. Yérúsaremufa'o iyónasamo kembó ta'ótoraiyamba ímba sáá'a wéíye. Fasi'aénkó Ísun-aii simátimudasafesamo sínkamonaesamo ésa úwoi sínkamonaawe Póro súwata 14 wenááisa

ímba kanaasá taraisónaumne séta ifátuweta séta Fasi'aénkóní imáyáara'a miyá ónááwe siyáumne.

15 Miyá simásuweta tuwímbai-no'waamba miwíséta waéta kentáásí moparáwimbá to'mayaa úmaeta mindáópala tuwéta Yérúsaremufa'a iyówánasasa 16 Sísááriyaafaken-kwaasi Ísuni aampa'ó kuwáí tuwímbai keséta Yérúsaremufa'a iyésa moóráwígon-awi'a Nésonini naaúmpata mósinkowana minkwáásígó Sáíparasi-marafaken-kwaasigo ayáátáaka'a Ísuni aampa'ó kúwai séna kesí naaúmpa'a méranaawe súwasa wení naaúmpata mósinkaraawe.

Póroe Yémisiye aaimó simátímakaayan-aai.

17 Mósinkesasa kentí naaópa'a kúmúwata Yérúsaremufa'a méraawanasasa Ísun-aaimo ísówi aamoí umpínkémbá siyówata 18 iwaéwándasa aafáyáara'a Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi Yémisi túwaandu uwátinkowasa méropata Póro sí'mae kúwata koméraawananasa 19 Póro ayáámba tíma'mai aaweyáá éna séna Maníkó ámakain-kisaumo fí'onkaa-waasifimbo maiyáin-aai seyaafá'-áái simátimuwasa 20 isésa Maníkón-áwí'a mósá marésa Fasi'aénkóntáfésa sésa kesí waásiyo. Sáwífa'-waasi Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba ésa Móseseni áamámba ímba tuwésa fasi'ámai isésamo méraamba é'a ísaraane. 21 Tuwímbai miwísáfésa sésa Póro fí'onkaa-waasiti naaó'-nao'a wénena Yúndaa-waasi mindáópaka'o méraan-kwaasi simátimena séna Móseseni áamámba ifátuwe'a kentí iyámpói túma ímba kárámai araénáemba uwátinke'a Yúndaa-waasiti aambá ímba arááiwaéro Póro

wésiye sewasá isésa ²² emó tiyáanda-aai isésa aaisambá wésefo ²³ simáméndantenta uwo. Maanká'á éiyain-kwaasi mésa Maníkómpá'á érai'-aai símakaamba po ²⁴ ewará'á miyán-uwo. Yúndaa-waasiti áamáamba ísámai kawé'ó í-tántáá'á e minéiyáin-kwáásítí pói'ó méyánuwatiyuwe áamáán-kawaa-waasi timé miwísé'á a'nóntáu kárásuwenasa awánésa Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmbó owí sésa emá Móseseni áamáamba isé méraanasa entáfésa karo'-áái simánkaraawe seró. ²⁵ Énifo fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmbó uráawisafeta ááéma moóra'-aai séta agaimaréta séta karo'-máníkóntáfésa imáyáa ésa pói'ó uwándaamba mimpói ímba naaró. Naaemá ímba naaró. Póimo tufú'newana wení naaemá ímbo kumínda úwoimo wéraina'a mimpói ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Ááéma mináái agaimaréta tukáumne suwaná Póro iséna ²⁶ aafáyáara'a minkwáásí tí'maena Yúndaa-waasiti áamáamba ísámai kawé'ó í-tántáá'á uwásuwena Póro óraa'-amaan-daumpa'a iyéna áamáán-kawaa-waasisafena séna afakaeté-no'waamba maisuwéta Yúndaa-waasiti áamáamba ísámai kawé'ó í-tántáá'á úmai taí'ásuweta moóra'-mora-waasi pói'a úmaeta Maníkómpá'á máamenaumne simátímakaiye.

Óraa'-amaan-daumpa'a Pórombo ta'ótokaan-aai.

²⁷ Simátimena mérowana mináfákáété-no'waamba tai'ówana Póro óraa'-amaan-daumpa'o iméromba tuwímbai Yúndaa-waasi Ésiyaa-marafakewi iawánésa Pórontafesa sáwí-aai simánkesa tufuwíyan-imayaa ésa ta'ótokesa

óraaka sésa ²⁸ Ísareri-waasi súwa'nai oro. Maankwáásígó naaó'-nao'a wénena Ísareri-waasisafena sáwí-aaí simátinkena Móseseni áamáamba símai sáwí'a uwánkena maanóráá'-ámáán-dámbá símai sáwí'a wéiye. Káfé'a fi'onkaa-waasi tí'maena maanóráá'-ámáán-dáúmpá'á Yúndaa-waasi aantembo iyón-daumpa'a mó'tinkaisana póna maankáwé'-námbá sáwí'a wéiye sumbá ²⁹ Éfésási-naopaken-kwaasigon-awi'a Tárófímasi Póroe'a Yérúsaremufa'a núwasa awánonka'a pósa imáyáa ésa Póro áí'maena óraa'-amaan-daumpa'a móankaraiye-imayaa karo'-imáyáá ésa mindásafesa mináái siyáawe.

³⁰ Mináái óraaka simátimuwasa mindáópaken-kwaasi mimbórafímbá tawiyésa Póromba tata'óto'mai áamáán-daumpakemba tafisímaesa máá'arifafa'a múra auwésa áamáán-dankoni ontá wimarésa ³¹ sáwífa'-waasi Póromba tufú'naafu'-uwaná moóráwigo Rómu-i-waasiti óraakomba isimámena séna Yérúsaremufa'a seyaafá'-wáásí wétiyaawe súwana ³² minúwóiyáán-úmai i-wáásiyé miwítí kawáá-wáásiyé tí'maena awaantanténa kuména waási túwaandu urómpimba tafákáraa'a úmaena kumúwasa i-wáásiyé miwítí óraakone tuwánésa tufuwémómba úwoi mérowana ³³ óraako Póromba tata'ótorena i-wáásísáféna séna kae'-ándásámbá kárá'oro simásuwena tísai ena séna maankwáási nááwa'iyó. We nóra uráiyó súwasa ³⁴ tuwímbai fi'o-fi'on-aaisafesa suwasá tuwímbai miyá suwasá uwaná óraako minááiígóní áwáu ímba iséna

i-wáásísáféna séna miwámbá áí'mae'a i-wáásítí naaúmpa'a iyóro súwasa ³⁵ áí'maesa ontafín-karááká'ó iyúmba tufuwónaesa untáfésa i-wáásí tiyáánka'a farámbaesa iyúwasa ³⁶ tínaaemba tirááiwa'mae iyésa tufuwíyana puwíno símaesa óraaka'a iyáawe.

Póromo simátímakain-ai.

³⁷ I-wáásí Póromba áí'maesa miwítí naaúmpa'a iyónae suwaná Póro miwítí óraakomba simámena séna moórá-ai simámenae súwana óraako séna Kíríki-waasi-taafinkemba wésempe ³⁸ emá ímba Ísípi-marafaken-kwaasi óne. Minkwáásígó Rómu-kamani-waasisafena aaisambá tiyéna sáwífa'-waasi 4,000 waasi símai tí'maena tiyái-tántáá'á maimaésa máásai-marafa'o kuráamba ímba wemá óne súwana ³⁹ Póro séna Yúndaa-waasi úne. Kesinó kembá Sírísíyaa-marafa'a Táásási-naopa'a óraa'-naopa'a masínkaraiye simásuwena séna moórá-ai simátimenae súwana ⁴⁰ óraako séna énifo miyán-owo súwana Póro ontará-karááká'á ména aseráiyantafena ayáámba mósá tuwéna séna kemó senda-áái isáaro súwasa aserówana Yúndaa-waasi-taafinkemba

Ípúru-taafinkemba simátímakaiye.

22

¹ Póro simátimena séna kesífárawaisai kesifoísáíyo maanááímó simásínkáámba anondáá sénaumpo isáaro séna ² Ípúru-taafinkemba súwasa miwí tááfinken-ai pósa isésa asékésa wenáái kawé'-úmai isówana Póro séna ³ kemá Yúndaa-waasi úne. Kesinó Sírísíyaa-marafa'a Táásási-naopa'a masinkówa'a

óraa'a é'a Yérúsaremufa'a Kámérierimo
 úpa'a taméraawanana kentáa síwá'náti
 áamámba fasi'ámai simásíma'maena iyáíye.
 Maanká'ó méraan-kwaasimo Maníkóntáfésamo
 fasi'ámai méraantemba Maníkón-aii fasi'ámai
 méta'otokaumne. ⁴ Ísuni aampa'ó kun-kwáási
 sáwí'a uwátinke'a tafisímae'a ándáfa'a aare-
 waaí mátinkaraumne. ⁵ Ááema aifa'-amáán-
 káwáágówé áamáán-oraal'-waasiye aúfái simésa
 Támásikasi-naopa'a Yúndaa-waasi maimaé
 mátimuwo suwa'á Ísuni aampa'ó kun-kwáási
 kotí'mae'a Yérúsaremufa ándáfa'a mátinkanae
 sé'a Támásikasi-naopa'a kuráumne. Ááémo
 mináúfáímó símakaan-kwaasi kotísai e'o é'a
 kentáfésa éraí'a siyé seró.

⁶ Énifo aampa'á wéme'a Támásikasi-naopa'a
 ewaa'á kówánana wááwái wiyómpakemba
 sama aafáyáuraan-tantaa'a tuwówana kuména
 sугáyáagaya úwa'a ⁷ marapá'á tanaa fááwánana
 aai'gó aantemba isááwánana sáántena séna Sóroo
 nóra séwa kembá sáwí'a óno súwa'a ⁸ emá
 nááwa sénó séwánana kemá Násaretifakewi Ísu
 únama sáwí'a wéuwasinkaane súwasa ⁹ kesé'lo
 méron-kwaasi sama awánésa simásimun-aii
 ímba kawel'-úmai ísówa'a ¹⁰ áísai e'a sé'a
 Fasi'aénkó kemá nóra ónaumno séwánana
 Fasi'aénkó séna iyáfasine Támásikasi-naopa'a
 winaná moóráwigo Maníkómó embó ámakain-
 kisau-aii simámino súwana ¹¹ ságo sугáyáagaya
 úwa'a ímba awánaáwánasa kesé'lo nún-kwaasi
 siyáán-to'maesa Támásikasi-naopa'a kuráawe.

¹² Kuwaná moóráwigoon-awi'a Ánánáyasi

Maníkón-aaisafena fasi'ámai ména kentáási
 áamámba isówasa Yúndaa-waasi Támásikasi-
 naopakewi wenáwí'o mósá márówi ¹³ kempá'á
 téna ewaa'á taména séna Sóroo kesí waásiyo.
 Aneka'á kawe'-úmai aúramba awánáinone
 súwa'a minúwóiyáámbá súramba awánamai
 kawe'á ówánana ¹⁴ séna kentáá síwá'nási
 Fasi'aénkó embó iyáfasinankaintafe wení imáyáa
 arááiwáinone. Wení kawe-kísáú-wáási awané
 wenáái iséma ónda po wenáái arááiwáinone.
¹⁵ Awánáánda-tantaa'e isáándawe seyaafá'-wáási
 simátíma'mae nínone. ¹⁶ Ímba úwoimo máinda
 iyáfasine Fasi'aénkó Ísumba áántenana ení sáwí-
 imayaa maiyauwáína Ísuntafe ísámai nombá
 mauwó Anánáyasi simásimuwa'a miyá uráumne.

¹⁷ Miyá é'a kouweré'a Yérúsaremufa tamé'a

óraa'-amaan-daumpa'a Maníkómpá'á
 inái wése'a kaainkáámbá awánáawánana
¹⁸ Fasi'aénkó simásimena séna Yérúsaremufa'o
 méraan-kwaasi kesáái simátímínasa ímba
 kawe'-úmai isánááfo minúwóiyáámbá
 iyáfasine maanká'á tuwaaó Fasi'aénkó súwa'a
¹⁹ Fasi'aénkóo áamáán-daumpimpa'a wéne'a
 enááisafesa timankúnkúmbo on-kwáási
 ta'óto'mai tínkambai tafisímae'a ándáfa'o
 mátiyukaunda é'a suwánaraawe. ²⁰ Sitífeni
 enááimo simátímakaiwaimba tufúnka'a kemá
 mé'a sirunkó kawe'á úwa'a tufún-kwaasiti
 paákákén-únánkwátóiya'a káráwiyaawanasa
 tufúwana pukáiyé séwánana ²¹ Fasi'aénkó séna
 ai'maráana iyáfasine némpa'a fí'onkaa-waasi
 kesáái simátíma'mae núwo

Fasi'aénkó siyáiyé Póro siyáiyé.

22 Póro súwasa ánaaembo sún-aaisafesa aaisambá sésa óraaka'-oraaka'a sésa tufuwíyana puwíno. Miyán-kwáásí ímba maambáráfá'á mérainiye 23 óraaka'-oraaka'a sésa miwítí unáánkwátóí faúkésa oférófé ésa ofaí káúresa óipa'a tuwésa uwaná 24 Rómu-oraako

i-wáásísáféna séna áí'mae'a kentí naaúmpa'a íyóro súwasa miyá uwaná séna Póromba áwiyonku'-newana Yúndaa-waasi-taaigoni áwáu sínata ísáano súwasa 25 Póromba ándásamba kárá'uwankea áwiyonku'-nánae sésa uwaná i-wáásítí kawáágó mérowana Póro wentáféna séna kemá Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáundawi úmpo ímbo sísaí ombá aaifimbó maisinkésamo súwiyonku'-nánae-imayaamo ombá amáámba taraisésa uwófí'a ónááfo ímba úwoi súwiyonku'-nánááwe Póro súwana 26 iséna wení óraakomba kosimáména séna minkwáásígó Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáiwaimban-ifo nóra ónaumno súwana 27 óraako iséna Pórompa'a téna séna Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáano súwana ewé súwana 28 óraako séna kemá óraa'-ontamba tuwé'a mináúfái-wándáái maimái tokáumne súwana Póro séna kesifo tokáimba pó'a kewará'á úwoi tokáumne súwasa 29 áwiyonku'-nánaemo sun-kwáásí mináái iséna némpa'a kuwaná óraakowara'a áátaféna éna séna Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáiwaimbo kárá'umankaunda sáwí'a úne séna áátaféna uráíye.

Póromba áí'maena amáán-oraal-waasifa'o kuráin-ai.

30 Áátaféna éna aafáyáara'a óraako séna Yúndaa-waasi Pórombo simánkáán-aaigoni áwáu síya'a isánae séna óraa'-amaan-kisau-waasiye

ámáán-oraa'-waasisafena séna túwaandu oro séna i-wáásísáféna Póro ayáámpinken-anda faútúwáaro súwasa faútúwówana áí'maena túwaandu urónka'a máánkaraiye.

23

¹ Máankowana Póro ámáán-oraa'-waasi káá'a túfifaena séna kesí waásisono. Kemá ááéwara káfé'wara'a Maníkón-aúranka'a kawé'-úmai mé'a moórá-tantaa'a sirunkó ímba umbái wétaiye súwana ² aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Ánánáyasi wemá Póroni ewaa'ó mérowisafena séna ói'a turaráaro súwasa miyá uwaná ³ Póro wentáféna séna empímbá sáwí-imayaa wéraimba póna Maníkó embá tufuwíniye. Emá méma ímá'yáa éma ámáamba arááiwa'mai aafimbá ankáúmne sémpo minámáambá taraisé ói'a turaráaro sénasa sói'o turaráámba ámáamba taraisóne Póro súwasa ⁴ wení ewaa'ó mérowi sésa Maníkóní aifa'-ámáán-káwáágómbá símai sáwí'a wéuwankaane suwaná ⁵ Póro séna aifa'-ámáán-káwáágó iyémó sewa'ó isékaa ímba mináái súsino. Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna kentí waásiya'o káráwiyewi ímba símai sáwí'a uwánkáaro agaimaréna siyáimba isa'á sáwí'a úne Póro siyáiyé.

⁶ Póro simásuwena ámáán-oraa'-waasi tuwánéna ímá'yáa éna tuwímbai Sátúsi-amaamba sésa púwómpinkemba ímba íyáfasinanaawe-aaí sen-kwáásí owasá tuwímbai ámáán-kawaa-waasi owé-ímá'yáá éna óraaka séna kesí waásisono. Kesifomá ámáán-kawaa-waasigo éna kembó masínkaraimba kemá ámáán-kawaa-waasi úne. Maníkó pukén-kwaasi íyáfasintinkainiyemo

siyáunda-aaisafe'a káfé'a aaifimbá maisínkááwe Póro simátimuwasa ⁷ isésa áamáán-kawaa-waasi Sátúsi-amaambo sun-kwáásí keiyái aaisambá símai tuwínkaa'-uráawe. ⁸ Sátúsi-amaambo sun-kwáásí Maníkó pukén-kwaasimo iyáfasintinkainda-aaisafesa karo'-ááín-iyé sésa Maníkóní kísau-waasi wiyómpakewi ímba méraawe sésa waási timambá ímba wéraiye suwasá áamáán-kawaa-waasi sésa Maníkó pukén-kwaasi iyáfasintinkainiye. Maníkóní wiyómpaken-kísau-waasi méraawe. Waási timambá wéraiye suwasá minááísáfésa tuwínkaa'-ésa ⁹ aaisambá sésa áamáán-kawaa-waasifinkemba áamáambo sun-kwáásí iyáfasinesa óraaka sésa kesáámó awánáúndasa Póro ímba sáwí'a wéifo Maníkóní kísau-waasigowa wembá simámakai moóráwigo wiyómpakewiya wembá simámakaiyo. Ínta isáúmne suwasá ¹⁰ aaisambá óraaka'-óraaka'a siyáawe.

Aaisambá óraaka'a suwaná i-wáásítí óraako séna Póromba aaisambá aéesa tafisíyapa'a aiyayaamba tawiyófainifo i-wáásísáféna séna waásiti afufumpimbá komé'a koái'mae'a kentí naaúmpa'a iyóro súwasa miwítí naaúmpa'a móankaraawe.

¹¹ Móankowana mindó'wáámbá Fasi'aénkó Póroni ewaa'á kumbaéna séna fasi'ámai mé kentáfé Yérúsaremufa'a simátímakaantemba Rómu-naopa'a kosimátiminone Fasi'aénkó siyáiyé.

Póromba tufuwíyan-aaimo siyáan-ai.

¹² Súwasa aafáyáara'a Yúndaa-waasi tuwímbai túwaandu ésa Póromba tufuwíyan-ai sésa tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo

tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumnemo óraaka'o ¹³ sun-kwáásí kae'-wáái-wáásí mésa sésa ¹⁴ óraa'-amaan-kisau-waasiye óraa'-waasiye kosimátimesa sésa túwaandu éta óraaka séta Póromba tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumne. ¹⁵ Miyáumai ámáán-óraa'-waasiye Rómu-oraakontafe'a karo'á kosimáme sé'a Póromba áí'mae kempátá tinatá áísai úmai minááígóní áwáusa isánae sewé kosimáme'a seró. Mináái isésamo aampa'ó áí'maesamo tíyata tufuwónáísaiye siyáawe.

¹⁶ Suwaná Póroni ámánaakon-ááninko tufuwíyan-aaimo sumbá iséna awaantanténa i-wáásítí naaúmpa'a iyéna Póromba mináái isimámuwana ¹⁷ iséna i-wáásítí kawáágómbá áántena séna miwámbá áí'mae óraakompa'a winaná moórá-ai kosimámimo súwana ¹⁸ áí'maena óraakompa'a wéna séna ándáfa'o imérain-kwasigon-awi'a Póro sáántena séna minifó'á áí'mae óraakompa'a winaná moórá-ai simámimo sisa'á empá'á áí'mae túne súwana ¹⁹ óraako miwámbá ayáán-to'maena ímbo waásimo méron-aempa'a ánkarena áísai ena séna nóran-aaiya'iyó sina'á isáano súwana ²⁰ miwá simáména séna Yúndaa-óraa'-waasiye ámáán-óraa'-waasiye moórá-ai sésa aafáyáara'a empá'á iyésa karo'á isésa Póromba áí'mae kempátá kumínata áísai úmai minááígóní áwáusa isánae karo'á isenááwe. ²¹ Miwí táái ímba isaaó. Kae'-wáái-wáásí óraaka sésa Póromba tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumne sésa aúpá'á

aampa'á káráwiyesa miwí tááisafe ewé sínono sésa káráwiyaaawe. Mindásafe miwí táái ímba isaaó. Minífókó óraakomba miyá simámuwana ²² iséna séna simásimenda-aaí ímba fí'on-kwaasi simátíme óraakomba simámakauwne ímba siyó séna ai'mákaiye.

Póromba áí'maesa óraakompa'o kunkáan-aaí.

²³⁻²⁴ Minífókómbá ai'maréna i-wáásítí kawáágónkái táántowasarai tuyaná séna káfé'-no'waamba Póromba áí'maekai Sísááryaa-naopa'o kámáni-oraakompa'a múauwaakaiyo. Sáwífa'-i-waasi 200 i-waasi to'mayaa iyasa tuwímbai-waasi ósifinka'o nón-kwaasi 70 waasi to'mayaa iyasa sáwífa'a 200 waasi paepáé'o tokáan-kwaasi to'mayaa íya'a Pórombo ayáá'maenamo wínda-osi to'mayaa uwánke'a káfé'-no'waamba Póromba kawé'-úmai káráwimai áí'mae'a kámáni-oraakon-awí'a Fírikísimpa'a múauwaaro séna ²⁵ aúfái agaéna maará simámena séna ²⁶ kentáásí óraa'-waasi Fírikísiyo isaaó. Kemá Kóróndiyasi-Rísíyaasi kári'-aaí simámenaumpo isaaó. Kawé'-úmaiya méraano. ²⁷ Yúndaa-waasi minkwáásígón-áwí'a Póromba ta'ótokesa tufuwíyanesa owa'á Rómu-waasiti aúfáimo tokáin-kwaasigo isa'á isé'a Yúndaa-waasi tiyáámpinkemba tafisímai kesí i-wáásí tiyáámpimba tinkáúnasa áí'maesa migowé. ²⁸ Minkwáásígómbó simánkén-aaí isánae sé'a áí'mae'a miwítí óraa'-waasifa'a kunkáumne. ²⁹ Ímba sáwí'a uráifo miwítí amáán-aaigomo intáfésa simánkaraawe. Kemó ándáfa'o auwé'o tufúwónanamo puwínda ímba moórátantaa'a uráíye. ³⁰ Yúndaa-waasi tuwímbai

tufuwíyan-aaí sewa'á isé'a empá'á ai'máráanasa áí'maesa kumónááwe. Wembó simánkaraan-kwaasisafe'a simátíme sé'a wembó aafimbó maénkáán-aaí enaúranka'a símai kawel'án-oro. Mináúfáífimbá agaimaréna siyáíye.

³¹ Agaimaréna súwasa i-wáásí simátimuntemba miyá ésa mindó'wáámbá Póromba áí'maesa wémesa Ántípátirisi-naopa'a kunkwaésa ³² aafáyáara'a i-wáásí marapá'ó kun-kwáásí kunuwerésa miwítí naaópa'a iyúwasa ósifimbo nún-kwaasi Póromba áí'maesa ³³ wémesa Sísááriyaa-naopa'a ósifinkemba marapá'á kumbaésa mináúfái óraakomba múamesa Póromba aúranka'a múankowana ³⁴ mináúfái toráumai iséna Pórontafena séna emá náám-barafaken-kwaasiya'ono súwana Póro séna kemá Sírísíyaa-marafaken-kwaasi úne súwana iséna ³⁵ éniyo aaimó simánkaraan-kwaasi kumíya'a isánaumne séna wení waásisafena séna Érotimo uráin-daumpa máánkare'a kawel-úmai káráwiyoro súwasa miyá uráawe.

24

Yúndaa-waasi Pórombo simánkaraan-aaí.

¹ Káráwiyuwasa séfataase-no'waamba waésa aifa'-amáán-káwáágón-áwí'a Ánánáyasiye óraa'-waasiye Póromba aaimó simánkénesa Sísááriyaa-naopa'a Fíríkísimpa'o kúmúmba moóráwigo amáámba kawel-úmaimo isón-kwaasigon-awí'a Tétárasí wesé'a Fíríkísimpa'a kumbésa ² Póromba áántowana túwana Tétárasí aaí simánkena óraakomba símai arumbá faiyaréna séna kentáásí

óraakoo kawel'-ímáyááwára'-wáásí po kawel'-úmai káráwiyonata ayáátáaka'a aáno úmáisá méraumne. Ení imáyáafinkemba kawel'-úmai súwa'nai ónata maé'éúndasaaniye. ³ Kesáá naaó'-nao'o méraunda-waasisa aasiyaasi-kánáá entáféta aamoisá wéune. ⁴ Ímba ayáátáa'-aai sénaumpo embá awesaraí ifáínifo ampáán-áái sénaumpo usúká'mai isaaó. ⁵ Maankwáásígó aoisaambá wimái seyaafá'-máráfá'á wénena Yúndaa-waasi símai tirumbá faiyaráísasa Násaretifakewini aampa'á arááiwaesa owaná miyámó on-kwáásítí aifarááwí éna miyá wéiye. ⁶ Miyá éna fi'onkaa-waasi áí'maena óraa'-amaan-daumpa'a móankaraisana ména sáwí'o uráintafeta maankwáásísá ta'ótoketa kentáásí amáán-óraa'-waasifa'a aai simánkanæ únansa ⁷ i-wáásítí óraakon-awi'a Rísíya kuména kusínkambaisa siyáámpinkemba Póromba kunáí'maena iména ⁸ simásimenasa séna empá'á másenááwe sisatá wégumune. Maankwáásígómbó áísai inanamó éna aafimbó maénkaraunda-aai wemá sína seyaafá'-áái isaaó Tétárasí súwasa ⁹ Yúndaa-waasi wembá áwa'nai esa minááímó simbá érai'-aai siyé siyáawe.

Póro Fíríkísimbo mósímaamakain-aai.

¹⁰ Suwaná kámáni-óraako aúwáámé'a éna Pórontafena e siyó súwana Póro séna emó káráwiyonda ayáátáaka'a aatái maisu'maé iyáanda pó'a enaúranka'a anondáá ke aaimó sendasáféna sirunkó aamoí wéiye. ¹¹ Maníkóntáfé'a imáyáa é'a wenáwí'o mósá maráúndasafe'a Yérúsaremufa imé'a siyáánkai úmai kae'-nó'wáámbá taí'áraifo tuwímbaimo

tísai inasá érai'a siyé sénááwe. ¹² Óraa'-amaan-daumpa'e kári'-amaan-daumpimpa'e máápa'e ímba aaisankáámbá sé'a ímba waási símai tiyáí-ááímó siyáunda Yúndaa-waasi suwánaraawe. ¹³ Kembó simásínkáámba karo'á sefó minááígóní áwáu ímba wéraiye. ¹⁴ Afora'á ke simámenaumne. Ísuni aampa'á wéwe'a kentáá síwá'náti Maníkón-ímáyáá é'a áwí'a mósá maráúnasa Ísuni aantafésa maankwáásísómbá sésa karo'-ámbán-iye wésewe. Móseseni áamámba isé'a Maníkón-aaimo simátimakowi agaimakáan-aai isé'a érai'e sune. ¹⁵ Miwí sésa Maníkó seyaafá'nánká sáwí-waasiye kawé'-wáásíyé pukémpinkemba íyáfasintinkainiye sésamo amu'maráántemba kemá miyá wéune. ¹⁶ Mindásafe'a kesí imáyáafimba sáwí'an-ifo sé'a Maníkón-aúranka'e waási túranka'e kawé'-úmai méraumne.

¹⁷ Énifo fí'o-fi'om-barafa'a wéne'a tuwímbai-aatai maisuwé'a Yérúsaremufa'a kesí waási ímbo tómbó makáan-kwaasi óntamba timé'a Maníkóntáfé'a ísámai póí'o ondasáfé'a iyáumne. ¹⁸ Minkísáú wémae'a Yúndaa-waasiti áamámba ísámai kawé'ó í-tántáá'á uwásuwe'a Maníkóntáfé'a ísámai póí'o ondasáfé'a óraa'-amaan-daumpa'a iméraawanasa kempá'á sáwífa'-waasi ímba taméresa aaimó símae kumbá Yúndaa-waasi suwánowasa ¹⁹ tuwímbai Yúndaa-waasi Ésiyaa-marafaken-kwaasi mésa suwánaraawe. Sáwí'o uráanasamo suwánaresa enaúranka'a simásínkáaro. ²⁰ Ámáán-oraal-waasifa'o méraawandara'o sáwí'o uráanasamo suwánaresaraa moórá-aai aantemba sewisinó. Moórá-aai aantembo

senkakaá isáásino. ²¹ Ámáán-oraa'-waasifa'lo méraawandara'a óraaka sé'a Maníkó pukén-kwaasimo íyáfasintinkainiyemo siyáunda-aaisafesa káfé'a aafimbá maisínkááwe séwánasa kemó siyáunda-aaisafesa simásínkááwe

Póro siyáíye.

²² Súwana Fíríkisi Ísuni aampa'ó kun-áái é'a ísarena séna i-wáásítí óraakon-awi'a Rísíya kumína'a maanáái ísámai kawé'a ónáífo koró simásuwena ²³ Póromba káráwiyowintafena séna ándáfa'a kawé'-úmai káráwiye ímba aiyayaanka'lo kárá'umarenda ímbo wemó makáinda-tantaa'a wení waásimo áwa'nai ónae siyamo e úwoi ewé sinasá áwa'nai oro

Fíríkisi siyáíye.

*Póro Fíríkisinte Túrúsíraante'lo simátimakin-
aai.*

²⁴ Fíríkisi simásuwena ména tuwímbaikanaa maisuwéna awaainímbá Yúndaaininkon-awi'a Túrúsíraamba áí'maena taména Póromba áántowana téna séna Ísu Káráisitinaaisafesa timankúnkumbo un-ááígóní áwáu simátimuwasarai ísóyana ²⁵ Póro kawé'-ááígóní áwáu séna miwí túra'lo káráwiyiyan-aai séna Maníkó waásimo méraawini áwáumo tísai índa-aai súwana Fíríkisi áá'a úwana séna éniwo waaó. Ánaaemba ímbo kísauomo wéraindara'a áántanaiye séna ²⁶ imáyáa éna Póro ándáfa'a méyán-onaná faúsinkainkwae séna óntamba simína'a faú'ankanae-imayaa éna mindásafena aasiyaasi-kánáá Póromba áántowana túwasarai aai símaesarai iyáaye.

27 Aaí símae íyúyana kae'-áátái maisuwéna moóráwígon-awí'a Pósíyasi-Fésítasi Fíríkísín-anonnda kámáni-kisau íyámainda ampáámbá úwana Fíríkísi Yúndaa-waasi tirunkó kawé'á ínkwaé séna Póromba ímba faú'ánkaraifo úwoi ándáfa'a méraiye.

25

*Póro aifa-káwáágómpá'á kónaumnemo siyáin-
aai.*

¹ Póro ándáfa'a mérowana Fésítasi mináémpá'á Sísááriyaa-naopa'a taména kaumbo-nó'wáámbó tawaúmba minkákémbá Yérúsaremufa'a ímérowasa ² Yúndaa-oraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye wempá'á tésa sésa Pórombo simánkaraundantenta anekató simánkanae sésa ³ súwa'nai esa Póromba kuai'márénana Yérúsaremufa'a iyíno. Minááímó sumbá tuwímbai aampa'á káráwiyesa tufíyan-imayaa ésa mináái suwaná ⁴ Fésítasi séna Póro Sísááriyaa-naopa ándáfa'a méraiye. Kemá ampáánká'á kumónaumpo ⁵ kempínkémbá óraa'-waasi kesé'a kumésa Póro sáwí'lo uráinda-aai síya'a ísáano simásuwena Fésítasi ⁶ afakaumboé-no'waana'i siyáánkai-no'waana'iyo waéna Sísááriyaa-naopa'a kumbéna aafáyáara'a aaimó ísón-daumpa'a iména Póromba koái'mae teró súwasa koái'maesá tuwasá ⁷ Yúndaa-waasi Yérúsaremufakembo kúmúwai Póromba úkúresa mésa áuíyain-aai simánkówana ⁸ Póro miwí táái anondáá simátiména séna kemá ímba Yúndaa-waasiti áamámba taráíye'a óraa'-amaandamba ímba sáwí'a é'a Rómu-kamani-waasiti áamámba ímba taráíyaumne Póro súwana

⁹ Fésítasi Yúndaa-waasi tirunkó kawel'á ínkwaé séna Póromba áisai ena séna Yérúsaremufara íyínara simánkaraan-aaí ísámai kawel'á ónaumno súwana ¹⁰ Póro séna ímbaniye. Rómu-kamani-aifa-kawaagoni waási ómpo kesáái ísámai kawel'án-uwo. Yúndaa-waasiti áamáamba ímbo taráiyaunda é'a suwánaraane. ¹¹ Áamáambo taráíye'o sáwí'o úndarakaa tufuwónaemo sembá ímbo a'áo súsino. Úwoi sínkamowisino. Simásínkáán-aaí ímbo érai'-aaí pó'a ímbo iyónaumpo Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái ísámai kawel'á íniye Póro súwana ¹² Fésítasi iséna wení kawel'-ímáyááwará'-wáásiyé aaí simásuwena Pórontafena séna Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónae sénda pó'a ai'maráana wínone Fésítasi siyáíye.

Póro Ágírípaante Pénáisinte'o simátímakain-aaí.

¹³ Fésítasi simásuwena mérowana ánaaemba moóráwigo Yúndaa-oraa'-waasigon-awi'a Ágírípa úwana ámanaankon-awi'a Pénáisiye'a mindárai Sísáaríyaa-naopa'a kumésarai Fésítasi kámáni-kawaa-kisau maiyóntafesarai wempá'á kumésarai ayáámba amésarai ¹⁴ tuwímbai-no'waamba wáúyana Fésítasi Ágírípaamba Póron-aaí simámena séna Fíríkisi moóráwigomba ímbo faúl'ánkáimba úwoi ándáfa'a ánkáísana méraiye. ¹⁵ Yérúsaremufa'o iméraawandara'a Yúndaa-waasiti óraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye kempá'á tésa wembó simánkaraan-aaí sésa tufuwó suwa'á ¹⁶ simátíme sé'a Rómu-waasi ímbo úwoisa tínkamonaumne. Aoisankwára'-wáásímó

éna wemá aaimó simánkéwise'a mérainata éfo simánkén-aaí anondáá siyómó senaná síníye. Rómu-waasiti áwáuma miyán-iyé. Simátimewanasa ¹⁷ kúmúwa'a ímba úwoi maéwánda aafáyáara'a aaimó sen-dáúmpá'á imé'a Póromba áántaawanasa áí'mae iyúwasa ¹⁸ wembó simánkaraan-kwaasi iyáfasinowa'a sáwí'o uráinda-aaí sénááwe-imayaa ówánasa ¹⁹ kentáái aantemba sésa moóráwigon-awi'a Ísu pukáiwaintafesa sésa Póro séna wemá iyáfasinena úwoi méraiye siyáin-aaísafesa aaisambá siyáawe. ²⁰ Kemá sé'a nóraumaiya minááígóní áwáu isánaumno sé'a Póromba áísai e'a sé'a Yérúsaremufera iyínara simánkaraan-aaí isámai kawé'á ónaumno séwánana ²¹ Póro séna ímbaniye. Ándáfa'a méraunasa káráwiyaamba pó'a Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái isámai kawé'á íníye súwa'a káráwiyaan-kwaasisafe sé'a káráwimai kawé'á uréwana aambá paápé ina'a ai'maráanana wíníye siyáumne ²² Fésítasi súwana Ágírípa séna miwán-áái isánae súwana séna énifo aafáyáa isaaó Fésítasi siyáíye.

²³ Úwasarai Ágírípaae Pénáisiye waiyóyamba aafáyáara'a iyáfasinesarai kawé'-únánkwátói úmaesarai i-wáásítí óraa'-waasiye mindáópaken-ora'-waasiye aáno úmai iyúyasa seyaafá'nánká tuwánowasarai aaimó sí-náúmpá'á iyúyana Fésítasi Póromba áántowasa áí'mae iyúwana ²⁴ Fésítasi séna óraako Ágírípaae'o méraan-kwaasiye isáaro. Yérúsaremu-naopakewiye maafákéwiyé Yúndaa-waasi aaimó

maankwáásímó simánkaraamba awánaaro. Tufuwíyana puwínomo óraaka'o símae'o iyáamba²⁵ saafá úmae'o iyúnda ímba sáwí'a uráifo ímba puwíníye. Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónaumne siyáintafe'a ai'maráanana wínda²⁶ kemó aúfái agaimáímo áménda ímba wéraiye. Mindásafe maaméeraan-kwaasifimba Ágírípaan-aúranka'a máankaunda po wemó sínda-aaí isé simásímína'a aúfái agaénaumne.²⁷ Ándáfa'o mérain-kwaasi úwoimo ai'maré'o simánkaraan-aaimo ímbo aúfáifimbo agaimáímo áménda uwófí'a ónaumne Fésítasi siyáíye.

26

Póro anondáámo simátímakain-aaí.

¹ Súwana Ágírípa Pórontafena séna éniyo simánkaraan-aaí anondáá simátimiyo súwana Póro ayáamba mósá tuwéna simánkaron-aaigomba anondáámo síndasafena séna² kentáásí óraako Ágírípaaó Yúndaa-waasi simásínkaraan-aaí enaúranka'a anondáámo sendasáféna sirunkó aamoí wéíye.³ Yúndaa-waasiti áwáuwara áamáankwara'la kawé'-úmai isáándasafena sirunkó kawé'á intáféna ímba suwesaraí iyé sé kesáái kawé'-úmai isáínone.⁴ Kemá iyámpóiyakemba kesí Yúndaa-waasifimba mé'la Yérúsaremufa'la komé'la kemó ówándawini áwáu Yúndaa-waasi seyaafá'á suwánaraawe.⁵ Ámáán-kawaa-waasiti aampa'á arupíse úmae kuráumne. Ámáán-kawaa-waasi Maníkón-ímáyáásá éta fasi'aén-ámpátá arááiwaeta minámpá'á arupíse úmae kuráumne. Yúndaa-waasi ayáátááka suwánaraamba pósa

sésáinasamo ésa kentáfésa érai'a siyé sénááwe.
⁶ Naaófá'á Maníkó kentáá síwá'násafena érai'-aai simátímakomba paápé índasafe'a amu'makáumnemo siyáunda-aaisafesa aafimbá maisínkaraawe. ⁷ Kentáá síwá'ná sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba Yúndaa-waasi aafáyáara'e fénáímpinka'e nó'waane Maníkón-ímáyáá mósá marésa minéráí'-áái amu'maráantemba miyámó úndasafesa aafimbá maisínkaraawe. ⁸ Yúndaa-waasiono. Maníkó waási pukémpinkemba kanaa'ó iyáfasintinkainda-aaisafe'a nóra isará ímba érai'e wéseo.

⁹ Ááéma kemá imáyáa é'a Ísu Násaretifakewini aampa'ó kuwái sáwí'o uwátínkáanda-imayaa uráumne. ¹⁰ Yérúsaremufa'a miyá ówánana óraa'-amaan-kisau-waasi si'márówa'a Maníkóní waási sáwífa'nanka tí'mai ándáfa'a tínkááwánasa tínkamiyasa púwóro sumbá kewará'á miyán-oro siyáumne. ¹¹ Aasiyaasi-kánáá áamándaumpimpa'a wéne'a Ísun-aaí símai sáwí'a íwae sé'a tínkambae iyáumne. Sirunkó ika fówa'a némpa'-naopa'wara'a wéne'a tínkambae kuráumne.

¹² Óraako Ágírípaa mindásafesa óraa'-amaan-kisau-waasi aúfái agaimái simúwa'a Támásikasi-naopa'a maimaé'o kówanda ¹³ wááwái sama aafaúgóní sáwara'o iyáákaro-sama tuwówana wiyómpakemba kuména kesinepakéné kesé'o kun-kwáásí tinepakéné sán-kówata ¹⁴ marapátá tanaa fááwánanasa aaigó aantemba súwa'a isááwánana simásimena Yúndaa-waasi-taafinkemba séna Sóroo nóra séwa kembá

sáwí'a wéono. Póimo ándámo wímakaawanamo ayáámbo nararáintemba emá miyá wéone súwa'a
 15 Fasi'aénkóo nááwa'ono séwánana Fasi'aénkó séna kembá Ísumba sáwí'o wéuwasinkaandawi úne. 16 Íyáfasinaao. Kesí kísau maínkwae sé'a íyáfasinanke'a enauranka'o paápé únda káfé'o suwánáandarakemba aráánáménda-aai simátíma'mae iyínone. 17 Ai'maráana Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye simátímínasa tuwímbai aaisambó aíya'a miwí tiyáámpinkemba aiyánaumne. 18 Simátímínasa kumeu'ó índa-ampa'a ifátuwesa sámó káínda-ampa'a teró. Waántáwankoni fasi'aémbá tuwésa Maníkóní fasi'aémbá tamáéro. Simátímínasa kesááisafesa tímankúnkúmba íya'a miwítí sáwí-imayaa maitiyuwé'a Maníkóndé-i'o uwátínkaraunda-waasifimba mótkáano Ísu simásímakaiye.

19 Óraako Ágírípaa wiyómpakembo simásímakain-aai ímbo tuwáúnda úwoi miyá wéune. 20 Aifa'á Támásikasi-naopa simátíme'a ánaaemba Yérúsaremufa simátíme'a minkákémbá Yúndaa-waasiti marafá simátíme'a fí'onkaa-waasiti marafá simátíme sé'a kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá té'a kawe-kísáú maíyasa tuwánésa sésa Maníkómpá'ó tiyáawin-owe síwae sé'a simátíma'mae'a kuráumne. 21 Mindásafe'a óraa'-amaan-daumpa méraawandara'a Yúndaa-waasi kembá ta'ótokesa sinkamonae siyáambanifo 22 Maníkó súwa'nai úmaena káfé'wara'a íyísa'a maanká'á mé'a óraa'-waasiye úwoi-waasiye kesáái simátíme'a Maníkón-aaimo simátímakowi agaimakáan-aai Mósesé agaimakáin-aai simátímunda-

aai mimbórá-áái wésimatimune. ²³ Maará siyáawe. Maníkómó iyáfasinankaiwaintafesa agaimarésa sésa áí'lo índa-i'a iyana aifarááwí pukáimpinkemba iyáfasinankainda-aai agaimakáamba pósa Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye pukáimpinkembo iyáfasinkain-aai isésa sámó kain-ámpá'á wíwae sésa agaimarésamo siyáan-aai kemá wésimatimune Póro siyáiyé.

²⁴ Pórombo simánkaraan-aai anondáá simátimuwana Fésítasi óraaka séna Póroo uwóí'a wéone. Aúfáifinkemba sáwífa'-imayaa uwáitái'-uráanana ení imáyáago embá uwóí'a wéiye Fésítasi súwana ²⁵ Póro séna óraakoo ímba uwóí'a úmpo súnnda-aai érai'-aai arupíse-aainiye. ²⁶ Súnnda-tanta'a ímba aúpá'á uráafo seyaafá'-wáásí táaka'lo siyáamba ewará'á mináái ísaraampo kemá ímbo inkaisúnnda úwoi wésimamune. ²⁷ Maníkón-qaimo simátimakowitaaisafe érai'e wéseno. Érai'emo sembá é'a ísaraumne Póro súwana ²⁸ Ágírípa séna kári'-aaimo simásimenda-imayaa e Ísuni waási-i'a úne-imayaa óno súwana ²⁹ Póro séna ímba kári'-aaisafe'a ímba ayáátáá'-aaisafe'a sune. Maníkómpá'á maará sune. Kemó úndantemba kesááimo Ísáán-kwaasiye ewé miyá íwae súmpo kembó kará'uraan-andagoma ímba kempímbá wérainkwae sune Póro siyáiyé.

³⁰ Súwasa Ágírípaawe Fésítasiye Pénáisiye seyaafá'-wáásiyé iyáfasinesa ³¹ máápa'a kumbésa keáímbá sésa ímba sáwí'lo uráintafesa ándáfa'a ankésa tufuwíyana puwíno siyáawe suwaná ³² Ágírípa Fésítasintafena séna Rómu-kamani-

aifa-kawaagompa'a kónaumne ímbo siyáinkakaa fau'áúwáanana kóisina mináái siyáimba po ai'márénana Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a wíno Ágírípa siyáiyé.

27

Póro Rómu-naopa'o kuráin-ai.

¹ Súwana Fésítasi to'mayaa éna séna Ítáari-marafa Rómu-naopa'a nompín-táómpimba wíwae séna Póronkwara tuwímbai-anda-waasiwara'a moóra-waasigontafena káráwimae wínkwaé séna méankowana minkwáásígón-áwí'a Yúríyasi wemá Rómu-aifa'-waasigoni i-wáásítí kawáágómbá méankowana ² moóra-nompín-taomba Ándámítiyamufakemba wérowana Ésiyaa-maragoni awáífáká'-náópa'a kónae súwata mindómpín-táómpimba íyáteta Máséndóniyaa-marafa'a Tésáróníkkaa-naopaken-kwaasigon-awi'a Árísítakasi weséta íyáteta wémeta ³ aafáyáara'a Sáíndóni-naopa marapá'á kúwátaawananasa Yúríyasi Póromba arumbá uwánkena séna úwoi ení waási kotuwánenasa ímbo tokénda-tantaa'a áméro súwana miyá úwata kouweréta ⁴ mindómpín-táómpimba íyáteta kówánanasa fiyúndá toréna nompín-táómba ta'óto'marowana ímba kúwata nonafufumpa'ó wérom-baragon-awi'a Sáíparasi-marama wéropa'a mináémpá'á fiyúndá ímba torówata mifátá wémeta ⁵ Sírisiyaa-marafa'a Pámpíriyaa-marafa'a kóyááketa Rísíyaa-marafa'a Máíraa-naopa'a marapá kúwátaawananasa ⁶ moóra-nompín-taonko

Árékísándiriyaaafaken-taonko Ítáári-marafa'a kónae sún-taonko wérowana i-wáásítí kawaágó awánéna mindómpín-táómpinta mósinkaraiye.

⁷ Mósinkowata kówándasa kári-fiyunda toréna mindómpín-táonko ímba aintówata tuwímbaino'waamba waéta miyá úmaeta Náíndási-nao'ewaata kówándasa óraa-fiyunda toréna nompín-táomba ai'á tosétuwowata sínaaempakenta kouweréta nonafufumpa'-márágón-áwí'a Kírítimarafa'a fiyúndá ímbo torópa'a wémeta ayáífa'-márágón-áwí'a Sárímoni-marafa'a kóyááketa ⁸ uwí-nónáwáífakafamba suwesaraisáféta úmaeta wémeta Rásíya-naokoni ewaa'á kawel'wáúné supa'á ⁹ ayáátááka'a koméraawanana aifa'-amáán-káwáágó Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-daumpa'a afufumpin-dáúmpá'ó iyún-kanaa tai'ówana minkánáa fiyúndá torón-kanaa uwí-nónkó tufántááfan-úwasa inkaisésa ímba nompín-táómpimbo nún-kanaa túwana Póro imáyáa éna simátimena séna ¹⁰ káfétaamo nompín-táómpimbo kondasá sáwí-tantaa'a kesinetá paápé íniye. Ímba moparáwín-aantembanifo nompín-táóne waásiye áwiyoranaawe. Mináái kemá é'a ísaraunda póta aánóta ménaumne Póro súwana ¹¹ i-wáásítí kawaágó Póron-aii ímba iséna nompín-táombo to'maé núwain-aiiye mintáónkoni afowán-áái aantemba iséna Póron-aaisafena ímba érai'e-imayaamo úmba ¹² mintáombo wérompa'a fiyúndámo tóráín-kanaa ímba kawel'ó ún-aempa'a mésa sáwífa'-waasi sésa tuwéta Fíníkisi-naopata koméraananasa fiyúndámo toráinda-

kanaa tai'áínata kónaumne sumbá Fíníkisi-naopa'a Kíríti-marafa'o wéron-daopa'a kawel-nónkwaaumpa'a ímbo fiyúndámo torón-kwaumba wérowasa mináái siyáawe.

Óraa-fiyunda torówana uwí-nónkó tufántááfambo uráin-aaí.

¹³ Suwaná tiyáánaepakemba kári-fiyunda torówasa awánésa sésa Fíníkisi-naopata kónae sésa nompímbó túwówanamo ta'ótokon-anda mósá tafisímai márówata Kíríti-maragoni uwí-nónáwáífata kówándasa ¹⁴ Kíríti-marafakemba óraa-fiyunda toréna ¹⁵ mindómpín-táómba ta'ótorowana ímba aintówana tuwíntámae nún-taamba tuwówana fiyúndágo weyáárika'a fafúsúmaena kúwana ¹⁶ nonafufumpa'á kári-maragon-awi'a Kónda-mara wérowana ímba fiyúndá wétoropata kówándasa tínaaempa'o kárá'umakesamo tafisímae iyún-taomba tafisímai ¹⁷ óraa-taompimba marésa óraa-taomba tawísífo sésa ándásamba kárá'umai kawel'á úmárówana Rípiyaa-marafa'-aempa'a uwí-nómpímbá nonáámáái-oma'a wérowasa minómáká'á aikó tawífo sésa fiyúndágo fafúsúmaenamo kún-ampanta awá'mai múra márówana wempa'á kúwana ¹⁸ aafáyáara'a mifíyúndá paai wétorowasa moparáwímbá tuwímbai uwí-nómpá'á tuwésa ¹⁹ aafáyáara'a mintáómpimbo kisaumo máún-kwaasi kisaumo máún-tantaa'a nompá'á túwówana ²⁰ óraa-fiyunda paai wétorowata ayáátáaka'a aafáúwé o'é ímba awánéta táónkomo wínda-amba ímba awánéta imáyáa éta kentáási marasá ímbo

awánaandasa maafátá tai'ánaumne-imayaasa urúumne.

²¹ Imáyáa ówándasa ayáátáaka'a tómbá ímba wénowana Póro túranka'a taména séna Kírítimara'fa'a téta séwánda ímba kesáái ísaraawe. Isékaa sáwí'o

í-tántáá'ó moparáwímbó tuwái ínta úsino.

²² Énifo tirumbá fasi'ámai méraaro. Nompíntáón-aantemba sáwí'a ínifo waási ínta puwónaumne.

²³ Maníkón-ímáyáámó mósá maráúnda káfé'-no'waamba wemá wení kisaawaasigomba ai'maráísana wiyómpakemba kempá'á kuména

²⁴ séna Póroo fasi'ámai méraao. Emá Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a winaná enáái isáíníye. Maníkó embá kawé'á uwánkáimba póna esé'o wégon-kwaasi káráwiyinasa ímba puwónááwe siyáíye.

²⁵ Mindásafe'a fasi'ámai méraaro. Simásímíntemba Maníkó miyámó índa é'a isáúmne.

²⁶ Fiyúndágo nompín-táomba fafúsúsuwainata nonafufumpa'á maragóní awáífátá kónaumne

Póro siyáíye.

²⁷ Súwana uwí-nónkón-áwí'a Éndíriyaa-nompimba sísamaifakemba éiyaimba kumbaimáino'waamba fiyúndá toréna fafúsúmaena kúwasa nó'waan-afufuntamba táómpinken-kisau-waasi sésa maragóní ewaatá kúne sésa ²⁸ ándá-ayaiya'a umbaimó tón-tantaa'a fári'wiyesa nompímbá tu'mái tafisímai awánomba mindónkwááúmbá ayáátáaka'a 120-ya'a úwasa wéwesa aneka'á mótu'mai awánomba kárika'a 90-ya'a úwasa

29 maragóní awáífá'á óntambo wéraindara'a
 tanaa fáunafo sésa táatafesa ésa
 éiyain-anda faútúwówana ánaaempakemba
 nompímbá kuména ta'ótorowasa
 minúwóiyáámbá siyaráinata nóin-tantaara
 wéraiya awánánae sésa ³⁰ nompín-táómpinken-
 kisau-waasi imáyáa ésa aúpá'á kónaumne-imayaa
 ésa karo'á sésa aikakén-ándá faútuwanae sésa
 kári-taomba nompá'á múra túwówana ³¹ Póro
 i-wáásiyé miwítí kawáágóntáfénawe séna
 táómpinken-kisau-waasimo ímbo óraa-taompimbo
 méresamo ésa seyaafá'á tai'ánááwe Póro súwasa
³² i-wáásí

kári-taonkoni ándá kárásuwowana kóuraiye.

³³ Kóúwana siyarónka'a Póro séna
 sísamaifakemba éiyaimba kumbaimái-
 no'waamba úwoi mé'a ímba tómbá náráafo
 káfé'a tómbá naaró. ³⁴ Kemá óraaka simátíme
 sé'a tómbá newaná túgo kawel'á ína'a mé'a ímba
 tai'ánááwe ³⁵ Póro simásuwena seyaafá'-wáásí
 túranka'a tómbá maiyéna Maníkóntáféna súwi
 séna tómbá tafámbai nówasa ³⁶ awánowana
 tirunkó kawel'á úwata tómbá nááwándasa
³⁷ mindómpín-táómpimba sáwífa'-waasi 276
 waasi méraawanda-waasisa tómbá nááwánanasa
³⁸ símu'a fówanasa mintáómba umbái tówasa
 mimpímbó wéron-tonkon-awi'a wítí nompímbá
 maisu'márówana fetóí uráiyé.

*Nonkó tufántááfan-éna mintáómba
 tawísísukain-aai.*

³⁹ Úwasa siyarónka'a awánomba ímba awánom-
 barama wérowasa awánomba mifá'á nonkó
 iyówana kawel'-áámáái wérowasa awánésa
 sésa mefátá iyónanasa kawel'-áámááífá'á póna

táonko úwoi iyíniye sésa ⁴⁰ táombo ta'ótóráin-
anda kárásuwwana nompá'á kumúwasa
fafúsúmaesa nún-taanka'o kárá'umaron-anda
awátuwesa aipa'á ampantá fári'wimaresa
fiyúndágo weyááríka'a fafusínata áamááífa'a
kónae sésa ⁴¹ kuwaná nompímbá nonáámáái-
oma'a wérowana mimpímbá mintáónkon-ai'a
tawiyúwana nonkó ayámifa'a tufántááfan-éména
tawísísukaiye.

⁴² Tawísísuwowasa i-wáásí sésa ándá-waasi
nombá tufámbaesa kófainifo tínkamónae suwaná
⁴³ i-wáásítí kawáágó Póromba áwa'nai ena
séna ímba tínkamoro simásuwena séna nombó
tufámbaime kawé'ó iyawi nompímbá ásáfe'a
tufámbae'a aápá'á koró. ⁴⁴ Tuwímbai ímbo nombó
tufámbaime awánewi nompín-táónkoni taaimá
maiyé'a minká ta'ótoke'a fafúsúmae aápá'á koró
súwata miyá éta seyaafá'-wáásísá kawé'á úmaisa
aápátá kógosa uráumne.

28

Mórita-marafata kógo uráunda-ai.

¹ Aápátá kawé'á úmaisa koméraawanasasa
mindónáfúfúmpá'-márágón-áwí'a Mórita-
marawe suwatá ísaraumne. ² Aa'á téna
táwi'a wéuwasa mimbárafákén-kwáásí kawé'á
uwásinkesasa iyamá agaisínkówata siyáanta
wégaufowanansa ³ Póro iyáárí'a komaimaéna
mimpímbá máagaimarowana koko'á úwana
waaifainkó téna Póron-ayáámba taunkutúwasa
⁴ waási awánésa keáímbá sésa moórá-waasi
tufúwísana púwísana nompín-táómpimbo

timbá nonkómá ímba tufúkáiimba póna káfé'a wen-ánóndáá maéna waaifainkó fáínana puwíníye keáimbá suwaná ⁵ Póron-ayáámba tufimpín-úwana minkwáífáinkó tará'maena iyafimbá ánkúfowana ímba Póromba áí'a úwasa ⁶ minkwáásí Pórontafesa imáyáa ésa intoráínana puwíníyo. Marapá'á kunténa puwíníyo-imayaa ésa ayáátááka'a aúrampimba karákésa amu'matuwésa mérowana ímba ááéma puwúwasa imáyáa ésa sésa minkwáásí maníkóníye siyáawe.

⁷ Suwaná mimbárafákén-óráá'-wáásígón-áwí'a Pápíríyasi wení maramá ewaa'á wérowi kawé'a uwásinkenasa másinkowata wení naaúmpata kaumbo-nó'wáámbá kowaéwánanasa ⁸ Pápíríyasi afowámbá áuíyankena ayánómbá naaewará'á wéuwana mérowana Póro wempá'á wéna awánéna Maníkómpá'á inai séna ayáántamba ane'á ta'ótorowana mináí'á tai'águwasa ⁹ awánésa tí'o

ún-kwaasi tí'maesa Pórompa'a tuwaná miyáumai asófatinkafa'a kúwasa ¹⁰ aamoí ésa tuwímbai-tantaa'a símúwata méraawanasasa nompín-táómpimba kónae séwánda-kanaasa ímbo makáawanda-tantaa'a símúwata kuráumne.

Rómu-naopa'o kuráunda-aii.

¹¹ Árékísándiriyaafakemba moórá-nompintaonkon-awi'a keáfáráwái-káró'-máníkó éna fiyúndámo torái-kánáá mimbáragóní nonkwaaúmpímbá wérowata kaumbo-wiyómbá maisuwéta mindómpín-táómpimba

íyáteta wémeta ¹² Sísari-marafa'a Sáírákusi-
 naopa'a wéta marapátá kuméta kaumbo-
 nó'wáámbá waéta ¹³ nompín-táómpimba
 íyáteta wéta Rísíyamu-naopa'a kówaeta
 aafáyáara'a sínaaempakenta fiyúndá toréna
 fafúsúmaenasa kúwata kae'-nó'wáámbá kówaeta
 Ítáári-marafa'a Píútíyorai-naopa'a marapá'á
 kumówánasasa ¹⁴ Ísun-aaimo ísówi mérowata
 kotuwánááwánasasa simásimesasa sésa moórá-
 sondaa keséta méranaawe suwatá miyáumaisa
 moórá-sondaa miwíséta maéta Rómu-naopata
 marapátá kówándasa ¹⁵ Rómu-naopakemba Ísun-
 aaimo ísówi kówánda-aaisa isésa aampakémbá
 kotiyánae sésa Ápíyasi-naopa'a maaketi-
 márúpá'á seyaafá'-wáásí wááumo waí-námbá
 kaumbo wéropa'a tuwaná Póro tuwánéna
 Maníkómpá'á aamoí úwana arunkó kawé'á
 uráiyé.

Póro Rómu-naopa'o mérain-aai.

¹⁶ Póron-arunko kawé'á úwata Rómu-naopa'a
 kówánanasa mindáópaken-kamani-waasigo
 Pórontafena séna ímba ándá-naumpa'o máínda
 úwoi-naumpa'a ménana i-wáásígó enká'á
 káráwiyiniye súwana ¹⁷ kaumbo-nó'wáámbá
 maisuwéna Póro mindáópakemba Yúndaa-
 waasiti óraa'-waasi táántowasa wení naaúmpa'a
 tuwaná simátimena séna kesí waásisono.
 Yúndaa-waasi ímba símai sáwí'a uráumpo
 kentáá síwá'náti áamáamba ímba taráiyaundanifo
 Yérúsaremu-naopa'a kembá ta'óto'mai Rómu-
 kamani-i-waasi tíméwasa ándáfa'a sínkaraawe.
¹⁸ Sínkaresa sínkamiyanesa kesí áwáumo

saafá ombá ímba isasá fau'ankanae sewasá
¹⁹ Yúndaa-waasi mináái taráísúwa'a kesí
 áwáuma ímba sáwí'a uróntafe sé'a Rómu-kamani-
 aifa-kawaagompa'a konaná kesáái isáíniye.
 Kesí Yúndaa-waasi aái simátinkanae ímbo
 súnda kesáái isáínkwae sé'a Rómu-kamani-
 aifa-kawaagompa'a tiyáumne. ²⁰ Yúndaa-
 waasisa Maníkómó iyáfasinankaraiwaimbo
 amu'makáundawin-aaí séwánasa ta'ótokesa
 siyáánka'a kárá'uraamba pó'a táántamai
 tuwáné'a simátimenae Póro súwasa ²¹ isésa
 miwí sésa Yúndiyaafakemba Yúndaa-waasi ímba
 entáfésa aúfái agaimái túwááwana tiyáiyé. Ímba
 tuwímbai aái másimasimesasa entáfésa sáwí-
 aai ímba wésimankaawe siyáawe. ²² Seyaafá'-
 áémpá'á Ísuni aampa'ó kontáfésa sáwí'o
 uwátínkáamba wéisaumpo mináái simásímínata
 isáano siyáawe.

²³ Simásuwesa moórá-kanaa Póro simátiminda-
 kanaa marésa komésa minkánáá túwasa sáwífa'-
 waasi Póromo méropa'a tuwaná aafáyáarakemba
 ómbakena Maníkó wení waásimo kawáámó in-
 áái simátíma'maena nó'waamba tai'áraiye.
 Naaófá'á Mósesemo agaimakáin-aaifinkene
 Maníkón-aaímo simátímakowi agaimakáan-
 aaifinkene Ísun-aaímo simátíma'maena tirumbá
 toréna iyéna Ísun-aaisafesa timankúnkúmba íwae
 séna simátimuwasa ²⁴ isésa tuwímbai sésa érai'-
 aaiye suwasá tuwímbai sésa karo'-ááiyé suwasá
²⁵ miyáumai aaisankáámbá sésa tuwínkaa'-uwaná
 Póro séna naaófá'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó
 moóráwigomba Maníkón-aaímo simátímakowin-
 awi'a Áísáyaamba simámuwana kentíwá'násomba

simátímakomba mináái érai'-ain-iyé. ²⁶ Áísáya agaimaréna séna

Maníkó séna minkwáásísáfé kosimátítime sé ísáámbanifo ímba ísámai kawé'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawé'á wéowe. ²⁷ Miwítí imáyáago umbaí taisaná táako aaimó isáísáféna tuwesaraí isaná túranko awánaisafena túgáfaa'a wéifo ímbo miyámó ésamo ésa táá'o isésamo túrambo awánésamo kesááimo isésamo miwítí sáwí-imayaamo tuwésamo kempá'ó tenkaka sáwí-imayaa maitiyuwé'a kawé'á uwátinkausino Maníkó siyáiyé

Áísáya agaimaréna siyáiyé. Póro simásuwena ²⁸ séna kemá miyá owa'á pó'a simátítime sé'a Maníkó sáwí'o úmáimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métínkáín-aaí fí'onkaa-waasi kosimátímakeundasa Maníkón-aaí wéisaawe ²⁹ Póro mináái simásuwowasa Yúndaa-waasi wesimán-kwesiman-esa aaisambá símaesa kóuraawe.

³⁰ kóuwana Póro mindáópa'a ména kae'-áátái maisuwéna wení óntamba naanka'á wétuwena méromba sáwífa'-waasi wempá'á tuwaná aamoí éna ³¹ Maníkó wení waásimo kawáámó in-áái Fasílaénkó Ísu Káraísitin-aaí simátíma'maena iyáiyé. Kámáni-waasi minááísáféna ímba aambá faiyúwana óraaka simátíma'maena iyáiyé.

Kemá Rúku súnda-aaí taí'áiyé.

Aú-ai símai kááísamakain-ai
The New Testament in the Awiyaana language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Awiyaana

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Awiyaana

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

0dda5aa4-c019-59cf-b9ee-e1fd4762d49c